

Komisijos pranešimas. Nuteistųjų ir laisvės atėmimo bausmių perdavimo Europos Sąjungoje vadovas

(2019/C 403/02)

TURINYS*Puslapis*

SANTRUMPŲ SĄRAŠAS	5
ĮŽANGA	6
ĮVADAS IR BENDROS TEISINĖS APLINKYBĖS	6
1. Apžvalga	6
1.1. Pamatinio sprendimo pagrindiniai požymiai	7
1.1.1. Perdavimas	8
1.1.2. Liudijimas	8
1.1.3. Nuosprendis	8
1.1.4. Bausmė	8
1.1.5. Išduodančioji valstybė ir vykdančioji valstybė	9
1.2. Tarpusavio pripažinimo principas	9
1.3. ES pamatinių sprendimų teisinis poveikis	9
1.4. SESV 267 straipsnis: procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo	10
I DALIS. NUOSPRENDŽIO IR LIUDIJIMO PERDAVIMAS	10
2. Perdavimo reikalavimai	10
2.1. Pamatinio sprendimo taikymo sritis	10
2.1.1. Ratione personae	10
2.1.2. Ratione materiae	10
2.1.3. Ratione temporis	11
2.2. Kompetentingos institucijos	11
2.3. Vykdančiosios valstybės pasirinkimas	11
2.3.1. Scenarijai pagal 4 straipsnio 1 dalį	11
2.3.2. Perdavimas valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis ir kurioje jis gyvena (4 straipsnio 1 dalies a punktas)	12
2.3.3. Perdavimas valstybei narei, į kurią asmuo bus deportuojamas (4 straipsnio 1 dalies b punktas)	12
2.3.4. Perdavimas bet kuriai kitai valstybei narei, kuri sutinka su perdavimu (4 straipsnio 1 dalies c punktas)	12
2.4. Informacija pagrįstas nuteistojo asmens sutikimas	13
2.5. Vykdančiosios valstybės sutikimas	13
2.6. Nuteistojo nuomonė	14
2.7. Socialinės reabilitacijos vertinimas	14
2.7.1. Išduodančioji valstybė turi įsitikinti	14
2.7.2. Reikiamais atvejais – konsultavimasis su vykdančiąja valstybe	14

2.7.3.	Socialinės rehabilitacijos apibrėžtis	15
2.7.4.	Bausmės vykdymo modalumai	15
2.8.	32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas ...	15
2.9.	Pažeidžiamų grupių asmenys: nepilnamečiai ir psichikos sutrikimų turintys nusikaltėliai ir psichiatrinės ar sveikatos priežiūros priemonių perdavimas	16
2.10.	Pagrindinių teisių sumetimai išduodančiojoje valstybėje	16
3.	Perdavimo procedūra	17
3.1.	Subjektai, turintys teisę inicijuoti procedūrą	17
3.2.	Nuteistojo nuomonės gavimo procedūra	17
3.3.	Pranešimas nuteistajam (6 straipsnio 4 dalis ir II priedo forma)	18
3.4.	Siųstini dokumentai	18
3.4.1.	Liudijimas	18
3.4.2.	Nuosprendis	19
3.5.	Naudinga išduodančiosios valstybės papildoma informacija	22
3.6.	Perdavimas	22
3.7.	Prašymas suteikti informaciją apie nuostatas dėl galimo paleidimo prieš terminą ar lygtinai	22
3.8.	Prašymas laikinai suimti	23
3.9.	Liudijimo panaikinimas	23
II DALIS. NUOSPRENDŽIO PRIPAŽINIMAS IR BAUSMĖS VYKDYMAS		24
4.	Pripažinimo procedūra	24
4.1.	Sprendimo dėl pripažinimo priėmimo terminas ir teisių gynimo priemonės, nukreiptos prieš perdavimo sprendimą	24
4.2.	Prašymas išversti nuosprendį	24
4.3.	Atidėjimas	24
4.4.	Laikinas suėmimas	25
5.	Sprendimas dėl pripažinimo ir vykdymo	25
5.1.	Bendras įpareigojimas pripažinti ir vykdyti	25
5.2.	Vykdančiosios valstybės sutikimas	25
5.3.	32 nusikalstamų veikų, dėl kurių gali būti netikrinama dvigubo baudžiamumo, sąrašas	25
5.4.	Bausmės adaptavimas	26
5.5.	Nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai	27
5.5.1.	Neišsamus arba netinkamas liudijimas (9 straipsnio 1 dalies a punktas)	27
5.5.2.	Nesilaikoma perdavimo kriterijų (9 straipsnio 1 dalies b punktas)	27
5.5.3.	Ne bis in idem (9 straipsnio 1 dalies c punktas)	27
5.5.4.	Dvigubo baudžiamumo nebuvimas (9 straipsnio 1 dalies d punktas)	27
5.5.5.	Bausmės vykdymas uždraustas pagal vykdančiosios valstybės teisę (9 straipsnio 1 dalies e punktas)	28
5.5.6.	Pagal vykdančiosios valstybės teisę galioja imunitetas (9 straipsnio 1 dalies f punktas)	28
5.5.7.	Asmeniui dėl amžiaus negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė (9 straipsnio 1 dalies g punktas)	28

5.5.8.	Likęs bausmės laikas yra per trumpas (9 straipsnio 1 dalies h punktas)	28
5.5.9.	Teisminis nagrinėjimas in absentia (9 straipsnio 1 dalies i punktas)	28
5.5.10.	Baudžiamasis persekiojimas už nusikaltimus, atliktus iki perdavimo (9 straipsnio 1 dalies j punktas) ...	29
5.5.11.	Psichiatrinė ar sveikatos priežiūros priemonė arba kita su laisvės atėmimu susijusi priemonė (9 straipsnio 1 dalies k punktas)	30
5.5.12.	Eksteritorialumas (9 straipsnio 1 dalies l punktas)	30
5.6.	Dalinis pripažinimas ir vykdymas	30
6.	Nuteistojo perdavimas	30
6.1.	Fizinio perdavimo terminai	30
6.2.	Tranzitas per kitą valstybę narę	30
6.3.	Perdavimo išlaidos	31
6.4.	Kelionės dokumentai	31
7.	Bausmės vykdymas	31
7.1.	Vykdymą reglamentuojantys teisės aktai	31
7.2.	Sutrumpinimas	31
7.3.	Paleidimas nesuėjus terminui ir lygtinai	31
7.4.	Amnestija, malonė	31
7.5.	Nuosprendžio peržiūra	32
7.6.	Teisė vykdyti nuosprendį	32
7.7.	Komunikacijos ir informavimo pareigos	32
8.	Išimties taisyklė	50
III DALIS. ĮVAIRI INFORMACIJA		33
9.	Kompetentingų institucijų komunikacija įvairiais procedūros etapais	33
10.	Ryšys su kitais susitarimais	34
11.	Ryšiai su kitais teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose dokumentais	34
11.1.	Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio	34
11.2.	Kiti dokumentai	35
11.2.1.	Direktyva 2012/29/ES dėl nusikaltimų aukų teisių	35
11.2.2.	Pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo ir alternatyvių sankcijų	35
I PRIEDAS. Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR (neoficiali suvestinė redakcija)		37
II PRIEDAS. Perdavimo liudijimas		52
III PRIEDAS. Pranešimas nuteistajam		58
IV PRIEDAS. Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR struktūrinė schema		59
V PRIEDAS. Informacijos šaltiniai		60
VI PRIEDAS. Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su Pamatiniu sprendimu 2008/909/TVR, sąrašas		61
VII PRIEDAS. Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su Pagrindų sprendimu 2002/584/TVR, sąrašas		62

SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

Šengeno konvencija	1990 m. birželio 19 d. Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo
EAO	Europos arešto orderis
EŽTK	Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
ETT	Europos teisminis tinklas
EuroPris	Europos įkalinimo įstaigų ir pataisos tarnybų organizacija
Pagrindų sprendimas 2002/584	2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos
Pagrindų sprendimas	2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje
Pamatinis sprendimas 2008/947	2008 m. lapkričio 27 d. Pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą
Pamatinis sprendimas 2009/299	2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/299/TVR, iš dalies keičiantis pamatinius sprendimus 2002/584/TVR, 2005/214/TVR, 2006/783/TVR, 2008/909/TVR ir 2008/947/TVR ir stiprinantis asmenų procesines teises bei skatinantis tarpusavio pripažinimo principo taikymą sprendimams, priimtiems atitinkamam asmeniui asmeniškai nedalyvavus teisiniame nagrinėjime
ES sutartis	Europos Sąjungos sutartis
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo
Nusikaltimų aukų teisių direktyva	2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR
1983 m. ET konvencija	1983 m. kovo 21 d. Europos Tarybos konvencija dėl nuteistųjų asmenų perdavimo
1997 m. ET konvencijos papildomas protokolas	Europos Tarybos konvencijos dėl nuteistųjų asmenų perdavimo 1997 m. gruodžio 18 d. papildomas protokolas

Atsakomybės ribojimo pareiškimas

Šis vadovas yra teisiškai neprivalomas ir negalutinis. Jis neprieštarauja šiuo metu galiojantiems ir būsimiems Sąjungos teisės aktams. Jis taip pat neprieštarauja autoritetingam Sąjungos teisės aiškinimui, kurį gali pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

IŽANGA

Šiuo vadovu siekiama suteikti valstybėms narėms ir jų paskirtosioms kompetentingoms institucijoms praktines rekomendacijas, kaip taikyti 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/909/TVR (toliau – Pamininis sprendimas), iš dalies pakeistą 2009 m. vasario 26 d. Pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR dėl teismo nagrinėjimo asmeniui asmeniškai nedalyvaujant ⁽¹⁾ (toliau – Pamininis sprendimas 2009/299). Buvo nustatyta Pamininio sprendimo įgyvendinimo data – 2011 m. gruodžio 5 d. Rengdama šį vadovą, Komisija atsižvelgė į nuomones, kurias išreiškė praktikuojantys teisininkai, dalyvavę bendradarbiaujant su Europos įkalinimo įstaigų ir pataisos tarnybų organizacija (toliau – EuroPris) surengtuose įvairiuose ekspertų posėdžiuose, kuriuose dalyviai keitėsi informacija ir nurodė šio dokumento įgyvendinimo ir praktinio kalinių perkėlimo kliūtis ⁽²⁾. Be to, dėl dokumento projekto buvo konsultuojamasi su Komisijos pakviestais ekspertais. 2014 m. vasario 5 d. buvo paskelbta Pamininio sprendimo įgyvendinimo ataskaita ⁽³⁾.

Vadovas skelbiamas internete adresu <https://e-justice.europa.eu> ir Europos teismo tinklo (toliau – ETT) interneto svetainėje ⁽⁴⁾ visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

Informaciją apie šio pamatinio sprendimo ir įvairių valstybių narių pateiktą deklaraciją įgyvendinimą galima rasti ETT interneto svetainėje ⁽⁵⁾.

Vertingas dokumentas, kuriame išdėstytos praktinės rekomendacijos, yra EuroPris Informacijos šaltinis dėl nuteistųjų perdavimo (angl. *Resource Book on the Transfer of Sentenced Persons*) ⁽⁶⁾.

Remiantis Tarybos sprendimo 2002/187/TVR 3 straipsniu, vienas iš Eurojusto tikslų yra padėti vykdyti prašymus ir sprendimus dėl teismo bendradarbiavimo, įskaitant prašymus ir sprendimus dėl priemonių, kuriomis įgyvendinamas tarpusavio pripažinimo principas. Taigi, Eurojustas kalinių perdavimo atvejais gali veikti kaip pagalbininkas ir koordinatorius ⁽⁷⁾.

Šiame vadove išdėstyta informacija yra naujausia iki 2019 m. liepos 1 d.

IVADAS IR BENDROS TEISINĖS APLINKYBĖS

1. Apžvalga

Valstybių narių teisiniams santykiams būdingas tarpusavio pasitikėjimas kitų valstybių narių teisinėmis sistemomis ir taip vykdančiajai valstybei suteikiamos galimybės pripažinti išduodančiosios valstybės institucijų priimtus sprendimus ir suteikiamos tik labai ribotos galimybės tokiam pripažinimui pasipriešinti.

Pastaraisiais dešimtmečiais valstybės narės dažniau nuteisia piliečius iš kitų ES valstybių narių ir jų atžvilgiu priima apkaltinamuosius nuosprendžius, kuriais skiriamos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimo bausme susijusios priemonės ⁽⁸⁾. Naujausi turimi duomenys ⁽⁹⁾ rodo, kad kitų ES valstybių narių piliečių dalis tarp visų įkalinimo įstaigų gyventojų kiekvienoje valstybėje narėje siekia nuo 0,3 % (PL ir RO) iki 39,4 % (LU). Kai kurie įprastai gyvena valstybėje narėje, kurioje yra kalinami. Tačiau kai kurie iš tų gyventojų, atlikę bausmę, gali būti deportuojami.

Daugeliui ES valstybėse narėse nuteistų piliečių nuosprendžio vykdymas nuteisimo valstybėje narėje gali būti neoptimalus jų socialinės rehabilitacijos požiūriu.

Pamatiniu sprendimu padidinamos galimybės nuteisto užsieniečio padėti sureguliuoti taip, kad jis būtų perduotas į kitą ES valstybę narę, siekiant pagerinti asmens rehabilitaciją.

Pamininis sprendimas taikomas visiems ES piliečiams ir ES valstybėje narėje esantiems trečiųjų šalių piliečiams. Tačiau užsienio šalių piliečiams, kurie negyvena ES valstybėje narėje, taikomi kiti tarptautiniai teismo bendradarbiavimo dokumentai, pvz., 1983 m. kovo 21 d. Europos Tarybos konvencija dėl nuteistųjų asmenų

⁽¹⁾ Pamininis sprendimas buvo iš dalies pakeistas Pamatiniu sprendimu 2009/299 – buvo pakeistas Pamininiame sprendime išdėstytas atsisakymo pagrindas remiantis *in absentia*. Šios nuostatos yra susijusios su atvejais, kai vykdančioji teisminė institucija gauna prašymą dėl laisvės atėmimo bausmės, kuri buvo paskirta išduodančiojoje valstybėje narėje nagrinėjamoje byloje, kurioje asmuo nedalyvavo, įvykdymo. Šiame vadove, atsižvelgiant į minėtus pakeitimus, išdėstyta suvestinė Pamininio sprendimo redakcija ir liudijimas.

⁽²⁾ Žr. www.europris.org.

⁽³⁾ COM(2014) 57 final, 2014 m. vasario 5 d., p. 5.

⁽⁴⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/>

⁽⁵⁾ https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Library_StatusOfImpByCat.aspx?CategoryId=36

⁽⁶⁾ <https://www.europris.org/file/europris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁷⁾ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1727 dėl Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) ir kuriuo pakeičiamas ir panaikinamas Tarybos sprendimas 2002/187/TVR (OL L 295, 2018 11 21, p. 138), taikytino nuo 2019 m. gruodžio 12 d., 2 straipsnio 2 dalies b punktas.

⁽⁸⁾ Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuras, *Handbook on the International Transfer of Sentenced Persons*, 2012, p. 1, pateikta adresu http://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/11-88322_ebook.pdf.

⁽⁹⁾ Žr. *Europos Tarybos metinius bausmių statistikos duomenis*, SPACE I – Prison Populations Survey 2018 Statistics, pateiktus adresu http://wp.unil.ch/space/files/2019/04/FinalReportSPACEI2018_190402.pdf.

perdavimo (toliau – 1983 m. ET konvencija) ir šios konvencijos 1997 m. gruodžio 18 d. papildomas protokolai (toliau – 1997 m. papildomas protokolai) ⁽¹⁰⁾.

Pagal šią 1983 m. ET konvenciją iš pradžių ir buvo palengvinamas tarpvalstybinis kalinių perdavimas Europos Sąjungoje. Tačiau 1983 m. ET konvencija ir jos 1997 m. papildomas protokolai nuo 2011 m. gruodžio 5 d. tarp ES valstybių narių buvo pakeisti Pamatiniu sprendimu.

Vienas iš pagrindinių Pamatiniu sprendimu padarytų pakeitimų, palyginti su 1983 m. ET konvencija, yra perėjimas prie privalomos kalinių perdavimo sistemos tam tikrais atvejais, kartu suteikiant daug platesnių galimybių juos perduoti negu anksčiau. Būtinumas, kad kiekvienam perdavimui pritartų abi valstybės ir atitinkamas asmuo, faktiškai kėlė 1983 m. ET konvencijos taikymo sunkumų. Siekiami įveikti šią problemą, Šengeno nariai jau buvo nusprendę papildyti 1983 m. ET konvenciją, į ją įtraukdami „priverstinio perdavimo“ galimybę. Remiantis 1990 m. Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo (toliau – Šengeno konvencija) 67–69 straipsniais, asmens sutikimas atlikti bausmę savo pilietybės šalyje yra nereikalingas, jeigu jis vengė bausmės ar sprendimo dėl įkalinimo pabėgdamas į tą šalį. Ši Šengeno konvencijos naujovė buvo atspindėta 1983 m. ET konvencijos 1997 m. papildomame protokole.

Ir 1983 m. ET konvencija, ir Pamatiniu sprendimu visų pirma siekiama palengvinti kalinių socialinę reabilitaciją, suteikiant už nusikalstamą veiką nuteistiems užsieniečiams galimybę atlikti bausmes kitoje valstybėje narėje.

Galiausiai Pamatinis sprendimas taikomas siekiant perduoti kalinius, kurie toliau atlieka savo bausmes, todėl juo nesprenžiamas nusikaltėlių, kurie atliko savo bausmes ir kurių atžvilgiu baudžiamasis procesas atitinkamai nebevykdomas, deportacijos klausimas. Tačiau Pamatinis sprendimas turėtų būti taikomas suderintai su taikytiniais Sąjungos teisės aktais, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje. Tos direktyvos 28 straipsnyje teigiama, kad ES piliečiai iš kitos valstybės narės gali būti deportuojami tik dėl valstybinės politikos ar visuomenės saugumo priežasčių.

1.1. Pamatinio sprendimo pagrindiniai požymiai

Pamatiniame sprendime nustatyta, kokiais atvejais ir kaip ES valstybės narės bendradarbiauja kitos valstybės narės priimtų teismo sprendimų pripažinimo ir tos valstybės narės priimtų nuosprendžių vykdymo klausimais, kad būtų palengvinta nuteistojo asmens socialinė reabilitacija. Šia priemone ketinama sustiprinti efektyvų bendradarbiavimą, palyginti su 1983 m. ET konvencija, taikant tarpusavio pripažinimo principą, kuriuo reikalaujama, kad valstybės narės pasitiktų viena kitos teismų sprendimais. Todėl Pamatiniame sprendime vadovaujasi kitokia 1983 m. ET konvencijos pagrindinių požymių išdėstymo koncepcija:

- Pamatiniame sprendime iš esmės nustatoma pareiga dviem atvejais priimti prašymus perduoti kalinius. Tačiau išduodančioji valstybė neprivalo perduoti teismo sprendimo, kad jis būtų pripažintas ir vykdomas kitoje valstybėje narėje.
- Atsisakyti perduoti kalinius galima tik remiantis ribotu skaičiumi nepripažinimo arba nevykdymo priežasčių.
- Pamatiniu sprendimu apribojamas atvejų, kuriais reikalingas nuteistojo asmens sutikimas, skaičius. Jau pagal ET konvencijos papildomą protokolą šio sutikimo nebereikėjo, kai buvo siekiama kalinį perduoti valstybei, į kurią asmuo buvo pabėgęs ⁽¹¹⁾, arba kai nuteistojo asmens atžvilgiu buvo išduotas išsiuntimo iš šalies arba deportavimo į prašomąją valstybę orderis ⁽¹²⁾. Be šių dviejų išimčių, Pamatiniame sprendime išdėstyta trečioji išimtis, kai kalinį siekiama perduoti valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistas ir kurioje jis gyvena.

⁽¹⁰⁾ Ir 1983 m. ET konvencija, ir jos 1997 m. papildomas protokolai pateikti adresu: <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/112.htm>.

⁽¹¹⁾ Plg. su 1997 m. ET konvencijos papildomo protokolo 2 straipsnio 3 dalimi.

⁽¹²⁾ Plg. su 1997 m. ET konvencijos papildomo protokolo 3 straipsnio 1 dalimi.

- Panaikinama tradicinė pareiga patikrinti sąraše esančių 32 nusikalstamų veikų dvigubą baudžiamumą ⁽¹³⁾ (tačiau valstybėms suteikiama galimybė šią pareigą palikti galioti ⁽¹⁴⁾).
- Dokumente nustatytas aiškus šios procedūros laikotarpis.
- Pamatiname sprendime numatyta toliau vykdyti išduodančiosios valstybės skirtas bausmes, vykdančiajai valstybei turint ribotas galimybes griežtomis sąlygomis adaptuoti bausmę. Išduodančioji valstybė turi galutinę teisę nuspręsti dėl perdavimo, jeigu ji yra patenkinta bausmės adaptavimu ir bausmės vykdymo modalumais.

1.1.1. Perdavimas

Nuosprendis ir liudijimas gali būti perduodami, kai išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija, prireikus pasikonsultavusi su vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija, įsitikina, kad atlikus perdavimą vykdančiajai valstybei ir jai vykdančią bausmę bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti socialinę nuteistojo asmens reabilitaciją (4 straipsnio 2 dalis).

1.1.2. Liudijimas

Išduodančioji valstybė perduoda nuosprendį valstybei narei, kuriai ji gali perduoti nuteistąjį asmenį, t. y. vykdančiajai valstybei (4 straipsnio 1 dalis). Siekiant paspartinti procesą, prie nuosprendžio pridedamas standartinis liudijimas, kuriame nurodoma perdavimui reikalinga informacija (4 ir 5 straipsniai, žr. Pamatinio sprendimo I priedą).

Liudijimas turi būti tinkamai užpildytas ir turi atitikti nuosprendį. Liudijimą privalo pasirašyti ir jo turinio tikslumą patvirtinti išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija.

Liudijimas išverčiamas į vykdančiosios valstybės valstybinę kalbą arba, kai taikytina daugiau valstybinių kalbų – į vieną iš jos valstybinių kalbų (23 straipsnio 1 dalis). Tačiau kiekviena valstybė narė gali deklaracijoje, kuri deponuojama Tarybos Generaliniame sekretariate, nurodyti, kad ji priims vertimą į vieną ar kelias ES oficialiąsias kalbas.

Jeigu tam tikri liudijimo skirsniai yra neužpildyti arba nepakankamai išsamūs, susidaro tokia padėtis, jog vykdančiajai valstybei trūksta informacijos, kad ji galėtų priimti sprendimą dėl perdavimo, ir ji turi prašyti išduodančiosios valstybės papildomos informacijos, taip užvilkindama procesą (žr. 9 straipsnio 1 dalies a punktą).

Standartiniai liudijimai prieinami visomis oficialiosiomis ES kalbomis. Deklaracijas dėl valstybėms narėms priimtinių kalbų galima rasti ETT interneto svetainėje ⁽¹⁵⁾.

Pamatiname sprendime nustatytos tam tikros apibrėžtys (1 straipsnio a–d punktai), kurias gali tekti papildomai paaiškinti. Tolesnėse dalyse pristatoma atitinkama dokumento terminija.

1.1.3. Nuosprendis

Nuosprendis – išduodančiosios valstybės teismo galutinis sprendimas arba orderis, kuriuo skiriama bausmė fiziniam asmeniui. Pamatiname sprendime reikalaujama, kad teismo nuosprendis arba orderis, kurį ketinama perduoti, būtų galutinis sprendimas (1 straipsnio a punktas), t. y. turi būti išnaudotos visos nacionalinės apskundimo apeliacine tvarka galimybės arba turi būti pasibaigę pasinaudojimo tokiomis teisėmis gynimo priemonėmis terminai ⁽¹⁶⁾.

1.1.4. Bausmė

Bausmė – baudžiamojo proceso tvarka dėl nusikalstamos veikos įvykdymo ribotam arba neribotam laikui paskirta laisvės atėmimo bausmė arba su laisvės atėmimu susijusi priemonė (1 straipsnio b punktas).

⁽¹³⁾ Plg. su 1983 m. ET konvencijos 3 straipsnio 1 dalies e punktu.

⁽¹⁴⁾ Daugelis valstybių narių ir toliau tikrina dvigubą baudžiamumą, žr. deklaracijas, kurias pagal 7 straipsnio 4 dalį pateikė: AT, CZ, DE, FR, HR, HU, IE, LT, LV, NL, PL, RO ir SI.

⁽¹⁵⁾ Tinklalapis prieinamas adresu <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>.

⁽¹⁶⁾ Žr. 2017 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimą *van Vemde*, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37. Šioje byloje Teisingumo Teismas nustatė, kad sąvoka „nuosprendis“ turi būti aiškinama kaip savarankiška, vienoda ES teisės koncepcija ir apima nuosprendį, kuris priimamas baudžiamajame procese ir kuriuo nuteistajam asmeniui skirta bausmė tampa galutinė (23–27 punktai).

3 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Pamatinis sprendimas taikomas tik šiame Pamatiniame sprendime apibrėžtų nuosprendžių ir bausmių vykdymui. Jei greta bausmės buvo paskirta bauda arba nutarimas konfiskuoti, kurie nebuvo apmokėti, išieškoti ar įvykdyti, tai netrukdo perduoti nuosprendį. Sprendimams, kuriais skiriamos baudos ir nutarimai konfiskuoti, Pamatinis sprendimas netaikomas – jiems taikomi kiti dokumentai, pvz., Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR ⁽¹⁷⁾ dėl tarpvalstybinio finansinių baudų išieškojimo ir Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR ⁽¹⁸⁾ dėl konfiskavimo.

1.1.5. Išduodančioji valstybė ir vykdančioji valstybė

Pamatiniame sprendime išduodančiąją valstybę vadinama „valstybė narė, kurioje priimtas nuosprendis“, o vykdančiąją valstybę vadinama „valstybė narė, kuriai perduodamas nuosprendis jį pripažinti ir vykdyti“ (1 straipsnio c ir d punktai).

1.2. Tarpusavio pripažinimo principas

Patvirtinus tarpusavio pripažinimo principą kaip teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose pagrindą, šis principas 2008 m. taip pat buvo taikomas kaip pagrindas priimti Pamatinį sprendimą ⁽¹⁹⁾.

Šis principas netiesiogiai reiškia, kad valstybė narė turi pripažinti ir vykdyti kitos valstybės narės teismų sprendimus baudžiamosiose bylose, išskyrus atvejus, kai taikomas vienas iš baigtinių atsisakymo pagrindų. Šis principas grindžiamas aukšto lygio tarpusavio pasitikėjimu tarp ES valstybių narių.

Tarpusavio pasitikėjimo koncepcija grindžiama prielaida, kad visos ES valstybės narės visiškai laikosi laisvės, demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms principų, pagrindinių laisvių ir teisinės valstybės principų.

1.3. ES pamatinių sprendimų teisinis poveikis

Remiantis pamatinių sprendimų teisiniu pagrindu (Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) redakcijos, taikytinos iki Lisabonos sutarties įsigaliojimo, 34 straipsnio 2 dalies b punktu), pamatiniai sprendimai yra privalomi valstybėms narėms pasiektino rezultato požiūriu, tačiau nacionalinėms institucijoms paliekama pasirinkti formą ir metodus; pamatiniai sprendimai tiesioginio poveikio neturi. Remiantis Lisabonos sutartimi, Pamatinis sprendimas nebuvo panaikintas, anuliutas ar iš dalies pakeistas (kaip nurodyta Protokole Nr. 36 dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų, priimtų įsigaliojus Lisabonos sutarčiai). Atitinkamai jo pobūdis nepakito, visų pirma jis neturi tiesioginio poveikio ⁽²⁰⁾.

Vis dėlto iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos aišku, kad pamatinio sprendimo privalomas pobūdis nacionalinėms institucijoms, įskaitant nacionalinius teismus, suteikia įpareigojimą nacionalinę teisę aiškinti taip, kad ji atitiktų ES teisę – atsižvelgti į visą nacionalinę teisyną ir taikyti aiškinamuosius metodus. Todėl, kai tie teismai taiko vidaus teisę, jie privalo ją aiškinti kuo labiau atsižvelgdami į atitinkamo pamatinio sprendimo formuluotes ir tikslą, kad būtų pasiektas rezultatas, kurio tuo pamatiniu sprendimu buvo siekiama. Šis įpareigojimas aiškinti nacionalinę teisę taip, kad ji atitiktų ES teisę, yra neatskiriamas nuo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) sistemos, nes šiuo įpareigojimu nacionaliniams teismams sudaromos sąlygos, priimančios sprendimus jų nagrinėjamuose ginčuose, jų jurisdikcijai priklausančiose bylose užtikrinti visapusišką ES teisės veiksmingumą ⁽²¹⁾.

⁽¹⁷⁾ 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms (OL L 76, 2005 3 22, p. 16).

⁽¹⁸⁾ 2006 m. spalio 6 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2006/783/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti (OL L 328, 2006 11 24, p. 59). Pamatinis sprendimas buvo pakeistas 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1805 dėl nutarimų išaldyti ir nutarimų konfiskuoti turtą tarpusavio pripažinimo (OL L 303/1, 2018 11 28), kuris taikomas nuo 2020 m. gruodžio 19 d.

⁽¹⁹⁾ Šis tarpusavio pripažinimo principas buvo patvirtintas 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperės išvadose (Europos Vadovų Tarybos išvadose) ir dar kartą patvirtintas 2004 m. lapkričio 4–5 d. Hagos programoje (Pirmininkaujančios valstybės išvados) dėl laisvės, saugumo ir teisingumo Europos Sąjungoje stiprinimo.

⁽²⁰⁾ 2016 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ognyanov*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, 56 punktas.

⁽²¹⁾ Chronologine tvarka žr. 2005 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimo *Pupino*, C-105/03, ECLI:EU:C:2005:386, 33–34 punktus; 2012 m. rugsėjo 5 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimo *Lopes Da Silva Jorge*, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, 53 punktą; 2016 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ognyanov*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, 56 punktą; 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 46 punktą.

Tiesa, jog nacionalinės teisės aiškinimo taip, kad ji atitiktų ES teisę, principas turi tam tikrų apribojimų. Taigi, įpareigojimą nacionaliniam teismui aiškinant ir taikant aktualias savo nacionalinės teisės normas remtis pamatiniu sprendimu riboja bendri teisės principai, visų pirma teisinio tikrumo ir netaikymo atgaline data principai. Tais principais visų pirma užtikrinama, kad dėl minėto aiškinimo baudžiamoji asmenų atsakomybė nebūtų nustatoma ar pasunkinama remiantis vien pamatiniu sprendimu, nesant jo nuostatos įgyvendinančių teisės aktų, jeigu tos nuostatos pažeidžiamos. Be to, ES teisę atitinkančio aiškinimo principas negali būti pagrindas aiškinti nacionalinę teisę *contra legem* ⁽²²⁾.

Tačiau reikalavimas nacionalinę teisę aiškinti taip, kad ji atitiktų ES teisę, apima įpareigojimą nacionaliniams teismams, įskaitant paskutinės instancijos funkcijas atliekančius teismus, prireikus pakeisti nusistovėjusią nacionalinę teismų praktiką, jeigu ta teismų praktika grindžiama nacionalinės teisės aiškinimu, nesuderinamu su pamatinio sprendimo tikslais. Todėl kompetentingas teismas turi užtikrinti, kad Pamatinis sprendimas būtų visapusiškai taikomas, o prireikus – ir savo iniciatyva netaikyti Aukščiausiojo Teismo priimto išaiškinimo, jeigu tas išaiškinimas yra nesuderinamas su ES teise ⁽²³⁾.

1.4. SESV 267 straipsnis: procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo

Teisingumo Teismas pamatinius sprendimus gali aiškinti kaip ir bet kurią kitą ES teisės priemonę. Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje visi bet kurios valstybės narės teismai nuo 2014 m. gruodžio 1 d. savo sprendžiamuose ginčiuose gali Teisingumo Teismui perduoti klausimus, kad jis pateiktų Europos Sąjungos teisės arba Europos Sąjungos akto galiojimo išaiškinimą. Pats Teisingumo Teismas ginčo nesprenžia. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu, bylą privalo išspręsti nacionalinis teismas, o Teisingumo Teismo sprendimas yra panašiai privalomas kitiems nacionaliniams teismams, kuriuose kyla panašus klausimas. Procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra ne ginčo tvarka nagrinėjama byla, skirta suteikti Teisingumo Teismui galimybę orientuoti nacionalinius teismus, kaip aiškinti ES teisę, kad jie galėtų ją tinkamai taikyti.

Esminiai proceso dėl prejudicinio sprendimo priėmimo ypatumai išdėstyti Teisingumo Teismo Rekomendacijose nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo ⁽²⁴⁾.

2017 m. vidutinis prejudicinio sprendimo svarstymo laikas buvo trumpesnis negu 16 mėnesių ⁽²⁵⁾. Tai gali būti ilgas laikas sulaikytajam asmeniui laukti ⁽²⁶⁾. Atitinkamai nuo 2008 m. Teisingumo Teismas taiko prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, vadinamą *procédure préjudicielle d'urgence*. 2017 m. vidutinis šių bylų svarstymo laikas buvo tik 2,9 mėnesio ⁽²⁷⁾.

I DALIS. NUOSPRENDŽIO IR LIUDIJIMO PERDAVIMAS

2. Perdavimo reikalavimai

2.1. Pamatinio sprendimo taikymo sritis

2.1.1. Ratione personae

Nuosprendžio pripažinimas ir baudmės vykdymas turi būti taikomi visiems ES piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams, esantiems arba išduodančiojoje valstybėje, arba vykdančiojoje valstybėje (3 straipsnio 2 dalis).

2.1.2. Ratione materiae

Siekiant palengvinti nuteistojo asmens socialinę reabilitaciją, Pamatinis sprendimas apima baudžiamojo proceso tvarką dėl nusikalstamos veikos įvykdymo ribotam arba neribotam laikui paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba su laisvės atėmimu susijusią priemonę (1 straipsnio b punktas).

Kaip aišku iš apibrėžties, pagal Pamatinį sprendimą galima perduoti bet kurį nuosprendį, priimtą baudžiamojoje byloje dėl nusikalstamos veikos, už kurią nuosprendžiu paskirta laisvės atėmimo bausmė. Tai reiškia, kad sprendimai, kuriais skiriamas internavimas, kai nustatomas visiškas arba dalinis nusikaltėlio nepakaltinamumas dėl psichinės negalios (žr. 20 konstatuojamąją dalį), yra įtraukti į dokumente naudojamą apibrėžtį.

⁽²²⁾ 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 32–33 punktai (ir cituojama Teismo praktika).

⁽²³⁾ 2016 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ognyanov*, C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835, 70 punktas.

⁽²⁴⁾ OL C 257, 2018 7 20, p. 1.

⁽²⁵⁾ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-04/_ra_2017_en.pdf, p. 13.

⁽²⁶⁾ Tuo klausimu SESV 267 straipsnyje teigiama, kad, jeigu ES teisės klausimas kyla valstybės narės teisme nagrinėjant bylą, susijusią su sulaikytu asmeniu, Teismas sprendimą priima kiek galima greičiau.

⁽²⁷⁾ https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-04/_ra_2017_en.pdf

Be to, vadinamosios sudėtinės baudmės, kai teisminė institucija nusprendžia, kad reikia skirti su laisvės atėmimu susijusią priemonę kartu su kita priemone, apimančia laisvės atėmimą, pvz., psichiatrinį gydymą, patenka į Pamatinio sprendimo taikymo sritį.

2.1.3. Ratione temporis

Pamatinis sprendimas taikomas nuo 2011 m. gruodžio 5 d. (26 straipsnis).

Iki 2011 m. gruodžio 5 d. gautiems perdavimo prašymams ir toliau taikomi galiojantys teisės aktai dėl nuteistųjų perdavimo. Prašymams, gautiems po tos datos, taikomos taisyklės, kurias valstybės narės priėmė pagal šį pamatinį sprendimą (28 straipsnio 1 dalis).

Tačiau valstybės narės turėjo galimybę Pamatinio sprendimo priėmimo dieną pateikti deklaraciją, kurioje būtų nurodoma, kad galutinių teismo sprendimų, priimtų iki nurodytos konkrečios datos (kuri negali būti vėlesnė nei 2011 m. gruodžio 5 d.), atžvilgiu jos ir toliau taikys galiojančius teisinius aktus dėl nuteistųjų perdavimo (28 straipsnio 2 dalis). Pamatinio sprendimo priėmimo diena – 2008 m. lapkričio 27 d.

Tokias deklaracijas pateikė keturios valstybės narės (Airija, Malta, Nyderlandai ⁽²⁸⁾ ir Lenkija). Tačiau tos valstybės narės tai padarė po šio pamatinio sprendimo priėmimo dienos, t. y. 2008 m. lapkričio 27 d. Todėl, Komisijos požiūriu, šios deklaracijos yra negaliojančios ir valstybės narės turėtų nuo šiol iš savo teisės aktų išbraukti laikotarpio apribojimą ⁽²⁹⁾.

2.2. Kompetentingos institucijos

Pagrindiniai veikėjai, užtikrinantys bendradarbiavimą pagal Pamatinį sprendimą, yra išduodančiosios valstybės ir vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos. Valstybės narės, veikiančios ir kaip išduodančioji valstybė, ir kaip vykdančioji valstybė, gali savo laisvu sprendimu pagal savo nacionalinius įstatymus paskirti vieną ar kelias kompetentingas institucijas (2 straipsnis).

Pažymėtina, kad Pamatiniu sprendimu „kompetentingos institucijos“ apibrėžtis neribojama taip, kad reikėtų tik teisminę instituciją, todėl valstybės narės savo nuožiūra gali pasirinkti kompetentingą instituciją, kurią jos laiko tinkamiausia pagal šį dokumentą vykdomoms procedūroms atlikti. Kai kuriose valstybėse narėse šios užduotys pavestos Teisingumo ministerijai, o kitose valstybėse narėse jos patikėtos teisminėms arba pusiau teisminėms institucijoms. Valstybės narės turi informuoti Europos Sąjungos Tarybos Generalinį sekretoriatą, kuris paskelbia šią informaciją (2 straipsnis) ⁽³⁰⁾.

Tam tikros valstybės narės yra priėmusios perduotosios jurisdikcijos sistemą, o tai reiškia, kad kompetentingomis institucijomis yra paskirti visi teismai. Tai gali sukelti sunkumų nustatant atitinkamą instituciją ir lemti skirtingus požiūrius vienoje ir toje pačioje valstybėje narėje. Kai kurios valstybės narės šią problemą išsprendė paskirdamos centrinę instituciją gaunamiems prašymams nagrinėti ⁽³¹⁾.

2.3. Vykdančiosios valstybės pasirinkimas

2.3.1. Scenarijai pagal 4 straipsnio 1 dalį

Pamatinio sprendimo 4 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė nuosprendį ir liudijimą perduoti:

— valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis ir kurioje jis gyvena,

arba

— valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis, tačiau joje negyvena ir į kurią jis bus deportuotas, panaikinus jam skirtos baudmės vykdymą remiantis išsiuntimo iš šalies ar deportavimo orderiu,

⁽²⁸⁾ Vis dėlto Nyderlandai savo deklaraciją atšaukė ir šis atšaukimas įsigaliojo 2018 m. birželio 1 d.

⁽²⁹⁾ Šiam požiūriui pritarė generalinis advokatas Y. Bot, kuris byloje *van Vemde* nurodė, kad „Nyderlandų Karalystė nepateikė galiojančios deklaracijos, nes pateikė ją per vėlai“ (2016 m. spalio 12 d. nuomonė byloje C-582/15, ECLI:EU:C:2016:766, 26 punktas). Teismas pasiūlė siaurai aiškinti terminą „užtikrinant šiuo pamatiniu sprendimu siekiamą tikslą“ (2017 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimas *van Vemde*, C-582/15, ECLI:EU:C:2017:37, 31 punktas). Taip pat žr. 2019 m. birželio 24 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimą *Daniel Adam Popławski* byloje C-573/17.

⁽³⁰⁾ Naujausia informacija pateikiama ETT interneto svetainėje. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>.

⁽³¹⁾ Informacija su kompetentingų vykdančiųjų institucijų kontaktiniais duomenimis pateikiama ETT interneto svetainėje. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/WorkerPage.aspx?x1=AC>.

arba

- *bet kuriai kitai valstybei narei, kurios kompetentinga institucija sutinka* tai valstybei narei perduoti nuosprendį ir liudijimą, jeigu sutinka nuteistasis, kai toks sutikimas yra būtinas (žr. 4 straipsnio 3 dalį, aiškinimą kartu su 4 straipsnio 6 ir 7 dalimis ir 6 straipsniu).

2.3.2. Perdavimas valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis ir kurioje jis gyvena (4 straipsnio 1 dalies a punktas)

Nustatymas, kur asmuo gyvena pagal 4 straipsnio 1 dalies a punktą, yra svarbus tinkamo Pamatinio sprendimo taikymo aspektas, tiesiogiai susijęs su privalomu tos nuostatos pobūdžiu. Kai ši sąlyga nėra įvykdyta, nuosprendžio perdavimo procesui dažnai būtinas nuteistojo sutikimas (žr. toliau nurodytus kitus atvejus, kai sutikimas yra nebūtinasis).

Sąvoka „valstybė, kurioje gyvena nuteistasis“ toliau paaiškinama 17 konstatuojamojoje dalyje. Remiantis šia konstatuojamąja dalimi, jei yra nuoroda į valstybę, kurioje nuteistasis asmuo „gyvena“, tai reiškia vietą, su kuria tas asmuo yra susijęs remiantis įprasta gyvenamąja vieta ir tokiais aspektais, kaip šeima, socialiniai ar profesiniai ryšiai ⁽³²⁾.

Pasimokyti galima iš Teisingumo Teismo sprendimo *Kozłowski*. Remdamasis Tarybos pagrindų sprendimu 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos ⁽³³⁾ (toliau – Pamininis sprendimas 2002/584), Teisingumo Teismas nusprendė, kad, norint nustatyti, ar egzistuoja asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe nare, reikia atlikti „bendrą kelių objektyvių aplinkybių, apibūdinančių šio asmens situaciją, vertinimą, tarp kurių visų pirma yra <...> asmens buvimo trukmė, pobūdis ir sąlygos, taip pat šeiminiai bei ekonominiai ryšiai, kuriuos šis asmuo palaiko su vykdančiąja valstybe nare“ ⁽³⁴⁾. Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad sąvoka „gyvena“ reiškia, kad asmuo yra vykdančiosios valstybės narės gyventojas, jeigu jis joje įsteigė faktinę gyvenamąją vietą ir joje „yra“, jeigu dėl nuolatinio buvimo tam tikrą laiką šioje valstybėje jis su šia valstybe įgijo ryšių, panašių į tuos, kurie įgyjami įsteigus gyvenamąją vietą ⁽³⁵⁾.

2.3.3. Perdavimas valstybei narei, į kurią asmuo bus deportuojamas (4 straipsnio 1 dalies b punktas)

Pagal 4 straipsnio 1 dalies b punktą nuosprendis ir liudijimas taip pat gali būti perduodami valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis, tačiau joje negyvena ir į kurią jis bus deportuotas, panaikinus jam skirtos bausmės vykdymą. Kad ši nuostata būtų taikoma, būtina, kad atitinkamas išsiuntimo iš šalies arba deportavimo orderis būtų įtrauktas į nuosprendį arba į teisminės ar administracinės institucijos sprendimą ar bet kurią kitą priemonę, kuri buvo priimta kaip nuosprendžio padarinys.

2.3.4. Perdavimas bet kuriai kitai valstybei narei, kuri sutinka su perdavimu (4 straipsnio 1 dalies c punktas)

Trečiasis atvejis, patenkantis į Pamatinio sprendimo taikymo sritį (4 straipsnio 1 dalies c punktas), yra tada, kai išduodančioji valstybė pageidauja perduoti nuosprendį ir liudijimą kitai valstybei narei, negu valstybė narė, kurios pilietis nuteistasis yra ir kurioje jis gyvena arba į kurią jis bus deportuotas remiantis išsiuntimo iš šalies arba deportavimo orderiu. Tai, pvz., gali būti valstybė narė, kurioje nuteistasis gyvena arba studijuoja, arba valstybė narė, kurios pilietis šis asmuo yra, tačiau joje negyvena ir nebus į ją deportuotas.

Tuo atveju reikalingas išankstinis vykdančiosios valstybės sutikimas (4 straipsnio 1 dalies c punktas, taip pat privalomas kompetentingų institucijų konsultavimasis tarpusavyje (4 straipsnio 3 dalis). Kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į tokius aspektus, kaip gyvenimo valstybėje trukmė ar kitos sąsajos su vykdančiąja valstybe. Tais atvejais, kai nuteistasis galėtų būti perduotas valstybei narei ir trečiajai šaliai pagal nacionalinę teisę arba tarptautinius dokumentus, išduodančiosios valstybės ir vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos konsultuodamosi turėtų apsvarstyti, ar vykdymas vykdančiojoje valstybėje padėtų geriau pasiekti socialinės rehabilitacijos tikslą, nei vykdymas trečiojoje šalyje (8 konstatuojamoji dalis).

⁽³²⁾ Taip pat žr. dar nepatenkintą prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje C-495/18, YX, kurį 2018 m. liepos 30 d. pateikė *Najvyšší súd republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiasis Teismas).

⁽³³⁾ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

⁽³⁴⁾ 2008 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Kozłowski*, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, 48 punktas.

⁽³⁵⁾ Byla *Kozłowski* buvo susijusi su prejudiciniu klausimu dėl EAO procedūros ir joje Teisingumo Teismas turėjo nuspręsti, kaip aiškinti asmens, kuris nėra vykdančiosios valstybės narės pilietis, ryšį su pastarąja valstybe nare (dar žr. sprendimo 53 punktą). Šis sprendimas vėliau buvo patvirtintas byloje *Wolzenburg* (2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimas; C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 70 punktas).

Visada būtinas išankstinis nuteistojo asmens sutikimas, išskyrus 6 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytą konkretų atvejį.

2.4. Informacija pagrįstas nuteistojo asmens sutikimas

Viena iš Pamatinių sprendimų nustatytų naujų nuteistųjų perdavimo srityje, palyginti su ankstesne tarptautine perdavimo tvarka, yra tai, kad juo padidinamas skaičius atvejų, kai nuteistojo asmens sutikimas nebūtinas.

Nuteistojo asmens sutikimo nebūtina (6 straipsnio 2 dalis), kai:

- asmuo yra vykdančiosios valstybės pilietis ir ten gyvena arba
- asmuo bus deportuotas į vykdančiąją valstybę panaikinus jam skirtą nuosprendžio vykdymą remiantis išsiuntimo iš šalies ar deportavimo orderiu, įtrauktu į nuosprendį ar teisminį arba administracinį sprendimą, ar bet kokią kitą priemonę, priimtą pagal nuosprendį, arba
- asmuo pabėgo ar kitaip sugrįžo į vykdančiąją valstybę dėl jam išduodančiojoje valstybėje iškeltos baudžiamosios bylos arba priėmus apkaltinamąjį nuosprendį toje išduodančiojoje valstybėje.

Visais kitais atvejais būtinas informacija pagrįstas nuteistojo asmens sutikimas.

6 straipsnio 4 dalyje nustatyta išduodančiosios valstybės prievolė nuteistąjį jam suprantama kalba informuoti apie sprendimą perduoti nuosprendį ir liudijimą, naudojant II priede pateiktą standartinį pranešimą (taip pat žr. 3.2 ir 3.3 skirsnius). Jei nuteistasis to sprendimo priėmimo metu yra vykdančiojoje valstybėje, tai ta forma perduodama vykdančiajai valstybei, kuri atitinkamai informuoja nuteistąjį.

Dėl socialinės rehabilitacijos, kaip vieno iš pagrindinių Pamatinio sprendimo principų, svarbos turi būti užtikrinta, kad priimant perdavimo sprendimus būtų tinkamai konsultuojamasi su atitinkamu asmeniu. Todėl rekomenduojama, kad išduodančioji valstybė nuteistajam asmeniui perduotų būtinąją informaciją, kad tas asmuo galėtų duoti informaciją pagrįstą sutikimą arba pateikti informaciją pagrįstą nuomonę. Tokia informacija galėtų apimti perdavimo logistiką, taip pat vykdančiosios valstybės įkalinimo įstaigų režimą, susijusį su paleidimo prieš terminą ir lygtinio paleidimo tvarka.

Tais atvejais, kai nuteistasis asmuo su perdavimu nesutinka, perdavimas neįmanomas, jeigu sutikimas yra būtinas (4 straipsnio 1 dalis ir 6 straipsnio 1 dalis). Tais atvejais, kai sutikimas nebūtinas, turi būti atsižvelgiama į neigiamą nuteistojo asmens nuomonę, tačiau ji nėra su socialine rehabilitacija susijęs atsisakymo pagrindas (10 konstatuojamoji dalis).

2.5. Vykdančiosios valstybės sutikimas

Vykdančiosios valstybės sutikimas yra būtinas visais kitais atvejais, kurie yra nenurodyti 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose (pvz., kai asmuo yra vykdančiosios valstybės pilietis, tačiau joje negyvena ir nebus į ją deportuotas; arba kai asmuo gyvena vykdančiojoje valstybėje, tačiau nėra tos valstybės pilietis (4 straipsnio 1 dalies c punktas). Šiuo atveju išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių kompetentingos institucijos privalo konsultuotis tarpusavyje, o vykdančioji valstybė gali atsisakyti bendradarbiauti nesutikdama, kad nuosprendis būtų perduotas jai (8 konstatuojamoji dalis).

Vis dėlto 4 straipsnio 7 dalyje kiekvienai valstybei narei suteikta galimybė pateikti deklaraciją, joje nurodant, kad šios valstybės narės išankstinis sutikimas dėl nuosprendžio ir liudijimo perdavimo yra nebūtinas, jeigu nuteistasis asmuo:

- a) gyvena ir teisėtai nepertraukiamai gyvena vykdančiojoje valstybėje ne mažiau kaip 5 metus bei turi teisę nuolat gyventi toje valstybėje ⁽³⁶⁾ ir (arba)
- b) yra vykdančiosios valstybės pilietis, išskyrus 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus atvejus.

Tokia deklaracija galioja valstybės santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, pateikusiomis tokį pranešimą Pamatinio sprendimo priėmimo metu arba bet kuriuo metu vėliau (4 straipsnio 7 dalis). Su deklaracijomis, pateiktomis pagal 4 straipsnio 7 dalį, galima susipažinti ETT interneto svetainėje ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Sąvoka „teisė nuolat gyventi“ paaiškinama 4 straipsnio 7 dalies antroje pastraipoje. Šiomis aplinkybėmis, kaip primenama ir 16 konstatuojamojoje dalyje, Pamatinis sprendimas turėtų būti taikomas vadovaujantis taikoma Sąjungos teise, įskaitant visų pirma 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimų narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje ir 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvą 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso.

⁽³⁷⁾ <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>

Igyvendindamos šį pamatinį sprendimą valstybės narės patvirtina priemonės, kuriomis visų pirma atsižvelgiama į palankesnių sąlygų sudarymo nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai tikslą ir kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos turi priimti sprendimus, ar pritarti nuosprendžio ir liudijimo perdavimui 4 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais atvejais (4 straipsnio 6 dalis).

2.6. Nuteistojo nuomonė

NET jeigu nuteistojo sutikimo nereikalaujama, reikalaujama nuteistajam, kol jis dar yra išduodančiojoje valstybėje, suteikti galimybę išreikšti savo nuomonę (žodžiu arba raštu) dėl nuosprendžio perdavimo, pripažinimo ir vykdymo (6 straipsnio 3 dalis).

Nors nuteistojo nuomonė negali būti laikoma su socialine reabilitacija susijusiu atsisakymo pagrindu (10 konstatuojamoji dalis), į šią nuomonę reikia atsižvelgti vertinant socialinės reabilitacijos palengvinimą ir perdavimo, kurio siekiama, tinkamumą. Be to, kai nuteistasis pasinaudoja galimybe išreikšti šią nuomonę, šios nuomonės rašytinis protokolas perduodamas vykdančiajai valstybei, kad ji tą nuomonę galėtų įtraukti į savo pagrįstą nuomonę dėl reabilitacijos tikslo (6 straipsnio 3 dalis).

2.7. Socialinės reabilitacijos vertinimas

2.7.1. Išduodančioji valstybė turi įsitikinti

Remiantis 15 konstatuojamąja dalimi, Pamatinis sprendimas turėtų būti taikomas atsižvelgiant į EB sutarties 18 straipsniu Europos Sąjungos piliečiams suteiktą teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, kuri dabar yra įtvirtinta SESV 21 straipsnyje.

Kaip paminėta pirmiau, socialinė reabilitacija yra vienas iš svarbiausių Pamatinio sprendimo aspektų ⁽³⁸⁾. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija įsitikina, „kad vykdančiajai valstybei vykdant bausmę būtų sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai“ (plg. su 9 konstatuojamąja dalimi ir 4 straipsnio 2 dalimi).

Palengvintos socialinės reabilitacijos vertinimas negali būti grindžiamas tik geografinio ryšio nustatymu – jis turi būti grindžiamas išsamiu kiekvieno konkretaus atvejo vertinimu. Šiuo tikslu dokumente numatyta išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių konsultavimosi procedūra.

2.7.2. Reikiamais atvejais – konsultavimasis su vykdančiąja valstybe

Kai, siekiant nustatyti, ar socialinė reabilitacija bus pagerinta, vykdoma (neprivaloma arba privaloma) išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių konsultavimosi procedūra, vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali pateikti išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai pagrįstą nuomonę, kad vykdant bausmę nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai. Be to, vykdančioji valstybė išlaiko šią galimybę net ir tuo atveju, kai konsultacijos tarp kompetentingų institucijų nevyko. Šiuo atveju tokia nuomonė gali būti nedelsiant pateikiama po to, kai buvo perduotas nuosprendis ir liudijimas. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija apsversto tokią nuomonę ir nusprendžia, ar panaikinti liudijimą (4 straipsnio 4 dalis). ETT gali padėti kompetentingoms institucijoms konsultuotis ⁽³⁹⁾.

⁽³⁸⁾ Šis principas atsispindi atitinkamuose tarptautinės teisės dokumentuose: Jungtinių Tautų Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktą 10 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad esminis baudžiamosios sistemos tikslas yra perauklėti ir socialiai reabilituoti nuteistuosius asmenis. Pirmojo JT nusikalstamumo prevencijos ir elgesio su nusikaltėliais kongreso 1955 m. priimtų Standartinių būtinųjų elgesio su kaliniais taisyklių (pateiktų adresu <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/TreatmentOfPrisoners.aspx>) keliuose straipsniuose (58, 61, 64, 65, 67, 80) nurodyta kalinio socialinė reabilitacija; 2015 m. JT Generalinės Asamblėjos Rezoliucija 70/175 priimtų Jungtinių Tautų Standartinių būtinųjų elgesio su kaliniais taisyklių – Nelsono Mandelos taisyklių – 59, 88, 90 straipsniai ir 93 straipsnio 1 dalies b punktas, pateikta adresu https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/GA-RESOLUTION/E_ebook.pdf. Europos Tarybos (ET) Europos įkalinimo įstaigų taisyklių (pateiktų adresu <https://www.coe.int/en/web/human-rights-rule-of-law/european-prison-rules>) 17.1, 105.1, 106.1 ir 107.1 punktuose konkrečiai numatyta, kad kaliniai turi būti paskirstyti į kuo arčiau jų namų esančias įkalinimo įstaigas arba socialinės reabilitacijos vietas, o darbo, mokymosi ir paleidimo iš įkalinimo vietų tvarka turi palengvinti kalinio integraciją į visuomenę.

⁽³⁹⁾ Informacija apie ETT pateikta ETT interneto svetainėje. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/>.

Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad neigiama nuomonė pati savaime nelaikoma su socialine rehabilitacija susijusiu atsisakymo pagrindu (10 konstatuojamoji dalis).

Kai išduodančioji valstybė susiduria su nuteistojo arba vykdančiosios valstybės nuomone, kad vykdančią bausmę nebus palengvinta nuteistojo socialinė rehabilitacija, išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turi šią nuomonę apsvarstyti ir, jeigu ji nori procesą tęsti, ji turi įsitikinti, kad, nepaisant į atitinkamą nuomonę įtrauktų argumentų, rehabilitacija galiausiai bus palengvinta arba pagerinta (10 konstatuojamoji dalis).

2.7.3. Socialinės rehabilitacijos apibrėžtis

Nors Pamatiniame sprendime nenumatyta konkrečios socialinės rehabilitacijos apibrėžties, jame pateikiamas nebaigtinis elementų sąrašas, skirtas įvertinti, ar perdavus nuosprendį bus pagerinta nuteistojo asmens socialinė rehabilitacija. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti į tokius aspektus, kaip asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe, ar jis šią vietą laiko svarbia šeimai, kalbiniu, kultūriniu, socialiniu ar ekonominiu požiūriu arba jis kaip nors kitai susijęs su vykdančiąja valstybe (9 konstatuojamoji dalis).

Kaip minėta, Pamatinio sprendimo aplinkybėmis socialinė rehabilitacija turėtų būti suprantama taip, kad rehabilitacijos priemonių tinkamiau imtis toje valstybėje, kurios kalbą nuteistasis supranta ir su kuria jis turi artimų ryšių. Galimybė palaikyti socialinius ryšius su giminaisiais ir draugais padeda parengti nuteistąjį grįžti į bendruomenę. Šis tikslas gali būti nepasiektas, jeigu toks asmuo bus laikomas užsienio valstybėje, kai yra tikėtina, kad, atlikusiam bausmę, jam nebus leidžiama toje valstybėje pasilikti.

2.7.4. Bausmės vykdymo modalumai

Socialinės rehabilitacijos perspektyvos taip pat gali priklausyti nuo bausmės vykdymo modalumų vykdančiojoje valstybėje.

Kai vykdančioji valstybė – per konsultacijas arba pasinaudojusi galimybe pateikti savo pagrįstą nuomonę po nuosprendžio ir liudijimo perdavimo – numato poreikį adaptuoti bausmę, ši informacija gali būti įtraukta į jos motyvaciją, susijusią socialinės rehabilitacijos palengvinimo perspektyvomis.

Panašią pastabą galima pateikti dėl galimų nuostatų, susijusių su paleidimu prieš terminą ar lygtiniu paleidimu, kurios gali būti taikytinos vykdančiojoje valstybėje (plg. su 17 straipsniu). Išduodančioji valstybė turi galimybę prašyti informacijos apie šiuos bausmės vykdymo modalumus, o vykdančioji valstybė turi prievolę informuoti (žr. 17 straipsnio 3 dalį).

Praktiškai tai suteiktų vykdančiajai valstybei galimybę pagrįsti savo atliktą siekiamo perdavimo vertinimą, taip pat pateikti išduodančiajai valstybei papildomos aktualios informacijos, kad ši įsitikintų, jog socialinė rehabilitacija bus pagerinta.

2.8. 32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas

Prieš perduodama nuosprendį, kompetentinga išduodančioji institucija turėtų nustatyti, ar viena ar daugiau nusikalstamų veikų priklauso vienai iš 32 nusikalstamų kategorijų, dėl kurių nereikia atlikti dvigubo baudžiamumo patikrinimo. Nusikalstamų veikų sąrašas išdėstytas 7 straipsnio 1 dalyje ir liudijime, kuriame sąrašui priklausančios nusikalstamos veikos turėtų būti pažymimos „varnele“. Kad būtų taikomas 7 straipsnis, už sąraše esančias nusikalstamas veikas išduodančiojoje valstybėje turėtų būti baudžiama bent trejų metų trukmės maksimalia laisvės atėmimo bausme arba su laisvės atėmimu susijusia priemone.

Lemiamą reikšmę turi išduodančiosios valstybės narės teisė. Tai buvo patvirtinta sprendimu C-303/05, *Advocaten voor de Wereld*, susijusiu su Pagrindų sprendimu 2002/584⁽⁴⁰⁾.

Vykdančioji institucija dvigubą baudžiamumą gali tikrinti tik dėl tų nusikalstamų veikų, kurios nėra įtrauktos į 32 nusikalstamų veikų sąrašą.

Tačiau kelios valstybės narės pasinaudojo galimybe tikrinti dvigubą baudžiamumą visais atvejais (7 straipsnio 4 dalis, žr. 14 išnašą). Tokios deklaracijos bet kada gali būti atšauktos.

⁽⁴⁰⁾ 2007 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, 48–61 punktai.

2.9. *Pažeidžiamų grupių asmenys: nepilnamečiai ir psichikos sutrikimų turintys nusikaltėliai ir psichiatrinės ar sveikatos priežiūros priemonių perdavimas*

Ypatinga nuteistųjų kategorija, kuri elgesio, priežiūros ir apgyvendinimo požiūriu gali būti labai pažeidžiama, yra nepilnamečiai nusikaltėliai ir psichikos sveikatos problemų turintys nusikaltėliai. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Pamatinio sprendimo taikymui šioms konkrečioms nusikaltėlių grupėms.

Pamatiniam sprendime išdėstytos dvi nuostatos, taikytinos su nepilnamečiais ir psichinės sveikatos sutrikimų ir (arba) priklausomybių turinčiais asmenimis (abi 9 straipsnyje). Iš esmės vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, jei:

- i) bausmė skirta asmeniui, kuris pagal vykdančiosios valstybės teisę dėl savo amžiaus dar negalėjo būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už veikas, dėl kurių buvo priimtas nuosprendis (9 straipsnio 1 dalies g punktas), arba jeigu
- ii) paskirta bausmė apima psichiatrinę ar sveikatos priežiūros priemonę arba kitą su laisvės atėmimu susijusią priemonę, kuri, nepaisant galimybės adaptuoti bausmę pagal 8 straipsnio 3 dalį ⁽⁴¹⁾, pagal vykdančiosios valstybės teisės ar sveikatos priežiūros sistemą negali būti joje vykdoma (9 straipsnio 1 dalies k punktas).

9 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytais atvejais vykdančioji valstybė, prieš atsisakydama pripažinti ir vykdyti bausmę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę, turėtų apsvarstyti galimybę adaptuoti bausmę pagal šį pamatinį sprendimą (žr. 19 konstatuojamąją dalį).

Be to, tokiais atvejais, prieš nuspręsdama nepripažinti nuosprendžio ir nevykdyti bausmės, vykdančioji valstybė privalo tinkamu būdu konsultuotis su išduodančiąja valstybe ir prireikus prašo jos nedelsiant pateikti reikalingą papildomą informaciją (9 straipsnio 3 dalis).

9 straipsnio 1 dalies k punkte numatytas atsisakymo pagrindas taip pat gali būti taikomas tais atvejais, kai asmuo nebuvo pripažintas kaltu už nusikalstamą veiką, nors kompetentinga institucija už nusikalstamą veiką pritaikė priemonę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę (20 konstatuojamoji dalis).

Kai išduodančioji valstybė mano, kad dėl nuteistojo amžiaus ar jo fizinės arba psichinės būklės tai būtina, galimybė žodžiu ar raštu išreikšti savo nuomonę dėl perdavimo suteikiama jo teisiniam atstovui (6 straipsnio 3 dalis).

2.10. *Pagrindinių teisių sumetimai išduodančiojoje valstybėje*

Pamatiniam sprendime gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi ES sutarties 6 straipsnyje pripažintų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – ES pagrindinių teisių chartija) atspindėtų principų (13 konstatuojamoji dalis).

Pagal 3 straipsnio 4 dalį Pamatinis sprendimas nekeičia įpareigojimo gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus.

Todėl išduodančioji valstybė, ypač tais atvejais, kai nuosprendžio perdavimo siekiama negavus nuteistojo asmens sutikimo, turi užtikrinti, kad nuosprendžio perdavimas, pripažinimas ir vykdymas nepakenktų nuteistojo asmens pagrindinėms teisėms.

Sąlygos įkalinimo įstaigose kelia nemažų problemų keliose ES valstybėse narėse, viena iš aktualiausių problemų yra įkalinimo įstaigų perpildymas. Nežmoniškos ar žeminančios sąlygos įkalinimo įstaigose gali rimtai pakenkti ES tarpusavio pripažinimo priemonių taikymui, nes taip gali būti pažeidžiamos ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK), ir ES pagrindinių teisių chartijos nuostatos.

Vis dėlto šį klausimą Teisingumo Teismas kol kas sprendė tik Pagrindų sprendimo 2002/584 aspektais ⁽⁴²⁾. Pagal Pagrindų sprendimą 2002/584 vykdančioji valstybė privalo vadovautis tarpusavio pripažinimo principu, todėl iš esmės privalo vykdyti EAO, t. y. išduoti atitinkamą asmenį EAO išdavusiai valstybei, nebent taikomi atsisakymo

⁽⁴¹⁾ 8 straipsnio 3 dalyje teigiama, kad, jei bausmės pobūdis neatitinka vykdančiosios valstybės teisės, tai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali adaptuoti ją pagal bausmę ar priemonę, numatytą tos valstybės teisėje už tapačias veikas. Adaptuota bausmė ar priemonė turi kuo labiau atitikti išduodančiosios valstybės skirtą bausmę, ir todėl bausmė negali būti konvertuojama į baudą.

⁽⁴²⁾ 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimas *Aranyosi ir Căldăraru*; C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198; 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimas *MLT*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589; dar žr. bylą *Dorobantu* (C128/18, dar nebaigta nagrinėti).

pagrindai. Kita vertus, pagal aptariamą Pamatinį sprendimą kylantys atvejai susiję su nuteistųjų perdavimu iš išduodančiosios valstybės į vykdančiąją valstybę. Tuo atžvilgiu vykdančioji valstybė neprivalo perduoti nuosprendžio, jeigu kyla abejonų dėl sulaikymo sąlygų, net jeigu kita valstybė narė konkrečiai paprašė tą nuosprendį perduoti. Pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnis, kuriuo draudžiamas kankinimas ar nežmoniškas arba žeminantis elgesys, vienodai taikomas kalinių perdavimui, ypač tada, kai valstybė pageidauja perduoti asmenį be jo sutikimo.

3. **Perdavimo procedūra**

3.1. *Subjektai, turintys teisę inicijuoti procedūrą*

Pamatiname sprendime išduodančiajai valstybei, vykdančiajai valstybei ir nuteistajam asmeniui sudaromos sąlygos inicijuoti mechanizmą, kurio rezultatas galėtų būti nuosprendžio perdavimas. Vis dėlto esama svarbių skirtumų, priklausančių nuo to, kas inicijuoja procedūrą.

Vykdančioji valstybė gali savo iniciatyva prašyti išduodančiąją valstybę perduoti jai nuosprendį. Panašiai nuteistasis taip pat gali išduodančiosios arba vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų prašyti inicijuoti nuosprendžio perdavimo procedūrą (4 straipsnio 5 dalis).

Tačiau abiem atvejais išduodančioji valstybė neprivalo vykdyti prašymo perduoti nuosprendį. Tai logiškai lemia faktas, kad išduodančioji valstybė tebėra vienintelis subjektas, kuris po nusikalstamos veikos padarymo priėmė nuosprendį, kurį priimti jis turėjo suverenią kompetenciją. Taip išduodančioji valstybė išlaiko tam tikras galimybes savo nuožiūra įvertinti vykdančiosios valstybės, nuteistojo asmens arba jų abiejų prašymus.

Pavyzdžiui, išduodančioji valstybė gali pageidauti neperduoti nuteistojo asmens, jeigu, atsižvelgiant į vykdančiojoje valstybėje galiojančias nuostatas dėl paleidimo nesuėjus terminui ir lygtinai, toje valstybėje numatytas trumpesnis įkalinimo laikotarpis. Sprendžiant, kur nusikaltėliui geriausia atlikti bausmę, taip pat gali būti atsižvelgiama į nukentėjusių interesus. Be to, valstybė narė gali vengti perduoti asmenį, jeigu toks perdavimas reikštų, kad asmuo sugrįš į savo gimtosios šalies nusikalstamą aplinką ir tai nebus naudinga jo socialinei reabilitacijai.

Visiškai išduodančiosios valstybės teisė spręsti savo nuožiūra taip pat matyti iš Pamatinio sprendimo 13 straipsnio, kuriame nurodyta, kad, kol vykdančioji valstybė nepradėjo vykdyti bausmės, išduodančioji valstybė gali atšaukti liudijimą, nurodymą priešais. Šiais aspektais taip pat žr. 17 straipsnio 3 dalį.

Todėl svarbu atkreipti dėmesį, kad išduodančioji valstybė savo ruožtu neprivalo perduoti nuosprendžio ir liudijimo, net jeigu tai būtų naudinga nuteistajam. Pats nuteistasis „teisės“ į nuosprendžio perdavimą neturi ⁽⁴³⁾.

Valstybės narės vis labiau suvokia, kad sprendžiant dėl nuteistųjų bausmės vykdymo, įskaitant tarptautinį perdavimą tarp įkalinimo įstaigų, turėtų būti atsižvelgiama į nukentėjusiųjų nuomones. Nukentėjusiųjų gali būti ir vykdančiojoje valstybėje, ir išduodančiojoje valstybėje. Daugelis valstybių narių patvirtino procedūrą, kuria naudodamiesi nukentėjusieji turi galimybę, kad su jais būtų konsultuojamasi dėl perdavimo ir į jų nuomonę būtų atsižvelgiama. Vis dėlto taip nėra sukurama nukentėjusiųjų teisė pasipriešinti perdavimui.

3.2. *Nuteistojo nuomonės gavimo procedūra*

Nuteistajam, kol jis dar yra išduodančiojoje valstybėje, suteikiama galimybė išreikšti savo nuomonę (žodžiu arba raštu) dėl nuosprendžio perdavimo, pripažinimo ir vykdymo (6 straipsnio 3 dalis). Kai išduodančioji valstybė mano, kad dėl nuteistojo amžiaus ar jo fizinės arba psichinės būklės tai būtina, ta galimybė suteikiama jo teisiniam atstovui.

Nuteistojo nuomonės visada turėtų būti teiraujamasi, net jeigu sutikimas yra nebūtinai.

Nors nuteistojo nuomonė negali būti laikoma su socialine reabilitacija susijusiu atsisakymo pagrindu (10 konstatuojamoji dalis), į šią nuomonę reikia atsižvelgti vertinant socialinės reabilitacijos palengvinimą ir perdavimo, kurio siekiama, tinkamumą (6 straipsnio 3 dalis).

⁽⁴³⁾ Tačiau taikoma išimtis, jeigu valstybės narės dar vykstant procesui dėl EAO vykdymo susitarė, kad bausmė bus atliekama nuteistojo asmens pilietybės ar gyvenamosios vietos šalyje, kaip numatyta Pagrindų sprendimo dėl 2002/584 5 straipsnio 3 dalyje. Žr. 11.1 skirsnį.

Informaciją apie nuteistojo nuomonę reikia pateikti liudijimo k langelyje:

k) Nuteistojo nuomonė:

1. ☐ Jo nuomonės negalima sužinoti, nes jis jau yra vykdančiojoje valstybėje.
2. ☐ Jis yra išduodančiojoje valstybėje ir:
 - a. ☐ paprašė perduoti nuosprendį ir liudijimą
 - ☐ sutiko, kad nuosprendis ir liudijimas būtų perduoti
 - ☐ nesutiko, kad nuosprendis ir liudijimas būtų perduoti (nurodykite nuteistojo pateiktas priežastis):

 - b. ☐ Pridedama nuteistojo nuomonė.
 - ☐ Nuteistojo nuomonė jau perduota vykdančiajai valstybei (nurodykite datą: mmmm mm dd):

3.3. Pranešimas nuteistajam (6 straipsnio 4 dalis ir II priedo forma)

Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nuteistąjį jam suprantama kalba informuoja apie sprendimą perduoti nuosprendį ir liudijimą, naudodama II priede pateiktą standartinį pranešimą. Jei nuteistasis to sprendimo priėmimo metu yra vykdančiojoje valstybėje, tai ta forma perduodama vykdančiajai valstybei, kuri atitinkamai informuoja nuteistąjį (6 straipsnio 4 dalis).

Pamatinio sprendimo II priede numatyta standartinė pranešimo nuteistajam forma:

II PRIEDAS

PRANEŠIMAS NUTEISTAJAM

Jums pranešame apie (išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija) sprendimą perduoti (nuosprendžio data) (išduodančiosios valstybės kompetentingas teismas) nuosprendį (numeris, jei yra) (vykdančiajai valstybei), kad ji jį pripažintų ir vykdytų juo paskirtą bausmę pagal nacionalinę teisę, kuria įgyvendinamas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas (2008/909/TVR) dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusias priemones siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje.

Bausmės vykdymas bus reglamentuojamas (vykdančioji valstybė) teisės nuostatomis. Tos valstybės institucijos bus kompetentingos priimti sprendimą dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su ja susijusias priemones, įskaitant atleidimo prieš terminą ar lygtinio paleidimo priežastis.

(vykdančioji valstybė) kompetentinga institucija iš bendro laisvės atėmimo laikotarpio turi atimti visą jau atliktą laisvės atėmimo bausmės laikotarpį. (vykdančioji valstybė) kompetentinga institucija gali adaptuoti bausmės trukmę ar pobūdį tik tuo atveju, jei jis prieštarauja tos valstybės teisei. Adaptuota bausmė neturi pasunkinti (išduodančioji valstybė) paskirtos bausmės pobūdžio ar trukmės.

3.4. Siųstini dokumentai

3.4.1. Liudijimas

Pamatiniam sprendime numatytas procesas, besiskiriantis nuo numatyto ankstesniuose daugiašaliuose dokumentuose: užuot pateikusi oficialų prašymą, išduodančioji valstybė perduoda nuosprendį valstybei narei, kuriai ji pageidauja perduoti nuteistąjį asmenį. Siekiant paspartinti procesą, prie nuosprendžio pridedamas

standartinis liudijimas, kuriame nurodoma perdavimui reikalinga informacija (4 ir 5 straipsniai, žr. Pamatinio sprendimo I priedą). Liudijimas turi būti tinkamai užpildytas ir turi atitikti nuosprendį. Liudijimą privalo pasirašyti ir jo turinio tikslumą patvirtinti išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija (5 straipsnio 2 dalis). ETT interneto svetainėje įdiegta internetinė priemonė liudijimui parengti – rinkinio priemonė ⁽⁴⁴⁾.

Liudijimas išverčiamas į vykdančiosios valstybės valstybinę kalbą arba, kai taikytina daugiau valstybinių kalbų – į vieną iš jos valstybinių kalbų (23 straipsnio 1 dalis). Tačiau kiekviena valstybė narė gali deklaruoti, kuri deponuojama Tarybos Generaliniame sekretoriате, nurodyti, kad ji priims vertimą į vieną ar kelias ES oficialiąsias kalbas. Jeigu tam tikri liudijimo skirsniai yra neužpildyti arba nepakankamai išsamūs, susidaro tokia padėtis, jog vykdančiosios valstybės trūksta informacijos, kad ji galėtų priimti sprendimą dėl perdavimo, ir ji turi prašyti išduodančiosios valstybės papildomos informacijos, taip užvilkindama procesą.

Standartiniai liudijimai visomis oficialiosiomis ES kalbomis ir deklaracijos dėl valstybės narės priimtinių kalbų pateikti ETT interneto svetainėje ⁽⁴⁵⁾.

3.4.2. Nuosprendis

Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija kartu su liudijimu turi perduoti nuosprendį arba patvirtintą jo kopiją.

Paprastai nuosprendžio vertimo nereikalaujama (23 straipsnio 2 dalis). Tačiau vykdančiosios valstybės lieka galimybė paprašyti, kad būtų pridėtas nuosprendžio arba esminių jo dalių vertimas. Norėdamos tai padaryti, valstybės narės pirmiausia Tarybos Generaliniam sekretoriатui turi būti pateikusios deklaraciją, kad jos pageidauja turėti galimybę tokią prašymą parengti (23 straipsnio 3 dalis). Antra, toks prašymas gali būti pateikiamas tik tada, kai vykdančioji valstybė mano, jog liudijimo turinys yra nepakankamas, kad ji galėtų nuspręsti dėl bausmės vykdymo, ir yra įvykusios vykdančiosios ir išduodančiosios valstybių kompetentingų institucijų konsultacijos, per kurias buvo nurodyta, kurios esminės nuosprendžio dalys turi būti išverstos.

Informacija apie nuosprendį turi būti pateikta liudijimo h ir i langeliuose:

h) Nuosprendis, kuriuo skiriama bausmė:

1. Nuosprendis apima nusikalstamų (-ų) veikų (-ų).

Faktų santrauka ir aplinkybių, kuriomis buvo įvykdytas (įvykdyti) nusikaltimas (nusikaltimai), įskaitant laiką ir vietą, apibūdinimas, ir nuteistojo dalyvavimo pobūdis:

.....

Nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdis bei teisinis klasifikavimas ir taikytinos teisės normos, kuriomis remiantis buvo priimtas nuosprendis:

.....

2. Jeigu h punkte nurodyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os) apima vieną ar kelias išduodančiosios valstybės teisės aktuose apibrėžtas nusikalstamas veikas, už kurias išduodančiojoje valstybėje baudžiama laisvės atėmimo bausme arba išduodamas sulaikymo orderis, kurių ilgiausias terminas yra ne mažiau kaip treji metai, patvirtinkite tai pažymėdami atitinkamą langelį (-ius):

- ☐ dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje;
- ☐ terorizmas;
- ☐ prekyba žmonėmis;

⁽⁴⁴⁾ Naudojantis šia priemone palengvinamas liudijimo užpildymas, tarsi būtų pildoma *Word* forma, tačiau suteikiamos kelios naudingos, naudotojui patogios funkcijos, pvz.: galimybė tiesiogiai importuoti kompetentingos vykdančiosios institucijos duomenis iš ETT teismo atlaso priemonės; galimybė gauti formą vykdančiosios valstybės narei priimtina kalba (-omis); galimybė išsaugoti ir siųsti e. paštu. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/WorkerPage.aspx?x1=CC>.

⁽⁴⁵⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>

- ☐ seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija;
- ☐ neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis;
- ☐ neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis;
- ☐ korupcija;
- ☐ veikos, susijusios su sukčiavimu, įskaitant sukčiavimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos;
- ☐ pajamų iš nusikaltimų legalizavimas;
- ☐ valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas;
- ☐ kompiuteriniai nusikaltimai;
- ☐ nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis;
- ☐ pagalba neteisėtai patekti į šalį ir joje apsigyventi;
- ☐ nužudymas, sunkus kūno sužalojimas;
- ☐ neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais;
- ☐ žmonių pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas;
- ☐ rasizmas ir ksenofobija;
- ☐ organizuotas ar ginkluotas plėšimas;
- ☐ neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;
- ☐ sukčiavimas;
- ☐ reketas ir turto prievartavimas;
- ☐ gaminių klastojimas ir piratavimas;
- ☐ administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais;
- ☐ mokėjimo priemonių klastojimas;
- ☐ neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimą skatinančiomis medžiagomis;
- ☐ neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviosiomis medžiagomis;
- ☐ prekyba vogtomis transporto priemonėmis;
- ☐ išžaginimas;
- ☐ padegimas;
- ☐ Tarptautiniam baudžiamajam teismui teismingi nusikaltimai;
- ☐ neteisėtas orlaivių ar laivų užgrobimas;
- ☐ sabotžas.

3. Jeigu 1 punkte nurodyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os) nėra nurodyta 2 punkte arba jei nuosprendis ir liudijimas perduodamas valstybei narei, kuri paskelbė, kad patikrins dvigubą baudžiamumą (Pamatinio sprendimo 7 straipsnio 4 dalis), pateikite išsamų atitinkamos (-ų) nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) aprašymą:

.....

.....

.....

i) Nuosprendžio, kuriuo paskirta bausmė, statusas:

1. Nurodykite, ar asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas:

1. ☐ Taip, asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.
2. ☐ Ne, asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.

3. Jei pažymėjote 2 punkto langelį, patvirtinkite vieną iš šių papunkčių:

- ☐ 3.1a. asmeniui buvo asmeniškai (metai / mėnuo / diena) įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teismo nagrinėjimą, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teismo nagrinėjimą,

ARBA

- ☐ 3.1b. asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas, tačiau jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teismo nagrinėjimą, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teismo nagrinėjimą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teismo nagrinėjimą,

ARBA

- ☐ 3.2. žinodamas apie numatomą teismo nagrinėjimą, asmuo įgaliotojui advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teismo nagrinėjimo metu, ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teismo nagrinėjimo metu,

ARBA

- ☐ 3.3. ... m. d. (metai / mėnuo / diena) asmeniui įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

- ☐ asmuo aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo,

ARBA

- ☐ per taikomą laikotarpį asmuo nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo.

4. Jei pažymėjote 3.1b, 3.2 ar 3.3 papunkčio langelį, pateikite informaciją apie tai, kaip buvo įvykdyta atitinkama sąlyga:

.....

2. Informacija apie bausmės trukmę:

2.1. Bendra bausmės trukmė (dienomis):

2.2. Bendra jau buvusio laisvės atėmimo trukmė, kuris skirtas dėl bausmės, kuri paskirta nuosprendžiu (dienomis):, data: (nurodykite datą, kurią atliktas apskaičiavimas: mmmm mm dd):

2.3. Dienų, kurios turi būti atimtos iš bendros nuosprendžio taikymo trukmės dėl kitų priežasčių, nei nurodyta 2.2 punkte, skaičius (pvz., tos bausmės atžvilgiu suteiktos amnestijos, atleidimai nuo bausmės ar malonės, ir t. t.):, data (nurodykite datą, kurią atliktas apskaičiavimas: mmmm mm dd):

2.4. Bausmės pabaigos data išduodančiojoje valstybėje:

- ☐ Netaikoma, nes asmuo šiuo metu nesulaikytas

- ☐ Asmuo šiuo metu sulaikytas ir bausmė pagal išduodančiosios valstybės teisę turėtų būti visiškai atlikta iki (nurodykite datą: mmmm mm dd):

3. Bausmės rūšis:

- ☐ laisvės atėmimo bausmė

- ☐ su laisvės atėmimu susijusios priemonės (nurodykite):

.....

3.5. Naudinga išduodančiosios valstybės papildoma informacija

Nors Pamatiniu sprendimu to ir nereikalaujama, praktika rodo, kad tam tikri su kaliniu susiję dokumentai laikomi naudingų papildymu, kai jie pridedami prie perdavimo prašymo arba jais galima pasidalyti su vykdančiąja valstybe faktinio perdavimo metu, kad būtų palengvintas kalinio perkėlimas. Tokie dokumentai yra: kalinio istorijos lapas, kalinio įkalinimo istorija, kalinio saugumo informacijos ataskaitos (žr. *EuroPris* Informacijos šaltinį dėl nuteistųjų perdavimo (angl. *Resource Book on the Transfer of Sentenced Persons*)⁽⁴⁶⁾).

3.6. Perdavimas

Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turės tiesiogiai vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai perduoti nuosprendį arba patvirtintą jo kopiją kartu su liudijimu. Reikalaujama rašytinio protokolo, kad vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija galėtų nustatyti prašymo autentiškumą. Vykdančiosios valstybės reikalavimu nuosprendžio originalas arba patvirtinta jo kopija ir liudijimo originalas siunčiami vykdančiajai valstybei. Visus oficialius pranešimus minėtos kompetentingos institucijos taip pat tiesiogiai siunčia viena kitai (5 straipsnio 1 dalis).

Nuosprendį ar jo patvirtintą kopiją ir liudijimą vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai galima perduoti bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą, pavyzdžiui, elektroniniu paštu ir faksu, tokiomis sąlygomis, kad vykdančioji valstybė galėtų nustatyti jo autentiškumą (18 konstatuojamoji dalis).

Išduodančioji valstybė nuosprendį ir liudijimą bet kuriuo metu gali būti perdavusi tik vienai vykdančiajai valstybei (5 straipsnio 3 dalis).

Jei išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nežino vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos, tai ji pateikia visus būtinus paklausimus, taip pat kreipdamasi į ETT kontaktinius punktus, kad gautų informaciją iš vykdančiosios valstybės (5 straipsnio 4 dalis)⁽⁴⁷⁾.

Kai nuosprendį ir liudijimą gaunanti vykdančiosios valstybės valdžios institucija neturi įgaliojimų jį pripažinti ir imtis reikiamų priemonių jį vykdyti, ji *ex officio* perduoda nuosprendį su liudijimu kompetentingai institucijai ir apie tai atitinkamai praneša išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai (5 straipsnio 5 dalis).

3.7. Prašymas suteikti informaciją apie nuostatas dėl galimo paleidimo prieš terminą ar lygtinai

Bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė. Tik vykdančiosios valstybės institucijos yra kompetentingos nuspręsti dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su tuo susijusias priemones, įskaitant paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai pagrindus (17 straipsnio 1 dalis).

Kiek laiko nuteistasis faktiškai praleis įkalinimo įstaigoje didžiąja dalimi priklauso nuo vykdančiojoje valstybėje galiojančių nuostatų dėl paleidimo nesuėjus terminui ir lygtinai. Šiuo atžvilgiu skirtumai tarp valstybių narių yra dideli: pvz., kai kuriose valstybėse narėse nuteistasis paleidžiamas atlikęs du trečdalius bausmės, kitose – vieną trečdalį⁽⁴⁸⁾.

Vykdančioji valstybė, gavusi prašymą, informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie taikomas nuostatas dėl galimo paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai. Išduodančioji valstybė gali nuspręsti taikyti šias nuostatas arba panaikinti liudijimą (17 straipsnio 3 dalis).

Valstybės narės gali numatyti, kad priimant sprendimą dėl paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai taip pat būtų galima atsižvelgti į tas išduodančiosios valstybės nurodytas nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias asmuo nustatytu metu turi teisę būti paleistas nesuėjus terminui ar lygtinai (17 straipsnio 4 dalis).

Rekomenduojama, kad vykdančioji valstybė pateiktų aiškų pranešimą ir savo taikytinų lygtinio paleidimo nuostatų paaiškinimą išduodančiajai valstybei ir nuteistajam asmeniui. Tai gali netiesiogiai reikšti, kad turi būti nurodomos ne tik taikytinos teisės nuostatos, bet ir pateikiama išsamesnė informacija apie bausmės vykdymo modalumus.

⁽⁴⁶⁾ <https://www.europaris.org/file/europaris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁴⁷⁾ Informacija su kompetentingų institucijų kontaktiniais duomenimis pateikiama ETT interneto svetainėje. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/WorkerPage.aspx?x1=AC>.

⁽⁴⁸⁾ Žr. 2005 m. kovo 15 d. EŽTT sprendimą *Veermæ / Suomija*, ieškinio Nr. 38704/03, ir 2006 m. birželio 27 d. EŽTT sprendimą *Szabo / Švedija*, ieškinio Nr. 28578/03. EŽTT nustatė, kad *de facto* ilgesnio įkalinimo laikotarpio vykdančiojoje valstybėje galimybė pati savaime nereikia, kad laisvės atėmimas yra savavališkas, jeigu bausmės, kuri turės būti atliekama, laikotarpis neviršija bausmės, skirtos per Suomijoje vykusį baudžiamąjį procesą, laikotarpio. Tačiau EŽTT neatmetė galimybės, kad absurdiškai ilgesnė *de facto* bausmė gali tapti problema pagal EŽTK 5 straipsnį ir atitinkamai pagal tą straipsnį sukelti atsakomybę bausmę skyrusiai valstybei.

Informaciją apie paleidimą nesuėjus terminui arba lygtinai reikia pateikti liudijimo j langelyje. Išsamesnę informaciją apie taikytinas paleidimo nesuėjus terminui ir lygtinai nuostatas galima pateikti liudijimo l langelyje:

- j) Informacija, susijusi su paleidimu prieš terminą ar lygtiniu paleidimu:
1. Pagal išduodančiosios valstybės teisę nuteistasis turi teisę būti paleistas prieš terminą ar lygtinai, atlikęs:
 - ☐ pusę bausmės
 - ☐ du trečdalius bausmės
 - ☐ kitą bausmės dalį (nurodykite):
 2. Liudijimą išduodanti institucija prašo, kad ją informuotų apie
 - ☐ vykdančiosios valstybės teisės nuostatas, taikomas nuteistojo paleidimui prieš terminą ar lygtiniam paleidimui
 - ☐ paleidimo prieš terminą ar lygtinio paleidimo laikotarpio pradžią ir pabaigą.
- l) Kitos bylai svarbios aplinkybės (neprivaloma informacija):
-
-

3.8. *Prašymas laikinai suimti*

Kai nuteistasis yra vykdančiojoje valstybėje, išduodančiosios valstybės prašymu vykdančioji valstybė gali suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių, užtikrinančių, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje. Toks prašymas suimti gali būti pateiktas prieš gaunant nuosprendį ir liudijimą arba prieš priimant sprendimą pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę. Bausmės trukmė neturi pailgėti dėl laikino suėmimo laikotarpio (14 straipsnis).

Šia nuostata bausmę skyrusiai valstybei suteikiama galimybė užtikrinti, kad nuteistasis nepabėgtų, pavyzdžiui, laukdamas vykdančiosios valstybės tyrimo, ar faktiškai įmanoma perimti bausmės vykdymą, rezultatų.

Informacija apie laikiną suėmimą turi būti pateikta liudijimo e langelyje:

- e) Išduodančiosios valstybės prašymas dėl laikino suėmimo (jei nuteistasis yra vykdančiojoje valstybėje):
- ☐ išduodančioji valstybė prašo vykdančiosios valstybės suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių siekiant užtikrinti, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje, kol bus priimtas sprendimas pripažinti ir įvykdyti bausmę
 - ☐ išduodančioji valstybė jau prašė vykdančiosios valstybės suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių siekiant užtikrinti, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje, kol bus priimtas sprendimas pripažinti ir įvykdyti bausmę. Nurodykite vykdančiosios valstybės institucijos, priėmusios sprendimą dėl prašymo suimti asmenį (jei taikytina ir jei yra):
-
-
-

3.9. *Liudijimo panaikinimas*

Kol bausmė nepradėta vykdyti vykdančiojoje valstybėje, išduodančioji valstybė gali panaikinti joje išduotą liudijimą, nurodydama panaikinimo priežastis (13 straipsnis). Faktiškai išduodančioji valstybė, remdamasi 17 straipsnio 3 dalimi, gali prašyti vykdančiosios valstybės informacijos apie bausmės vykdymo modalumus, o pastaroji į šį prašymą turi atsakyti pateikdama tikslią informaciją. Tada, kol dar nepradėta vykdyti bausmę,

išduodančioji valstybė gali nuspręsti panaikinti liudijimą. Visų pirma, jeigu išduodančioji valstybė mano, kad perdavimas lems ankstyvą paleidimą, ji gali nuspręsti neperduoti atitinkamo asmens ir panaikinti liudijimą.

Panaikinus liudijimą, vykdančioji valstybė nebevykdo bausmės.

II DALIS. NUOSPRENDŽIO PRIPAŽINIMAS IR BAUSMĖS VYKDYMAS

4. Pripažinimo procedūra

4.1. *Sprendimo dėl pripažinimo priėmimo terminas ir teisių gynimo priemonės, nukreiptos prieš perdavimo sprendimą*

Pamatiniu sprendimu siekiama nustatyti naują supaprastintą ir veiksmingesnę bausmių perkėlimo sistemą tarpvalstybiniam teisminiam bendradarbiavimui palengvinti ir pagreitinti. Todėl jame numatomi terminai, per kuriuos turi būti atliktas perkėlimas. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija kuo greičiau nusprendžia, ar pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, bei apie tai informuoja išduodančiąją valstybę, įskaitant apie visus sprendimus adaptuoti bausmę (12 straipsnio 1 dalis). Galutinis sprendimas dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo priimamas per 90 dienų nuo nuosprendžio ir liudijimo gavimo dienos (12 straipsnio 2 dalis).

Šį laikotarpį galima viršyti tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Tada vykdančioji valstybė turėtų nedelsdama bet koku būdu apie tai informuoti išduodančiąją valstybę, nurodant tokio uždelimo priežastis ir numatomą laiką, reikalingą galutiniam sprendimui priimti (12 straipsnio 3 dalis).

Nors visos valstybės narės turi bendrą tikslą pagal savo nacionalinę teisę užtikrinti, kad nuteistieji asmenys galėtų naudotis teisėmis ir teisių gynimo priemonėmis, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokiomis į jų sistemą įtrauktomis teisių gynimo priemonėmis būtų atsižvelgiama į tai, jog svarbu laikytis Pamatiniame sprendime nurodytų terminų ⁽⁴⁹⁾.

Remiantis ES sutarties 19 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės numato teisių gynimo priemones, būtinas užtikrinant veiksmingą teisminę apsaugą ES teisei priklausančiose srityse (dar žr. ES pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį dėl teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę).

Nuteistieji gali apskusti sprendimą pripažinti ir vykdyti nuosprendį pagal vykdančiosios valstybės teisę. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tokie apeliaciniai skundai netrukdytų sklandžiai taikyti Pamatinį sprendimą ir kad būtų laikomasi terminų. Paprastai, remiantis 22 konstatuojamąja dalimi, galutinis sprendimas dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo, įskaitant galimą apskundimo procedūrą, turi būti priimtas per 90 dienų nuo nuosprendžio ir liudijimo gavimo dienos.

Teisingumo Teismas Pagrindų sprendimo 2002/584 kontekste nusprendė, kad Pagrindų sprendimas 2002/584 neužkerta kelio valstybėms narėms numatyti galimybę pateikti skundą, kuriuo būtų sustabdomas teisminės institucijos sprendimo vykdymas, jeigu galutinis sprendimas priimamas laikantis Pagrindų sprendime 2002/584 nurodytų terminų ⁽⁵⁰⁾.

4.2. *Prašymas išversti nuosprendį*

Paprastai nuosprendžio vertimo nereikalaujama (23 straipsnio 2 dalis). Tačiau vykdančiajai valstybei lieka galimybė paprašyti, kad būtų pridėtas nuosprendžio arba esminių jo dalių vertimas. Norėdamos tai padaryti, valstybės narės pirmiausia Tarybos Generaliniam sekretoriui turi būti pateikusios deklaraciją, kad jos pageidauja turėti galimybę tokį prašymą parengti (23 straipsnio 3 dalis). Antra, toks prašymas gali būti pateikiamas tik tada, kai vykdančioji valstybė mano, jog liudijimo turinys yra nepakankamas, kad ji galėtų nuspręsti dėl bausmės vykdymo, ir yra įvykusios vykdančiosios ir išduodančiosios valstybių kompetentingų institucijų konsultacijos, per kurias buvo nurodyta, kurios esminės nuosprendžio dalys turi būti išverstos (23 straipsnio 2 ir 3 dalys).

4.3. *Atidėjimas*

Pamatiniame sprendime numatyta neprivaloma galimybė atidėti (ne)pripažinimą, kai liudijimas yra neišsamus arba aiškiai neatitinka nuosprendžio (11 straipsnis). Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali nustatyti pagrįstą terminą liudijimui papildyti arba ištaisyti (žr. 9 straipsnio 1 dalies a punktą).

⁽⁴⁹⁾ EAO kontekste žr. 2013 m. gegužės 30 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Jeremy F.*, C-168/13 PPU, ECLI:EU:C:2013:358.

⁽⁵⁰⁾ Dar žr. Teisingumo Teismo sprendimą *Jeremy F.*

4.4. *Laikinas suėmimas*

Kai nuteistasis yra vykdančiojoje valstybėje, išduodančiosios valstybės prašymu vykdančioji valstybė gali suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių, užtikrinančių, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje. Toks prašymas suimti gali būti pateiktas prieš gaunant nuosprendį ir liudijimą arba prieš priimant sprendimą pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę. Bausmės trukmė neturi pailgėti dėl laikino suėmimo laikotarpio (14 straipsnis).

Šia nuostata bausmę skyrusiai valstybei suteikiama galimybė užtikrinti, kad nuteistasis nepabėgtų, pavyzdžiui, laukdamas vykdančiosios valstybės tyrimo, ar faktiškai įmanoma perimti bausmės vykdymą, rezultatų.

5. **Sprendimas dėl pripažinimo ir vykdymo**

5.1. *Bendras įpareigojimas pripažinti ir vykdyti*

Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija privalo pripažinti perduotą nuosprendį ir nedelsdama imtis visų būtinų priemonių nuosprendžiui vykdyti, išskyrus atvejus, kai ji nusprendžia remtis kuriuo nors nepripažinimo ir nevykdymo pagrindu (8 straipsnio 1 dalis).

5.2. *Vykdančiosios valstybės sutikimas*

Vykdančiosios valstybės sutikimo iš anksto reikalaujama visais atvejais, kuriems netaikomi 4 straipsnio 1 dalies a arba b punktai, pvz., dėl piliečių, kurie negyvena vykdančiojoje valstybėje ir nebus į ją deportuojami, arba dėl asmenų, gyvenančių vykdančiojoje valstybėje, tačiau nesančių tos valstybės piliečiais (4 straipsnio 1 dalies c punktas). Šiuo atveju išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių kompetentingos institucijos privalo konsultuotis tarpusavyje, o vykdančioji valstybė turi teisę atsisakyti bendradarbiauti nesutikdama, kad nuosprendis būtų perduotas (8 konstatuojamoji dalis).

Kiekvienai valstybei narei suteikta galimybė pasinaudoti šios taisyklės išimtimi – pateikti deklaraciją, joje nurodant, kad šios valstybės išankstinis sutikimas dėl nuosprendžio ir liudijimo perdavimo yra nebūtinas (4 straipsnio 7 dalis), jeigu nuteistasis asmuo:

- a) gyvena ir teisėtai nepertraukiamai gyvena vykdančiojoje valstybėje ne mažiau kaip 5 metus bei turi teisę nuolat gyventi toje valstybėje ⁽⁵¹⁾ ir (arba)
- b) yra vykdančiosios valstybės pilietis, išskyrus 4 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytus atvejus.

Tokia deklaracija galioja valstybės santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, pateikusiomis tokį pranešimą Pamatinio sprendimo priėmimo metu arba bet kuriuo metu vėliau (4 straipsnio 7 dalis).

Įgyvendindamos šį pamatinį sprendimą valstybės narės patvirtina priemones, kuriomis visų pirma atsižvelgiama į palankesnių sąlygų sudarymo nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai tikslą ir kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos turi priimti sprendimus, ar pritarti nuosprendžio ir liudijimo perdavimui 4 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais atvejais (4 straipsnio 6 dalis).

Su deklaracijomis, pateiktomis pagal 4 straipsnio 7 dalį, galima susipažinti ETT interneto svetainėje ⁽⁵²⁾.

5.3. *32 nusikalstamų veikų, dėl kurių gali būti netikrinama dvigubo baudžiamumo, sąrašas*

Vykdančioji teisminė institucija turėtų patikrinti, ar išduodančioji teisminė institucija nustatė, kad kurios nors iš nusikalstamų veikų priklauso vienai iš 32 nusikalstamų veikų kategorijų, išvardytų 7 straipsnio 1 dalyje. Vykdančioji teisminė institucija dvigubą baudžiamumą gali tikrinti tik dėl tų nusikalstamų veikų, kurios nėra įtrauktos į 32 nusikalstamų veikų sąrašą.

Pabrėžtina, kad, siekiant įvertinti 7 straipsnio 1 dalies sąlygas, aktuali tik išduodančiosios valstybės narės teisėje nustatyta nusikalstamos veikos apibrėžtis ir maksimali bausmė. Vykdančioji teisminė institucija turi pripažinti tai, ką išduodančioji teisminė institucija nurodė liudijime.

Remdamosi Pamatiniu sprendimu, valstybės narės turi galimybę toliau taikyti dvigubo baudžiamumo ir už minėtų 32 kategorijų nusikalstamas veikas patikrinimą. Kad ši išimtis būtų taikoma, dokumento priėmimo metu arba vėlesniu etapu, kurį valstybė narė laiko tinkamu, Tarybos Generaliniam sekretariatui turi būti pateikta deklaracija. Panašiai valstybės narės šias deklaracijas gali atsiimti bet kuriuo metu (7 straipsnio 4 dalis). valstybių narių priėmė deklaracijas, kuriomis suteikiama galimybė tikrinti dvigubą baudžiamumą už visas nusikalstamas veikas (žr. 14 išnašą).

⁽⁵¹⁾ Sąvoka „teisė nuolat gyventi“ paaiškinama to straipsnio antroje pastraipoje.

⁽⁵²⁾ <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>

Sprendime C-289/15 *Grundza* ⁽⁵³⁾ Teisingumo Teismas aiškino Pamatinio sprendimo 7 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalies d punktą (t. y. kaip turi būti vertinama dvigubo baudžiamumo sąlyga. Teisingumo Teismas nusprendė taip:

„38. <...> vertindama dvigubą baudžiamumą kompetentinga vykdančiosios valstybės institucija turi patikrinti, ar dėl išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos paskelbtame nuosprendyje apibūdintų faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis buvo konstatuota nusikalstama veika, jeigu jos susiklostytų vykdančiosios valstybės teritorijoje, šioje teritorijoje būtų skirta baudžiamoji sankcija.

<...>

49. <...> vertindama dvigubą baudžiamumą kompetentinga vykdančiosios valstybės institucija turi patikrinti ne tai, ar buvo pažeistas išduodančiosios valstybės saugomas interesas, bet tai, ar tuo atveju, jei atitinkama nusikalstama veika būtų buvusi padaryta valstybės narės, kurioje yra ši institucija, teritorijoje, panašus interesas, saugomas pagal šios valstybės nacionalinę teisę, būtų buvęs laikomas pažeistu.“

5.4. Bausmės adaptavimas

Kadangi Pamatinis sprendimas grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu kitų valstybių narių teisinėmis sistemomis, sprendimą priimančios valstybės teisėjo sprendimas turi būti gerbiamas ir iš principo jis neturėtų būti niekaip peržiūrimas ar pritaikomas (8 straipsnio 1 dalis) ⁽⁵⁴⁾. Galioja dvi šio vadinamojo „tolesnio vykdymo“ ⁽⁵⁵⁾ principo išimtys, abi jos kyla iš išduodančiojoje valstybėje paskirtos bausmės trukmės ar pobūdžio nesuderinamumo su vykdančiosios valstybės teise:

- 1) skiriasi bausmės trukmė: kai išduodančiosios valstybės paskirta bausmė yra nesuderinama su vykdančiosios valstybės skiriamos bausmės trukme, pastaroji gali ją adaptuoti tik tais atvejais, kai ji viršija maksimalią bausmę, numatytą už panašias nusikalstamas veikas nacionalinėje vykdančiosios valstybės teisėje (pvz., kai perduodama vykdyti 14 metų bausmė už nusikalstamas veikas, susijusias su narkotikais, už kurias pagal nacionalinę teisę taikoma maksimali 12 metų bausmė). Tačiau patikslintos bausmės trukmė negali būti trumpesnė už maksimalią bausmę, pagal vykdančiosios valstybės teisę skiriamą už tos pačios rūšies veikas (8 straipsnio 2 dalis);
- 2) skiriasi bausmės pobūdis: kai išduodančiosios valstybės bausmės pobūdis yra nesuderinamas su vykdančiosios valstybės nacionaline teise, pastaroji gali adaptuoti ją pagal bausmę arba priemonę, numatytą už panašias nusikalstamas veikas jos pačios teisėje (pvz., laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė gali būti adaptuota iki 20 metų bausmės). Tačiau vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija turi užtikrinti, kad adaptuota bausmė ar priemonė kuo labiau atitiktų išduodančiojoje valstybėje skirtą pradinę bausmę. Be to, vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai neįmanoma pradinės bausmės paversti pinigine bauda (8 straipsnio 3 dalis).

Abiem atvejais, kai laikoma, kad bausmę reikia adaptuoti, vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija kuo greičiau informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie savo sprendimą adaptuoti bausmę (12 straipsnio 1 dalis).

Jeigu išduodančioji valstybė nesutinka su bausmės adaptavimu, ji gali nuspręsti panaikinti liudijimą (13 straipsnis).

Adaptuota bausmė neturi apsunkinti išduodančiojoje valstybėje nustatytos bausmės pobūdžio ar trukmės (8 straipsnio 4 dalis).

Kol bausmė nepradėta vykdyti vykdančiojoje valstybėje, išduodančioji valstybė gali panaikinti liudijimą, jeigu ji mano, kad sprendimas adaptuoti bausmę prieštarauja pradinėms jos ketinimams perduoti nuteistąjį asmenį (bendras 12 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio aiškinimas).

8 straipsnio 2 ir 3 dalyse reglamentuojamas išduodančiosios valstybės skirtos pradinės bausmės adaptavimas. Todėl nuostatos dėl bausmės adaptavimo neapima paleidimo prieš terminą ir lygtinai tvarkos, nes ši tvarka susijusi su bausmės vykdymu. Bausmės vykdymo tvarka nustatyta 17 straipsnyje (plg. su tolesniu 7.3 skirsniu).

⁽⁵³⁾ 2017 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4 dėl 7 straipsnio 3 dalies ir 9 straipsnio 1 dalies d punkto aiškinimo, susijusio su reikalavimu tikrinti dvigubą baudžiamumą taikymo sąlygomis.

⁽⁵⁴⁾ 2018 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Sut*, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016 ir dar neišnagrinėtas 2018 m. liepos 20 d. pateiktas *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) prašymas priimti prejudicinį sprendimą, SF (byla C-314/18).

⁽⁵⁵⁾ O ne vadinamojo „pakeitimo principo“, taikytino pagal 1983 m. ET konvenciją. Žr. 1983 m. ET konvencijos aiškinamąjį memorandumą.

5.5. Nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai

Bendrą pareigą pripažinti ir vykdyti perduotą nuosprendį (įtvirtintą 8 straipsnio 1 dalyje) riboja nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai, t. y. atsisakymo pagrindai (9 straipsnis). Svarbu pažymėti, kad šie pagrindai yra vieninteliai, kuriais vykdančioji institucija gali remtis kaip nevykdymo pagrindu. Teisingumo Teismas išaiškino, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 požiūriu atsisakymo pagrindų sąrašas yra baigtinis ⁽⁵⁶⁾.

Atsisakymo pagrindai turėtų būti įgyvendinti kaip laisvai pasirenkami kompetentingos institucijos. 9 straipsnyje aiškiai teigiama, kad kompetentinga institucija „gali“ atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, o tai reiškia, kad kompetentinga vykdančioji institucija vis tiek turi tam tikrą teisę savo nuožiūra kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, ar tikslinga remtis atsisakymo pagrindu ⁽⁵⁷⁾.

Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, jei tinka vienas arba keli nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai:

5.5.1. Neišsamus arba netinkamas liudijimas (9 straipsnio 1 dalies a punktas)

4 straipsnyje numatytas liudijimas yra neišsamus arba akivaizdžiai neatitinka nuosprendžio, ir nebuvo papildytas ar ištaisytas per vykdančiosios institucijos nustatytą pagrįstą terminą.

5.5.2. Nesilaikoma perdavimo kriterijų (9 straipsnio 1 dalies b punktas)

Nesilaikoma 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų. Papildomą paaiškinimą žr. 2.3.1 skirsnyje.

5.5.3. *Ne bis in idem* (9 straipsnio 1 dalies c punktas)

Bausmės vykdymas prieštarautų *ne bis in idem* principui.

Teisingumo Teismas priėmė keletą sprendimų su *ne bis in idem* principo aiškinimu susijusiose bylose, kuriose buvo nagrinėjamas Šengeno konvencijos 54 straipsnis. Šie sprendimai Pagrindų sprendimui 2002/584 taikomi atsižvelgiant į sprendimą *Mantello* ⁽⁵⁸⁾ byloje C-261/09, kuriame paaiškinamos sąvokos „galutinis sprendimas“, „tos pačios veikos“ ir „bausmė yra atlikta“. Sprendime *Spasic* ⁽⁵⁹⁾, C-129/14 PPU, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Šengeno konvencijos 54 straipsnis iš esmės yra suderinamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsniu, kuriame nustatytas *ne bis in idem* principas.

Šengeno konvencijos 54 straipsnis

„Asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Šalyje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba pagal nuosprendį priėmusios Susitariančiosios Šalies įstatymus nebegali būti vykdoma.“

ES pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnis

„Teisė nebūti du kartus teisiamam ar baudžiamam už tą pačią nusikalstamą veiką

Niekas negali būti antrą kartą teisiamas ar baudžiamas už nusikalstamą veiką, dėl kurios Sąjungoje jis jau buvo galutinai išteisintas ar pripažintas kaltu pagal įstatymą.“

5.5.4. Dvigubo baudžiamumo nebuvimas (9 straipsnio 1 dalies d punktas)

7 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju ir tuo atveju, jei vykdančioji valstybė narė pateikė deklaraciją pagal 7 straipsnio 4 dalį, 7 straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali atsisakyti pripažinti nuosprendį, jeigu nuosprendis susijęs su veikomis, kurios nelaikomos nusikalstamomis pagal vykdančiosios valstybės teisę.

Taigi, šis atsisakymo pagrindas susijęs su:

- 1) tomis nusikalstamomis veikomis, kurios nepriklauso 7 straipsnio 1 dalyje išvardytoms 32 nusikalstamų veikų kategorijoms;
- 2) nusikalstamomis veikomis, kurios priklauso vienai iš 7 straipsnio 1 dalyje išvardytų 32 nusikalstamų veikų kategorijų, tačiau išduodančiojoje valstybėje už jas baudžiama tik trumpesne negu trejų metų maksimalia laisvės atėmimo bausme arba sprendimu dėl įkalinimo, arba

⁽⁵⁶⁾ Visų pirma Sprendime *Wolzenburg*, C-123/08, 57 punktas, ir Sprendime *Aranyosi ir Căldăraru*, jungtinės bylos C-404/15 ir C-659/15 PPU, 80 punktas.

⁽⁵⁷⁾ Šiuo klausimu dar žr. 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 21 punktą.

⁽⁵⁸⁾ 2010 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

⁽⁵⁹⁾ 2014 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Spasic*, C-129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

3) visomis nusikalstamomis veikomis, kai pagal 7 straipsnio 4 dalį buvo pateikta deklaracija.

Mokesčių ar rinkliavų, muitų ar valiutos keitimo atveju atsisakyti pripažinti ir vykdyti nuosprendžio negalima remiantis tuo, kad vykdančiosios valstybės teisėje nenumatyti tokie patys mokesčiai ar rinkliavos arba tokios pačios mokesčius, muitus ir valiutų keitimą reglamentuojančios taisyklės, kaip išduodančiosios valstybės teisėje.

Sprendime *Grundza*, C-289/15, Teisingumo Teismas paaiškino, kaip turi būti vertinama dvigubo baudžiamumo sąlyga (žr. 5.3 skirsnį).

5.5.5. Bausmės vykdymas uždraustas pagal vykdančiosios valstybės teisę (9 straipsnio 1 dalies e punktas)

Bausmės vykdymas uždraustas pagal vykdančiosios valstybės teisę.

5.5.6. Pagal vykdančiosios valstybės teisę galioja imunitetas (9 straipsnio 1 dalies f punktas)

Pagal vykdančiosios valstybės teisę galioja imunitetas, dėl kurio negalima vykdyti bausmės.

5.5.7. Asmeniui dėl amžiaus negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė (9 straipsnio 1 dalies g punktas)

Bausmė skirta asmeniui, kuris pagal vykdančiosios valstybės teisę dėl savo amžiaus dar negalėjo būti patrauktas baudžiamajon atsakomybėn už veikas, dėl kurių buvo priimtas nuosprendis.

Valstybių narių įstatymuose nustatytas skirtingas minimalus amžius, nuo kurio atsiranda baudžiamoji atsakomybė. Nevykdomo pagrindai taikomi, jeigu vykdančiojoje valstybėje narėje asmeniui, kurio nuosprendį prašoma perduoti, dėl jo amžiaus būtų keliama tik civilinė ar administracinė, o ne baudžiamoji, byla.

Pagrindų sprendimo 2002/584 kontekste Teisingumo Teismas paaiškino ⁽⁶⁰⁾, kad vykdančioji teisminė institucija turi ⁽⁶¹⁾ atsisakyti išduoti tik tuos nepilnamečius, kurie pagal vykdančiosios valstybės teisę dar nėra tokio amžiaus, kurio būdami jie baudžiamąja tvarka atsakytų už veikas, kuriomis grindžiamas EAO. Siekdama tai įvertinti, teisminė institucija turi tiesiog patikrinti, ar atitinkamam asmeniui yra suėjęs minimalus amžius, būtinas, kad vykdančiojoje valstybėje narėje jį būtų galima patraukti baudžiamajon atsakomybėn už veikas, kuriomis grindžiamas EAO. Institucija neprivalo atsižvelgti į jokiais papildomas sąlygas, susijusias su vertinimu, grindžiamu asmens aplinkybėmis, kuriomis remiantis pagal tos valstybės narės teisės aktus nepilnamečio atžvilgiu už tokias veikas vykdomas baudžiamasis persekiojimas ir jis nuteisiamas.

5.5.8. Likęs bausmės laikas yra per trumpas (9 straipsnio 1 dalies h punktas)

Kai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gauna nuosprendį, bausmė dar turi būti atliekama mažiau nei šešis mėnesius.

Kadangi maksimalus terminas yra 120 dienų (90 dienų galutiniam sprendimui dėl nuosprendžio pripažinimo priimti, žr. 12 straipsnio 2 dalį + 30 dienų nuteistajam asmeniui perduoti, žr. Pamatinio sprendimo 15 straipsnio 1 dalį, vykdančioji valstybė gali laikyti perdavimą netikslingu, jeigu neatliktas bausmės laikas bus trumpesnis negu 6 mėnesiai. Tuo klausimu aktualus momentas, kada vykdančioji valstybė gavo nuosprendį.

5.5.9. Teisminis nagrinėjimas *in absentia* (9 straipsnio 1 dalies i punktas)

Pamatinis sprendimas buvo iš dalies pakeistas Pamatiniu sprendimu 2009/299 – buvo iš dalies pakeistas 9 straipsnio 1 dalies i punktas dėl sprendimų, priimtų *in absentia*. Šios nuostatos susijusios su atvejais, kai vykdančioji institucija gavo nuosprendį dėl bausmės, kuri buvo paskirta išduodančiojoje valstybėje nagrinėjamoje byloje, kurioje asmuo nedalyvavo, įvykdymo.

Pamatinio sprendimo 9 straipsnio 1 dalies i punkte numatytas atsisakymo pagrindas, jeigu, remiantis 4 straipsnyje numatytu liudijimu, asmuo asmeniškai neatvyko į teisminį nagrinėjimą, kurio metu buvo priimtas sprendimas.

Tačiau šiai taisyklei taikomos įvairios išimtys. Vykdančioji institucija negali atsisakyti vykdyti prašymą dėl *in absentia* priimto nuosprendžio pripažinimo ir vykdymo, jeigu liudijime nurodyta, kad pagal kitus išduodančiosios valstybės nacionalinėje teisėje nustatytus procesinius reikalavimus:

⁽⁶⁰⁾ 2018 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Dawid Piotrowski*, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

⁽⁶¹⁾ Pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 3 straipsnio 3 dalį tai yra privalomas atsisakymo pagrindas, o pagal Pamatinį sprendimą tas pats atsisakymo pagrindas yra neprivalomas.

i) laiku:

- asmeniui buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teismo nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teismo nagrinėjimo laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teismo nagrinėjimą,

ir

- asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teismo nagrinėjimą,

arba

ii) žinodamas apie numatomą teismo nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teismo nagrinėjimo metu ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teismo nagrinėjimo metu,

arba

iii) jam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

- aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo,

arba

- per taikomą laikotarpį nepareikalavo pakartotinai išnagrinėti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo.

Teisingumo Teismas jau priėmė keletą sprendimų dėl teismo nagrinėjimo *in absentia* Pagrindų sprendimo 2002/584 kontekste.

Sprendime *Melloni*, C-399/11 ⁽⁶²⁾, buvo nagrinėjamas klausimas, ar Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį būtina aiškinti kaip nuostatą, kuria joje nurodytomis aplinkybėmis vykdančiosioms teisminėms institucijoms panaikinama galimybė vykdyti EAO, kuris išduotas laisvės atėmimo bausmės įvykdymo tikslais, kai toks bausmės vykdymas priklauso nuo *in absentia* priimto nuosprendžio, kurį galima persvarstyti išduodančiojoje valstybėje narėje.

Teisingumo Teismas nurodė, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalyje numatytas neprivalomas bausmės vykdymo tikslu išduoto EAO nevykdymo pagrindas, kai atitinkamam asmeniui bausmė buvo skirta *in absentia*. Vis dėlto tą galimybę lydi keturios išimties, išdėstytos Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalies a–d punktuose. Teisingumo Teismas nusprendė, kad šiais keturiais atvejais vykdančioji teisminė institucija negali nuspręsti, kad *in absentia* nuteistas asmuo gali būti perduodamas tik jei sprendimas bus persvarstytas jam dalyvaujant.

Be to, buvo priimti keli sprendimai dėl „teismo nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas“, kaip nurodyta Pagrindų sprendimo 2002/584 ⁽⁶³⁾.

5.5.10. Baudžiamasis persekiojimas už nusikaltimus, atliktus iki perdavimo (9 straipsnio 1 dalies j punktas)

Vykdančioji valstybė, prieš priimdama sprendimą pagal 12 straipsnio 1 dalį, pateikia išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai prašymą dėl sutikimo pagal 18 straipsnio 3 dalį, o išduodančioji valstybė pagal 18 straipsnio 2 dalies g punktą nesutinka dėl atitinkamo asmens patraukimo baudžiamajon atsakomybėn, jo nuteisimo ar jo laisvės atėmimo kitu būdu vykdančiojoje valstybėje už nusikaltimą, atliktą iki perdavimo, išskyrus nusikaltimą, dėl kurio tas asmuo buvo perduotas. Remiantis 23 konstatuojamąja dalimi, 18 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad atsižvelgiant į 2 dalyje išvardytas išimtis, specialioji taisyklė taikoma tik tais atvejais, kai asmuo buvo perduotas vykdančiajai valstybei. Todėl ji neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai asmuo nebuvo perduotas vykdančiajai valstybei, pavyzdžiui, jei pabėgo į vykdančiąją valstybę.

⁽⁶²⁾ 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas, *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107.

⁽⁶³⁾ Teisingumo Teismo sprendimai: 2016 m. gegužės 24 d. Sprendimas *Dworzecki*, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346; 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Tupikas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628; 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek*, C271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629 ir 2017 m. gruodžio 22 d. Sprendimas *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

5.5.11. Psichiatrinė ar sveikatos priežiūros priemonė arba kita su laisvės atėmimu susijusi priemonė (9 straipsnio 1 dalies k punktas)

Paskirta bausmė apima psichiatrinę ar sveikatos priežiūros priemonę arba kitą su laisvės atėmimu susijusią priemonę, kuri, nepaisant 8 straipsnio 3 dalies, pagal vykdančiosios valstybės teisės ar sveikatos priežiūros sistemą negali būti joje vykdoma.

19 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad 9 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytais atvejais vykdančioji valstybė prieš atsisakydama pripažinti ir vykdyti bausmę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę, turėtų apsvarstyti galimybę adaptuoti bausmę pagal Pamatinį sprendimą.

Remiantis 20 konstatuojamąja dalimi, 9 straipsnio 1 dalies k punkte numatytas atsisakymo pagrindas taip pat gali būti taikomas tais atvejais, kai asmuo nebuvo pripažintas kaltu už nusikalstamą veiką, nors kompetentinga institucija už nusikalstamą veiką pritaikė priemonę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę.

5.5.12. Eksteritorialumas (9 straipsnio 1 dalies l punktas)

Nuosprendis susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios pagal vykdančiosios valstybės teisę laikomos visiškai ar iš dalies įvykdytomis jos teritorijoje ar lygiavertėje jos teritorijai vietoje.

Remiantis 21 konstatuojamąja dalimi, su teritoriškumu susijęs atsisakymo pagrindas turėtų būti taikomas tik išimtiniais atvejais ir siekiant kuo labiau bendradarbiauti pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas, atsižvelgiant į jo tikslą. Sprendimas taikyti šį atsisakymo pagrindą turėtų būti grindžiamas kiekvieno konkretaus atvejo analize ir išduodančiosios valstybės bei vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų konsultacijomis ir turėtų būti priimtas po šių konsultacijų.

5.6. *Dalinis pripažinimas ir vykdymas*

Pamatiniam sprendime vykdančiajai valstybei sudaromos sąlygos pasikonsultuoti su išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija siekiant rasti sutarimą dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo iš dalies, o ne atsisakyti bendradarbiauti, jeigu visiškas pripažinimas būtų neįmanomas (10 straipsnis).

Kiekvienu konkrečiu atveju valstybės, laikydamosi jų nustatytų sąlygų, gali susitarti dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo iš dalies, jei dėl tokio pripažinimo ir vykdymo nepailgėtų bausmės vykdymo trukmė. Jei tokio susitarimo nėra, liudijimas panaikinamas.

6. **Nuteistojo perdavimas**

6.1. *Fizinio perdavimo terminai*

Pagal taikomą pagrindinį principą, jeigu nuteistasis yra išduodančiojoje valstybėje, perdavimas atliekamas išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių sutartu laiku, tačiau ne vėliau kaip per 30 dienų nuo galutinio vykdančiosios valstybės sprendimo dėl nuosprendžio pripažinimo, nebent perduoti sutrukdo nenumatytos aplinkybės (15 straipsnio 1 dalis).

Jei nenumatytos aplinkybės sutrukdo perduoti nuteistąjį per 15 straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį, tai išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių kompetentingos institucijos nedelsdamos susisiečia viena su kita. Perdavimas vykdomas iškart, kai šios aplinkybės išnyksta. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja vykdančiosios valstybės kompetentingą instituciją ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai sutartos datos (15 straipsnio 2 dalis).

6.2. *Tranzitas per kitą valstybę narę*

Siekdama užtikrinti neribojamą nuteistojo tranzitą iš išduodančiosios į vykdančiąją valstybę per kitų valstybių narių teritoriją, išduodančioji valstybė perduoda liudijimo kopiją ir prašymą leisti vykti tranzitu atitinkamoms valstybėms narėms, o jos leidžia vykdyti tranzitą. Valstybė narė, kurios prašoma leisti vykti tranzitu, praneša apie savo sprendimą ne vėliau kaip per vieną savaitę nuo prašymo leisti vykti tranzitu gavimo (16 straipsnio 1–3 dalys).

Perduoti liudijimo kopiją ir prašymą leisti vykti tranzitu nereikalaujama, jeigu perdavimas vykdomas oro transportu be suplanuoto nusileidimo vienos ar kelių valstybių narių teritorijoje (plg. su 16 straipsnio 5 dalimi).

6.3. *Perdavimo išlaidos*

Išlaidas, susidarančias dėl šio pamatinio sprendimo taikymo, atlygina vykdančioji valstybė, išskyrus nuteistojo asmens perdavimo vykdančiajai valstybei išlaidas ir išlaidas, susidarančias tik išduodančiosios valstybės teritorijoje, kurias padengia pastaroji valstybė (24 straipsnis).

6.4. *Kelionės dokumentai*

Nors Pamatinio sprendimo tekste ir nepaminėta, kelionės dokumentų išdavimas yra svarbus sklandaus praktinio Pamatinio sprendimo taikymo elementas. Galiojantis kelionės dokumentas laikomas itin svarbia ir būtina perdavimo sąlyga (daugiau informacijos žr. EuroPris Informacijos šaltinyje dėl nuteistųjų perdavimo ⁽⁶⁴⁾).

7. **Bausmės vykdymas**

7.1. *Vykdmą reglamentuojantys teisės aktai*

Pamatiname sprendime aiškiai nurodyta, kad bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė. Tik vykdančiosios valstybės institucijos yra kompetentingos nuspręsti dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su tuo susijusias priemones, įskaitant paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai pagrindus (17 straipsnis).

7.2. *Sutrumpinimas*

Kompetentinga institucija vykdančiojoje valstybėje atliktinos laisvės atėmimo bausmės laikotarpį sutrumpina visu nelaisvės laikotarpiu, praleistu atliekant laisvės atėmimo bausmę pagal priimtą teismo sprendimą (17 straipsnio 2 dalis) ⁽⁶⁵⁾.

7.3. *Paleidimas nesuėjus terminui ir lygtinai*

Kiek laiko nuteistasis faktiškai praleis įkalinimo įstaigoje didžiąja dalimi priklauso nuo vykdančiojoje valstybėje galiojančių nuostatų dėl paleidimo nesuėjus terminui ir lygtinai. Šiuo atžvilgiu skirtumai tarp valstybių narių yra dideli: pvz., kai kuriose valstybėse narėse nuteistasis paleidžiamas atlikęs du trečdalius bausmės, kitose – vieną trečdalį ⁽⁶⁶⁾.

Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija, gavusi prašymą, informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie taikomą nuostatą dėl galimo paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai. Kai ši informacija suteikiama, išduodančioji valstybė gali nuspręsti taikyti šias nuostatas arba panaikinti liudijimą ir nutraukti perdavimo procesą (17 straipsnio 3 dalis).

Valstybės narės gali numatyti, kad priimant sprendimą dėl paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai taip pat būtų galima atsižvelgti į tas išduodančiosios valstybės nurodytas nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias asmuo nustatytu metu turi teisę būti paleistas nesuėjus terminui ar lygtinai (17 straipsnio 4 dalis).

Rekomenduojama, kad vykdančioji valstybė pateiktų aiškų pranešimą ir savo taikytinų lygtinio paleidimo nuostatų paaiškinimą išduodančiajai valstybei ir nuteistajam asmeniui. Vien nurodyti taikytinas teisės nuostatas gali būti nepakankama.

7.4. *Amnestija, malonė*

Ir išduodančioji valstybė, ir vykdančioji valstybė gali nuteistajam suteikti amnestiją ar malonę (19 straipsnio 1 dalis).

⁽⁶⁴⁾ <https://www.europpris.org/file/europpris-resource-book-on-the-transfer-of-sentenced-prisoners-under-eu-framework-decision-909/>

⁽⁶⁵⁾ Dėl to, kaip vykdančioji valstybė atsižvelgia į išduodančiosios valstybės įkalinimo įstaigoje atliktą darbą, žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimą *Ognyanov* (C-554/14, ECLI:EU:C:2016:835). Šioje byloje Teisingumo Teismas nusprendė, kad Pamatinis sprendimas turi būti aiškinamas kaip užkertantis kelią nacionalinę normą aiškinti taip, kad ja būtų leidžiama vykdančiajai valstybei sutrumpinti nuteistajam bausmės laiką dėl darbo, kurį jis atliko savo sulaikymo laikotarpiu vykdančiojoje valstybėje, o išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos, remdamosi išduodančiosios valstybės teise, bausmės laiko atitinkamai nesutrumpino.

⁽⁶⁶⁾ Žr. 2005 m. kovo 15 d. EŽTT sprendimą *Veermæ / Suomija*, ieškinio Nr. 38704/03, ir 2006 m. birželio 27 d. EŽTT sprendimą *Szabo / Švedija*, ieškinio Nr. 28578/03. EŽTT nustatė, kad *de facto* ilgesnio įkalinimo laikotarpio vykdančiojoje valstybėje galimybė pati savaime nereiškia, kad laisvės atėmimas yra savavališkas, jeigu bausmės, kuri turės būti atliekama, laikotarpis neviršija bausmės, skirtos per bausmę skyrusioje valstybėje vykusį baudžiamąjį procesą, laikotarpio. Tačiau EŽTT neatmetė galimybės, kad absurdiškai ilgesnė *de facto* bausmė gali tapti problema pagal EŽTK 5 straipsnį ir atitinkamai pagal tą straipsnį sukelti atsakomybę bausmę skyrusiai valstybei. Tačiau kad taip būtų, turėtų būti įrodyta, jog esama svarbių priežasčių manyti, kad bausmės, kuri turės būti atliekama vykdančiojoje valstybėje, laikas būtų absurdiškai neproporcingas bausmės, kuri turėtų būti atliekama bausmę skyrusioje valstybėje, laikui.

7.5. Nuosprendžio peržiūra

Tačiau, kai siekiama peržiūrėti nuosprendį, nuspręsti dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį gali tik išduodančioji valstybė (19 straipsnio 2 dalis).

7.6. Teisė vykdyti nuosprendį

Išduodančioji valstybė negali toliau vykdyti bausmės, jei ją vykdyti jau pradėjo vykdančioji valstybė, išskyrus atvejus, kai teisė vykdyti bausmę vėl pereina išduodančiajai valstybei, nes ji gauna vykdančiosios valstybės pranešimą apie sprendimą visiškai arba iš dalies nevykdyti nuosprendžio (22 straipsnis).

7.7. Komunikacijos ir informavimo pareigos

Pamatiniam sprendime nustatyti išsamūs informacijos teikimo įpareigojimai ir išduodančiajai, ir vykdančiajai valstybėms – ir iki perdavimo, ir po jo.

Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turi nedelsdama informuoti vykdančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie visus sprendimus ar priemones, dėl kurių bausmė tuoju pat ar praėjus tam tikram laikui tampa nevykdytina (20 straipsnis). Atitinkamai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija nutraukia bausmės vykdymą, kai tik gauna šią informaciją.

Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą, apie (21 straipsnis):

- a) nuosprendžio ir liudijimo perdavimą kitos valstybės narės kompetentingai institucijai, nes vykdančioji valstybė neturėjo kompetencijos jį pripažinti;
- b) faktą, kad nuosprendžio vykdymas po vykdančiosios valstybės nuosprendžio ir liudijimo perdavimo praktiškai neįmanomas, nes nuteistojo nėra vykdančiosios valstybės teritorijoje, – tokiu atveju vykdančioji valstybė neturi pareigos vykdyti nuosprendį;
- c) galutinį sprendimą pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, kartu nurodant jo datą;
- d) bet kokią sprendimą nepripažinti nuosprendžio ir nevykdyti bausmės remiantis atsisakymo pagrindais (9 straipsnis) ir tokio sprendimo priežastis;
- e) bet kokią sprendimą adaptuoti bausmę (8 straipsnio 2 ar 3 dalys) ir tokio sprendimo priežastis;
- f) bet kokią sprendimą nevykdyti bausmės, jeigu buvo suteikta amnestija ar malonė (19 straipsnio 1 dalis), ir tokio sprendimo priežastis;
- g) lygtinio paleidimo laikotarpio pradžią ir pabaigą, jei tai nurodyta išduodančiosios valstybės liudijime;
- h) nuteistojo asmens pabėgimą iš laisvės atėmimo bausmės atlikimo įstaigos;
- i) apie bausmės įvykdymą iškart po jos atlikimo.

8. Išimties taisyklė

Vykdančiajai valstybei perduodamo asmens „negalima patraukti baudžiamojon atsakomybėn, nuteisti arba kitaip apriboti jo laisvės už jokią kitą nusikalstamą veiką, įvykdytą iki to asmens perdavimo, išskyrus tą nusikaltimą, dėl kurio tas asmuo perduodamas“ (18 straipsnis).

Remiantis 23 konstatuojamąja dalimi, išimties taisyklė taikoma tik tais atvejais, kai asmuo buvo perduotas vykdančiajai valstybei. Todėl ji neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai asmuo nebuvo perduotas vykdančiajai valstybei, pavyzdžiui, jei pabėgo į vykdančiąją valstybę.

Nepaisant to, taikomos tam tikros išimties principo išimtys (plg. su 18 straipsnio 2 dalimi). Todėl asmuo vykdančiojoje valstybėje gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn:

- a) jei asmuo galėjo išvykti iš vykdančiosios valstybės teritorijos, tačiau to nepadarė per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo, arba jei tas asmuo po išvykimo grįžo į tą teritoriją;
- b) jei nusikalstama veika nebaudžiama laisvės atėmimo bausme arba išduodant sprendimą dėl įkalinimo;
- c) jei baudžiamasis procesas nesukuria pagrindo taikyti priemones, apribojančios asmens laisvę;

- d) jei nuteistajam gali būti paskirta sankcija arba priemonė, nesusijusi su laisvės atėmimu, ypač finansinė bauda ar kita priemonė vietoje jos, net jei ta sankcija arba priemonė paskirta vietoje jos gali apriboti to asmens laisvę;
- e) jei nuteistasis sutiko būti perduotas;
- f) jei po perdavimo nuteistasis aiškiai atsisakė savo teisės į išimties taisyklės taikymą tam tikroms iki perdavimo įvykdytoms nusikalstamoms veikoms. Atsisakymas pateikiamas vykdančiosios valstybės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir užregistruojamas pagal tos valstybės vidaus teisę. Atsisakymas parengiamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį pateikia savanoriškai ir visiškai suvokdamas pasekmes. Tuo tikslu asmeniui suteikiama teisė gauti teisinę pagalbą;
- g) kitais nei minėti atvejais, jei išduodančioji valstybė pateikia savo sutikimą.

Prašymas dėl sutikimo pateikiamas išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai, kartu pateikiant Pagrindų sprendimo 2002/584 ⁽⁶⁷⁾ 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir jos vertimą. Sutikimas duodamas, jei išipareigojama asmenį perduoti pagal šį Pagrindų sprendimą 2002/584. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo. Pagrindų sprendimo 2002/584 ⁽⁶⁸⁾ 5 straipsnyje nurodytais atvejais vykdančioji valstybė suteikia tame straipsnyje numatytas garantijas (plg. su 18 straipsnio 3 dalimi).

III DALIS. ĮVAIRI INFORMACIJA

9. Kompetentingų institucijų komunikacija įvairiais procedūros etapais

Pamatiname sprendime numatytos reguliarios išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių konsultacijos įvairiais proceso etapais. Tokios konsultacijos dažnai numatytos kaip privaloma procedūros dalis, kurios tikslas – stiprinti bendradarbiavimą.

1. Vykdančioji valstybė turi atlikti privalomas konsultacijas su išduodančiąja valstybe, kai ji ketina pasinaudoti atsisakymo galimybe remdamasi 9 straipsnio 1 dalies a, b, c, i, k ir l punktais (9 straipsnio 3 dalis).
2. Vykdančioji valstybė gali pasikonsultuoti su išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija kiekvienu konkrečiu atveju siekdama rasti sutarimą dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo iš dalies, o ne atsisakyti bendradarbiauti, jeigu visiškai pripažinimas būtų neįmanomas (10 straipsnis).
3. Jeigu kyla nenumatytos aplinkybės, dėl kurių perdavimas valstybių iš pradžių sutartą dieną tampa neįmanomas, išduodančioji ir vykdančioji valstybės turi tarpusavyje pasikonsultuoti dėl naujos perdavimo datos (12 straipsnio 3 dalis).

Valstybių narių komunikacija, kaip procedūros dalis, turi vykti „bet kuriuo tinkamu būdu“, t. y. e. paštu, telefonu, raštais (tuo klausimu taip pat žr. 18 konstatuojamąją dalį).

ETT ir Eurojusto vaidmuo yra palengvinti kompetentingų institucijų komunikaciją ⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁷⁾ Remiantis Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnio 1 dalimi, turi būti pateikta toliau nurodyta informacija: a) prašomo perduoti asmens tapatybė ir pilietybė; b) išduodančiosios teisminės institucijos pavadinimas, adresas, telefono ir fakso numeriai bei elektroninio pašto adresas; c) vykdytino teismo sprendimo įrodymas, arešto orderis arba kitas tokį pat poveikį turintis vykdytinas teismo sprendimas; d) nusikalstamos veikos pobūdis ir teisinė kvalifikacija; e) aplinkybių, kuriomis nusikalstama veika buvo padaryta, aprašymas, ypač laikas, vieta, prašomo perduoti asmens dalyvavimo padarant nusikalstamą veiką laipsnis; f) skirta bausmė, jei yra priimtas galutinis teismo sprendimas, arba pagal išduodančiosios valstybės narės teisę skirtinų už tokią nusikalstamą veiką bausmių ribos; g) jei įmanoma, kitos nusikalstamos veikos aplinkybės.

⁽⁶⁸⁾ Pagrindų sprendimo 2002/584 5 straipsnyje numatytos tokios garantijos:

- jei už nusikalstamą veiką, dėl kurios yra išduotas Europos arešto orderis, baudžiama laisvės atėmimu iki gyvos galvos arba įkalinimu iki gyvos galvos, minėto arešto orderio vykdymui gali būti taikomas reikalavimas, kad išduodančioji valstybė narė savo teisės sistemoje turėtų nuostatas dėl skirtos bausmės ar kitokios priemonės persvarstymo gavus tokį prašymą arba ne vėliau kaip po 20 metų arba turėtų nuostatas dėl malonės suteikimo, kurio asmuo turi teisę prašyti pagal išduodančiosios valstybės narės teisę arba praktiką, siekdamas, kad tokia bausmė arba priemonė nebūtų vykdoma,
- kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, perdavimui gali būti taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį, jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba būtų įvykdytas sprendimas dėl jo įkalinimo.

⁽⁶⁹⁾ Žr. ETT/Eurojusto bendrą dokumentą „European Judicial Network and Eurojust – What can we do for you?“, pateiktą ir ETT, ir Eurojusto interneto svetainėse.

10. Ryšys su kitais susitarimais

Nuo 2011 m. gruodžio 5 d. Pamatiniu sprendimu buvo pakeistos toliau nurodytų dokumentų nuostatos, susijusios su perdavimu tarp ES valstybių narių, tačiau tos nuostatos tebegalioja tarp valstybių narių ir trečiųjų valstybių (26 straipsnio 1 dalis):

- 1983 m. ET konvencija (Sutarties Nr. 112) ir jos 1997 m. papildomas protokolai (Sutarties Nr. 167),
- 1970 m. ET konvencija dėl tarptautinio baudžiamųjų nuosprendžių pripažinimo (Sutarties Nr. 70),
- Šengeno konvencijos III antraštinės dalies 5 skyrius ir
- 1991 m. Europos Bendrijų valstybių narių konvencija dėl užsienyje paskirtų nuosprendžių baudžiamosiose bylose vykdymo.

Nuo 2008 m. lapkričio 27 d. valstybės narės toliau gali taikyti galiojančius arba gali sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus ar tvarką, jei jie leidžia praplėsti ar papildyti šio pamatinio sprendimo tikslus ir padeda supaprastinti ar dar labiau palengvinti bausmių vykdymo procesą (26 straipsnio 2 ir 3 dalys). Valstybės narės turi pateikti Tarybai ir Komisijai atnaujintą informaciją apie tokius taikytinus dvišalius susitarimus arba naujus susitarimus ar tvarką per tris mėnesius nuo jų pasirašymo (26 straipsnio 4 dalis) ⁽⁷⁰⁾.

11. Ryšiai su kitais teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose dokumentais

11.1. Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio

Šio pamatinio sprendimo ir Pagrindų sprendimo 2002/584 ryšys nustatytas Pamatinio sprendimo 25 straipsnyje ir 12 konstatuojamojoje dalyje.

Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad, jei EAO yra išduotas, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, kai prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje arba yra jos pilietis ar gyventojas, toji valstybė imasi vykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo pagal savo vidaus teisę.

Pagrindų sprendimo 2002/584 5 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad, kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas EAO, siekiant jį patraukti baudžiamajon atsakomybėn, yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, perdavimui gali būti taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį, jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba būtų įvykdytas sprendimas dėl jo įkalinimo. ⁽⁷¹⁾

Remiantis Pamatinio sprendimo 25 straipsniu ir 12 konstatuojamąja dalimi, tais atvejais, kai taikomi Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 6 dalis ir 5 straipsnio 3 dalis, bausmės vykdymui, tiek, kiek tai suderinama su Pagrindų sprendimu 2002/584, *mutatis mutandis* taikomos nacionalinės Pamatinio sprendimo įgyvendinimo teisės nuostatos. Tai taip pat netiesiogiai reiškia, kad reikės laikytis bausmės adaptavimo taisyklėse nurodytų apribojimų (t. y. tolesnio vykdymo principo, kaip nustatyta Pamatinio sprendimo 8 straipsnyje) ⁽⁷²⁾.

Teisingumo Teismas taip pat paaiškino, kad atsisakymas vykdyti EAO pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 6 dalį reiškia, jog vykdančioji valstybė narė turi prisiimti tvirtą įsipareigojimą įvykdyti prašomam perduoti asmeniui skirtą bausmę, tad bet kuriuo atveju vien tai, kad ši valstybė pareiškė esanti „pasirengusi“ perimti bausmės įvykdymą, negali būti laikoma aplinkybe, galinčia pateisinti tokį atsisakymą. ⁽⁷³⁾

Tai netiesiogiai reiškia, kad, prieš atsisakydama vykdyti EAO pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4 straipsnio 6 dalį, vykdančioji teisminė institucija pirmiausia turi patikrinti, ar faktiškai įmanoma įvykdyti bausmę pagal jos nacionalinę teisę, kuria įgyvendinamas Pamatinis sprendimas.

Jeigu vykdančioji valstybė narė nustato, kad ji negali pati užtikrinti vykdymo, ji siekdama išvengti nebaudžiamumo, privalo įvykdyti EAO ir atitinkamai perduoti išduodančiajai valstybei prašomą perduoti asmenį ⁽⁷⁴⁾.

⁽⁷⁰⁾ Tokius dvišalius susitarimus šiuo metu yra sudariusios Šiaurės šalys (Švedija, Danija ir Suomija), taip pat Slovakija bei Čekija.

⁽⁷¹⁾ Šiuo klausimu žr. nebaigtą nagrinėti bylą C-314/18: 2018 m. gegužės 8 d. pateiktą *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje *Openbaar Ministerie / SF*.

⁽⁷²⁾ Šiuo klausimu žr. nebaigtą nagrinėti bylą C-314/18: 2018 m. gegužės 8 d. pateiktą *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje *Openbaar Ministerie / SF*.

⁽⁷³⁾ 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Popławski*, C579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 22 punktas.

⁽⁷⁴⁾ 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Popławski*, C579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 22 punktas.

Informacija apie ankstesnį EAO turi būti pateikta liudijimo formose:

f) Ryšys su bet kuriuo ankstesniu Europos arešto orderiu (EAO):

- ☐ EAO buvo išduotas siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo ir vykdančioji valstybė narė imasi vykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo (Pamatinio sprendimo dėl EAO 4 straipsnio 6 dalis).

EAO išdavimo data ir (jei yra) numeris:

.....

EAO išdavusios institucijos pavadinimas:

Sprendimo dėl vykdymo data ir (jei yra) numeris:

Institucijos, priėmusios sprendimą dėl vykdymo, pavadinimas:

- ☐ EAO buvo išduotas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn asmenį, kuris yra vykdančiosios valstybės pilietis arba joje gyvena ir vykdančioji valstybė narė perdavė tą asmenį su sąlyga, kad tas asmuo turi būti grąžintas atgal į vykdančiąją valstybę, kad ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba kad būtų įvykdytas sprendimas dėl įkalinimo (Pamatinio sprendimo dėl EAO 5 straipsnio 3 dalis).

Sprendimo dėl asmens perdavimo data:

Sprendimą dėl perdavimo priėmusios institucijos pavadinimas:

Sprendimo numeris (jei yra):

Asmens perdavimo data (jei yra):

11.2. Kiti dokumentai

11.2.1. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES ⁽⁷⁵⁾ dėl nusikaltimų aukų teisių

Direktyvoje 2012/29/ES dėl nusikaltimų aukų teisių (toliau – Nusikaltimų aukų teisių direktyva) numatyta, kad nukentėjusiesiems turi būti pranešama apie nusikaltėlio paleidimą iš įkalinimo įstaigos (Nusikaltimų aukų teisių direktyvos 6 straipsnio 5 dalis). Be to, Pamatinio sprendimo 21 straipsnio h ir i punktuose numatytas įpareigojimas vykdančiajai valstybei pranešti išduodančiajai valstybei apie nuteistojo pabėgimą iš įkalinimo įstaigos arba apie jo paleidimą (kai bausmės vykdymas baigiamas). Tačiau nukentėjusieji neturi teisės būti informuojami apie perdavimą. Kai žinoma, kad gali atsirasti poveikis nukentėjusiųjų teisėms, išduodančiai valstybei rekomenduojama pasidalyti šia informacija su vykdančiąja valstybe.

11.2.2. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/947/TVR ⁽⁷⁶⁾ dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo ir alternatyvių sankcijų

Svarbu Pamatinį sprendimą atskirti nuo Pamatinio sprendimo 2008/947/TVR dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo ir alternatyvių sankcijų (toliau – Pamatinis sprendimas 2008/947). Šiuo tikslu pastarajame dokumente aiškiai teigiama, kad jis „netaikomas teismo sprendimų baudžiamosiose bylose vykdymui, kai skiriamos laisvės atėmimo bausmės ar su laisvės atėmimu susijusios priemonės, patenkančios į Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR taikymo sritį“ (Pamatinio sprendimo 2008/947 1 straipsnio 3 dalies a punktas). Be to, alternatyvi sankcija apibrėžiama kaip sankcija, kuria nustatomas įpareigojimas ar nurodymas ir kuri nėra laisvės atėmimo bausmė, su laisvės atėmimu susijusi priemonė ar finansinė bauda (Pamatinio sprendimo 2008/947 2 straipsnio 4 punktas).

⁽⁷⁵⁾ 2012 m. spalio 25 d. Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, 2012 11 14, p. 57).

⁽⁷⁶⁾ 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos Pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą (OL L 337, 2008 12 16, p. 102).

Tačiau jeigu asmuo nesilaiko įpareigojimų ir (arba) sąlygų, jam nustatytų lygtinio atleidimo priemone arba alternatyvia sankcija, o išduodančioji valstybė asmeniui taiko laisvės atėmimo bausmę, siekdama, kad ji būtų įvykdyta vykdančiojoje valstybėje (šiuo klausimu žr. Pamatinio sprendimo 2008/947 14 straipsnio 4 dalį ir 17 straipsnį), turės būti taikomas Pamatinis sprendimas 2008/909, nes pagal Pamatinį sprendimą 2008/947 nėra teisinio pagrindo vykdyti (užsienio valstybės skirtą) laisvės atėmimo bausmę.

Dar viena galinti kilti problema yra vadinamosios sudėtinės bausmės, kurios gali būti skiriamos pagal kai kurių valstybių narių nacionalinius įstatymus. Kartais nuosprendyje nurodoma bausmė, kuri iš dalies susijusi su laisvės atėmimu, o iš dalies atidėta (su lygtinio atleidimo priemone arba be jos). Taigi gali susidaryti padėtis, kai valstybės narės gali būti prašoma vykdyti bausmę ir pagal Pamatinį sprendimą, ir pagal Pamatinį sprendimą 2008/947. Kartu taikant abu pamatinius sprendimus gali susidaryti padėtis, kai galima perduoti tik dalį bausmės. Valstybės narės turėtų į šią padėtį atsižvelgti kiekvienu konkrečiu atveju.

I PRIEDAS

Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR (neoficiali suvestinė redakcija)

Pamatinio sprendimo redakcija lietuvių kalba

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS 2008/909/TVR

2008 m. lapkričio 27 d.

dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 31 straipsnio 1 dalies a punktą ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės iniciatyvą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

kadangi:

- (1) 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperės Europos Vadovų Taryba patvirtino tarpusavio pripažinimo principą, kuris turėtų tapti teismo bendradarbiavimo civilinėse ir baudžiamosiose bylose Sąjungoje pagrindu;
- (2) 2000 m. lapkričio 29 d. Taryba pagal Tamperės išvadas priėmė priemonių, skirtų sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principui įgyvendinti, programą ⁽¹⁾, kurioje raginama įvertinti galutinių laisvės atėmimo bausmių tarpusavio pripažinimo šiuolaikinių mechanizmų poreikį (14 priemonė) ir išplėsti nuteistųjų perdavimo principo taikymą valstybėje narėje gyvenantiems asmenims (16 priemonė);
- (3) pagal Hagos programą dėl laisvės, saugumo ir teisingumo Europos Sąjungoje stiprinimo ⁽²⁾ valstybės narės privalo užbaigti priemonių programą, visų pirma galutinių laisvės atėmimo bausmių vykdymo srityje;
- (4) visos valstybės narės ratifikavo 1983 m. kovo 21 d. Europos Tarybos konvenciją dėl nuteistųjų asmenų perdavimo. Pagal šią konvenciją nuteistieji gali būti perduoti atlikti likusią bausmę tik tai valstybei, kurios piliečiai jie yra, ir tik gavus jų ir atitinkamų valstybių sutikimą. Konvencijos 1997 m. gruodžio 18 d. papildomą protokolą, pagal kurį laikantis tam tikrų sąlygų asmenį galima perduoti be jo sutikimo, ratifikavo ne visos valstybės narės. Nė vienu iš šių dokumentų nenustatoma pagrindinė pareiga imtis atsakomybės dėl nuteistųjų, siekiant užtikrinti bausmės arba sprendimo vykdymą;
- (5) procesinės teisės baudžiamajame procese yra svarbus elementas užtikrinant valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą teismo bendradarbiavimo srityje. Valstybių narių santykiai, kuriems būdingas ypatingas tarpusavio pasitikėjimas kitų valstybių narių teisinėmis sistemomis, suteikia galimybes vykdančiajai valstybei pripažinti išduodančiosios valstybės institucijų priimtus sprendimus. Todėl turėtų būti planuojama toliau plėtoti bendradarbiavimą, numatytą Europos Tarybos dokumentuose dėl teismo sprendimų baudžiamosiose bylose vykdymo, visų pirma tada, kai dėl ES piliečių buvo priimtas nuosprendis baudžiamosiose bylose ir jie buvo nuteisti laisvės atėmimo bausme arba jiems buvo paskirta su laisvės atėmimu susijusi priemonė kitoje valstybėje narėje. Nepaisant būtinybės suteikti nuteistajam tinkamą apsaugą, jo dalyvavimas procese nebeturėtų būti dominuojantis, visais atvejais reikalaujant jo sutikimo perduoti nuosprendį kitai valstybei narei jį pripažinti ar vykdyti paskirtą bausmę;

⁽¹⁾ OL C 12, 2001 1 15, p. 10.

⁽²⁾ OL C 53, 2005 3 3, p. 1.

- (6) šis pamatinis sprendimas turėtų būti įgyvendinamas ir taikomas taip, kad būtų sudarytos sąlygos laikytis bendrųjų lygybės, teisingumo ir pagrįstumo principų;
- (7) 4 straipsnio 1 dalies c punkte yra savo nuožiūra taikoma nuostata, suteikianti galimybę, pavyzdžiui, liudijimą ir nuosprendį perduoti valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis, kitais nei 1 dalies a ir b punktuose nurodytais atvejais arba valstybei narei, kurioje nuteistasis gyvena ir teisėtai nepertraukiamai gyvena ne mažiau kaip penkerius metus bei turi teisę joje gyventi;
- (8) 4 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais atvejais perduodant nuosprendį ar liudijimą vykdančiajai valstybei, sprendimą išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos turi pasikonsultuoti, o vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija – duoti sutikimą. Kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į tokius aspektus, kaip gyvenimo valstybėje trukmė ar kitos sąsajos su vykdančiąja valstybe. Tais atvejais, kai nuteistasis galėtų būti perduotas valstybei narei ir trečiajai šaliai pagal nacionalinę teisę arba tarptautinius dokumentus, išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos konsultuodamosi turėtų apsvarstyti, ar vykdymas vykdančiojoje valstybėje padėtų geriau pasiekti socialinės rehabilitacijos tikslą, nei vykdymas trečiojoje šalyje;
- (9) vykdam bausmę vykdančiojoje valstybėje narėje turėtų būti sudarytos geresnės sąlygos nuteistojo socialinei rehabilitacijai. Siekdama įsitikinti, kad vykdam bausmę vykdančiojoje valstybėje iš tiesų būtų sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo socialinei rehabilitacijai, išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija turėtų atsižvelgti į tokius aspektus, kaip, asmens ryšiai su vykdančiąja valstybe, ar jis šią vietą laiko svarbia šeimos, kalbiniu, kultūriniu, socialiniu ar ekonominiu požiūriu arba jis kaip nors kitaip susijęs su vykdančiąja valstybe;
- (10) 6 straipsnio 3 dalyje nurodyta nuteistojo asmens nuomonė gali būti labiausiai naudinga taikant 4 straipsnio 4 dalį. Žodžiai „visų pirma“ taip pat gali būti taikomi atvejams, kai nuteistojo asmens nuomonėje pateikta informacija apimtų informaciją, susijusią su nepripažinimo ir nevykdymo pagrindais. 4 straipsnio 4 dalies ir 6 straipsnio 3 dalies nuostatomis nenumatoma su socialine rehabilitacija susijęs atsisakymo pagrindas;
- (11) Lenkijai reikia daugiau laiko nei kitoms valstybėms narėms praktiniams ir materialiams padariniams, susijusiems su kitose valstybėse narėse nuteistų Lenkijos piliečių perdavimu, įveikti, visų pirma atsižvelgiant į padidėjusį Lenkijos piliečių mobilumą Europos Sąjungoje. Dėl šios priežasties turėtų būti numatyta ribotos taikymo srities laikina leidžianti nukrypti nuostata ilgesniam nei penkerių metų laikotarpiui;
- (12) šis pamatinis sprendimas taip pat turėtų būti mutatis mutandis taikomas bausmių vykdymui 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 4 straipsnio 6 dalyje ir 5 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais ⁽³⁾. Tai, *inter alia*, reiškia, kad nedarant poveikio Tarybos pamatinio sprendimo 2002/584/TVR taikymui, vykdančioji valstybė galėtų patikrinti, ar esama šio pamatinio sprendimo 9 straipsnyje numatytų atsisakymo pagrindų, įskaitant patikrinimą dėl dvigubo baudžiamumo, jei vykdančioji valstybė pateikė šio pamatinio sprendimo 7 straipsnio 4 dalyje nurodytą nuosprendžio pripažinimui ir vykdymui būtiną deklaraciją, siekdama apsvarstyti, ar nuteistąjį asmenį perduoti, ar vykdyti bausmę Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 4 straipsnio 6 dalyje numatytais atvejais;
- (13) šiuo pamatiniu sprendimu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Sutarties 6 straipsniu ir atspindėtų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos VI skyriuje. Jokia šio pamatinio sprendimo nuostata neturėtų būti aiškinama kaip draudžianti atsisakyti vykdyti sprendimą, jei yra objektyvių priežasčių manyti, kad bausmė buvo skirta siekiant nubausti asmenį dėl jo lyties, religijos, etninės kilmės, pilietybės, kalbos, politinių pažiūrų ar seksualinės orientacijos, arba to asmens padėtis gali būti pabloginta dėl kurios nors iš šių priežasčių;
- (14) šis pamatinis sprendimas neturėtų užkirsti kelio valstybei narei taikyti savo konstitucinių normų, susijusių su tinkamu procesu, asociacijos laisve, spaudos laisve ir išraiškos laisve kitose žiniasklaidos priemonėse;
- (15) šis pamatinis sprendimas turėtų būti taikomas atsižvelgiant į EB sutarties 18 straipsniu Europos Sąjungos piliečiams suteiktą teisę laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje;

⁽³⁾ OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

- (16) šis pamatinis sprendimas turėtų būti taikomas vadovaujantis taikoma Bendrijos teise, įskaitant visų pirma Tarybos direktyvą 2003/86/EB ⁽⁴⁾, Tarybos direktyvą 2003/109/EB ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB ⁽⁶⁾;
- (17) jei šiame Pamatiniame sprendime yra nuoroda į valstybę, kurioje nuteistasis asmuo „gyvena“, tai reiškia vietą, su kuria tas asmuo yra susijęs remiantis įprasta gyvenamąja vieta ir tokiais aspektais, kaip šeima, socialiniai ar profesiniai ryšiai;
- (18) taikant 5 straipsnio 1 dalį turėtų būti galima nuosprendį ar jo patvirtintą kopiją vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai perduoti bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą, pavyzdžiui, elektroniniu paštu ir faksu, tokiomis sąlygomis, kad vykdančioji valstybė galėtų nustatyti jo autentiškumą;
- (19) 9 straipsnio 1 dalies k punkte nurodytais atvejais vykdančioji valstybė prieš atsisakydama pripažinti ir vykdyti bausmę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę, turėtų apsvarstyti galimybę adaptuoti bausmę pagal šį pamatinį sprendimą;
- (20) 9 straipsnio 1 dalies k punkte numatytas atsisakymo pagrindas taip pat gali būti taikomas tais atvejais, kai asmuo nebuvo pripažintas kaltu už nusikalstamą veiką, nors kompetentinga institucija už nusikalstamą veiką pritaikė priemonę, susijusią su laisvės atėmimu, išskyrus laisvės atėmimo bausmę;
- (21) su teritoriškumu susijęs atsisakymo pagrindas turėtų būti taikomas tik išimtiniais atvejais ir siekiant kuo labiau bendradarbiauti pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas, atsižvelgiant į jo tikslą. Sprendimas taikyti šį atsisakymo pagrindą turėtų būti grindžiamas kiekvieno konkretaus atvejo analize ir išduodančiosios bei vykdančiosios valstybės kompetentingų institucijų konsultacijomis;
- (22) 12 straipsnio 2 dalyje nurodytų terminų valstybės narės turėtų laikytis tokiu būdu, kad galutinis sprendimas, įskaitant apeliacinę procedūrą, paprastai būtų priimtas per 90 dienų;
- (23) 18 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad atsižvelgiant į 2 dalyje išvardytas išimtis, specialioji taisyklė taikoma tik tais atvejais, kai asmuo buvo perduotas vykdančiajai valstybei. Todėl ji neturėtų būti taikoma tais atvejais, kai asmuo nebuvo perduotas vykdančiajai valstybei, pavyzdžiui, jei pabėgo į vykdančiąją valstybę.

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Sąvokų apibrėžtys

Šiame Pamatiniame sprendime:

- a) nuosprendis – išduodančiosios valstybės teismo galutinis sprendimas arba orderis, kuriuo skiriama bausmė fiziniam asmeniui;
- b) bausmė – baudžiamojo proceso tvarka dėl nusikalstamos veikos įvykdymo ribotam arba neribotam laikui paskirta laisvės atėmimo bausmė arba su laisvės atėmimu susijusi priemonė;

⁽⁴⁾ OL L 251, 2003 10 3, p. 12.

⁽⁵⁾ OL L 16, 2004 1 23, p. 44.

⁽⁶⁾ OL L 158, 2004 4 30, p. 77.

- c) sprendimą priėmusi valstybė – valstybė narė, kurioje buvo priimtas teismo sprendimas;
- d) vykdančioji valstybė – valstybė narė, kuriai perduodamas nuosprendis jį pripažinti ir vykdyti.

2 straipsnis

Kompetentingų institucijų nustatymas

1. Kiekviena valstybė narė praneša Tarybos Generaliniam sekretariatui, kokia valdžios institucija ar institucijos pagal jos nacionalinę teisę yra kompetentingos pagal šį pamatinį sprendimą, kai ta valstybė narė yra išduodančioji arba vykdančioji valstybė.
2. Tarybos Generalinis sekretoriatas pateikia gautą informaciją visoms valstybėms narėms ir Komisijai.

3 straipsnis

Tikslas ir taikymo sritis

1. Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti taisykles, pagal kurias valstybė narė, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas socialinei nuteistojo asmens rehabilitacijai, pripažįsta nuosprendį ir vykdo bausmę.
2. Šis pamatinis sprendimas taikomas, jei nuteistasis asmuo yra išduodančiojoje valstybėje arba vykdančiojoje valstybėje.
3. Šis pamatinis sprendimas taikomas tik šiame Pamatiniame sprendime apibrėžtų nuosprendžių ir bausmių vykdymui. Jei greta bausmės buvo paskirta bauda ir (arba) nutarimas konfiskuoti, kurie nebuvo apmokėti, išieškoti ar įvykdyti, tai netrukdo perduoti nuosprendį. Tokių baudų ir nutarimų konfiskuoti pripažinimas ir vykdymas kitoje valstybėje narėje grindžiamas valstybių narių taikomais teisės aktais, visų pirma 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms ⁽⁷⁾ ir 2006 m. spalio 6 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2006/783/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo nutarimams konfiskuoti ⁽⁸⁾.
4. Šis pamatinis sprendimas nekeičia įsipareigojimo gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.

II SKYRIUS

NUOSPRENDŽIŲ PRIPAŽINIMAS IR BAUSMIŲ VYKDYMAS

4 straipsnis

Nuosprendžio ir liudijimo perdavimo kitai valstybei narei kriterijai

1. Jeigu nuteistasis yra išduodančiojoje valstybėje arba vykdančiojoje valstybėje narėje ir jei jis sutiko, kai tai būtina pagal 6 straipsnį, tai nuosprendis kartu su liudijimu, kurio standartinė forma pateikta I priede, gali būti perduodamas vienai iš šių valstybių narių:
 - a) valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis ir kurioje jis gyvena, arba
 - b) valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis, tačiau joje negyvena ir į kurią jis bus deportuotas, panaikinus jam skirtos bausmės vykdymą remiantis išsiuntimo iš šalies ar deportavimo orderiu, įtrauktu į nuosprendį ar teismo arba administracinį sprendimą, ar bet kokią kitą priemonę, priimtą vadovaujantis nuosprendžiu, arba

⁽⁷⁾ OL L 76, 2005 3 22, p. 16.

⁽⁸⁾ OL L 328, 2006 11 24, p. 59.

c) kitai valstybei narei, nei nurodyta a ir b punktuose, kurios kompetentinga institucija sutinka tai valstybei narei perduoti nuosprendį ir liudijimą.

2. Nuosprendis ir liudijimas gali būti perduodami, kai išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija, prireikus pasikonsultavusi su išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės kompetentingomis institucijomis įsitikina, kad vykdančiajai valstybei vykdamas bausmę bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti socialinę nuteistojo asmens reabilitaciją.

3. Prieš perduodama nuosprendį ir liudijimą, išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija visais tinkamais būdais gali konsultuotis su vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija. Konsultacijos yra privalomos 1 dalies c punkte nurodytais atvejais. Tokiais atvejais vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija skubiai informuoja išduodančiąją valstybę apie savo pritarimą ar nepritaringumą nuosprendžio perdavimui.

4. Šių konsultacijų metu vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai gali pateikti pagrįstą nuomonę, kad vykdamas bausmę vykdančiojoje valstybėje nebūtų sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai ir sėkmingai reintegracijai į visuomenę.

Tais atvejais, kai konsultacijos nebuvo vykdomos, tokia nuomonė gali būti nedelsiant pateikiama po to, kai buvo perduotas nuosprendis ir liudijimas. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija apsveria tokią nuomonę ir nusprendžia, ar panaikinti liudijimą.

5. Vykdančioji valstybė gali savo iniciatyva prašyti išduodančiąją valstybę perduoti jai nuosprendį ir liudijimą. Nuteistasis taip pat gali išduodančiosios arba vykdančiosios valstybės kompetentingas institucijas prašyti inicijuoti nuosprendžio perdavimo procedūrą pagal šį pamatinį sprendimą. Pagal šią dalį pateikti prašymai neįpareigoja išduodančiosios valstybės perduoti nuosprendį ir liudijimą.

6. Įgyvendindamos šį pamatinį sprendimą valstybės narės patvirtina priemones, kuriomis visų pirma atsižvelgiama į palankesnių sąlygų sudarymo nuteistojo asmens socialinei reabilitacijai tikslą ir kuriomis remdamosi kompetentingos institucijos turi priimti sprendimus, ar pritarti nuosprendžio ir liudijimo perdavimui 1 dalies c punkte nurodytais atvejais.

7. Priimant šį pamatinį sprendimą ar vėliau, kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriui praneša, kad jos santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios pateikė toki patį pranešimą, nereikalaujama jų išankstinio sutikimo pagal 1 dalies c punktą dėl nuosprendžio ir liudijimo perdavimo:

- a) jei nuteistasis vykdančiojoje valstybėje gyvena ir teisėtai nepertraukiamai gyvena ne mažiau kaip 5 metus bei turi teisę nuolat gyventi toje valstybėje; ir (arba)
- b) jei nuteistasis yra vykdančiosios valstybės pilietis, išskyrus 1 dalies a ir b punktuose nurodytus atvejus.

A punkte nurodytais atvejais teisę gyventi valstybėje narėje reiškia, kad tas asmuo:

- turi teisę nuolat gyventi atitinkamoje valstybėje narėje pagal nacionalinę teisę, įgyvendinančią Bendrijos teisės aktus, priimtus remiantis Europos bendrijos steigimo sutarties 18, 40, 44 ir 52 straipsniais, arba
- turi galiojantį nuolatinį arba ilgalaikį leidimą gyventi atitinkamoje valstybėje narėje pagal Bendrijos teisės aktus, priimtus remiantis Europos bendrijos steigimo sutarties 63 straipsniu, įgyvendinančius nacionalinės teisės nuostatas – valstybių narių, kurioms taikomi šie bendrijos teisės aktai, atžvilgiu, arba pagal nacionalinę teisę – valstybių narių, kurioms netaikomi šie Bendrijos teisės aktai, atžvilgiu.

5 straipsnis

Nuosprendžio ir liudijimo perdavimas

1. Nuosprendį arba jo patvirtintą kopiją kartu su liudijimu išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija tiesiogiai perduoda vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą tokiomis sąlygomis, kad vykdančioji valstybė galėtų nustatyti jo autentiškumą. Nuosprendžio originalas arba patvirtinta jo kopija ir liudijimo originalas siunčiami vykdančiajai valstybei, jei ji to pareikalauja. Visus oficialius pranešimus minėtos kompetentingos institucijos taip pat tiesiogiai siunčia viena kitai.

2. Liudijimą, kurio standartinė forma pateikiama A priede, privalo pasirašyti ir jo turinio tikslumą patvirtinti išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija.
3. Išduodančioji valstybė nuosprendį ir liudijimą bet kuriuo metu gali būti perdavusi tik vienai vykdančiajai valstybei.
4. Jei išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nežino vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos, tai ji pateikia visus būtinus paklausimus, taip pat kreipdamasi į Europos teisminio tinklo, įsteigto pagal Tarybos bendruosius veiksmus 98/428/TVR (⁹), kontaktinius punktus, kad gautų informaciją iš vykdančiosios valstybės.
5. Kai nuosprendį ir liudijimą gaunanti vykdančiosios valstybės valdžios institucija neturi įgaliojimų jį pripažinti ir imtis reikiamų priemonių jį vykdyti, ji *ex officio* perduoda nuosprendį su liudijimu kompetentingai institucijai ir apie tai atitinkamai praneša išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai.

6 straipsnis

Nuteistojo nuomonė ir informavimas

1. Nedarant poveikio 2 dalies taikymui, nuosprendis ir liudijimas gali būti perduodami vykdančiajai valstybei pripažinti ir vykdyti gavus nuteistojo sutikimą pagal išduodančiosios valstybės teisę.
2. Nuteistojo sutikimas nereikalingas, kai nuosprendis ir liudijimas perduodami:
 - a) valstybei narei, kurios pilietis yra nuteistasis ir kurioje jis gyvena;
 - b) valstybei narei, į kurią nuteistasis bus deportuotas panaikinus jam skirtą nuosprendžio vykdymą remiantis išsiuntimo iš šalies ar deportavimo orderiu, įtrauktu į nuosprendį ar teisminį arba administracinį sprendimą, ar bet kokią kitą priemonę, priimtą pagal nuosprendį;
 - c) valstybei narei, į kurią nuteistasis pabėgo ar į kurią kitokiu būdu sugrįžo dėl jam išduodančiojoje valstybėje iškeltos bylos arba priėmus apkaltinamąjį nuosprendį toje valstybėje.
3. Visais atvejais, kai nuteistasis tebėra išduodančiojoje valstybėje, jam suteikiama galimybė išdėstyti savo nuomonę žodžiu ar raštu. Kai išduodančioji valstybė mano, kad dėl nuteistojo amžiaus ar jo fizinės arba psichinės būklės tai būtina, ta galimybė suteikiama jo teisiniam atstovui.

Priimant sprendimą dėl nuosprendžio ir liudijimo perdavimo atsižvelgiama į nuteistojo nuomonę. Jei asmuo pasinaudoja šioje dalyje numatyta galimybe, tai nuteistojo nuomonė perduodama vykdančiajai valstybei, visų pirma atsižvelgiant į 4 straipsnio 4 dalį. Jei nuteistasis savo nuomonę pareiškė žodžiu, tai išduodančioji valstybė narė užtikrina, kad vykdančioji valstybė galėtų gauti tokio pareiškimo rašytinį dokumentą.

4. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nuteistąjį jam suprantama kalba informuoja apie sprendimą perduoti nuosprendį ir liudijimą, naudodama II priede pateiktą standartinį pranešimą. Jei nuteistasis to sprendimo priėmimo metu yra vykdančiojoje valstybėje, tai ta forma perduodama vykdančiajai valstybei, kuri atitinkamai informuoja nuteistąjį.

5. 2 dalies a punktas netaikomas Lenkijai kaip išduodančiajai valstybei ir kaip vykdančiajai valstybei bylose, kuriose nuosprendis buvo priimtas nepraėjus penkeriems metams nuo 2011 m. gruodžio 5 d. Lenkija bet kuriuo metu gali Tarybos Generaliniam sekretariatui pranešti, kad ji nebesinaudos šia nukrypti leidžiančia nuostata.

(⁹) OL L 191, 1998 7 7, p. 4.

7 straipsnis

Dvigubas baudžiamumas

1. Pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas ir be veikos dvigubo baudžiamumo patikrinimo nuosprendis pripažįstamas ir paskirta bausmė vykdoma toliau nurodytų nusikalstamų veikų atveju, jeigu už jas išduodančiojoje valstybėje baudžiama laisvės atėmimo bausme arba priemone, susijusia su laisvės atėmimu, kurių ilgiausias terminas yra ne mažiau kaip treji metai, ir kaip jos yra apibrėžtos išduodančiosios valstybės teisėje:

- dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje,
- terorizmas,
- prekyba žmonėmis,
- seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija,
- neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis,
- neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis,
- korupcija,
- sukčiavimas, įskaitant sukčiavimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos ⁽¹⁰⁾,
- nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimas,
- valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas,
- elektroniniai nusikaltimai,
- nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis,
- pagalba neteisėtai patekti į šalį ir apsigyventi joje,
- tyčinis nužudymas, sunkus sveikatos sutrikdymas,
- neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais,
- žmonių grobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas,
- rasizmas ir ksenofobija,
- organizuotas ar ginkluotas apiplėšimas,
- neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;
- sukčiavimas,
- reketas ir turto prievartavimas,
- gaminių klastojimas ir piratavimas,
- administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais,
- mokėjimo priemonių klastojimas,
- neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimą skatinančiomis medžiagomis,
- neteisėta prekyba branduolinėmis ar radioaktyviosiomis medžiagomis,
- prekyba vogtomis transporto priemonėmis,
- išžaginimas,
- tyčinis padegimas,
- Tarptautiniam baudžiamajam teismui teisingi nusikaltimai,
- neteisėtas orlaivio arba laivo užgrobimas,
- sabotazas.

2. Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, Sutarties 39 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis gali bet kuriuo metu vienbalsiai papildyti 1 dalyje pateiktą sąrašą kitomis nusikalstamų veikų kategorijomis. Atsižvelgdama į pagal šio pamatinio sprendimo 29 straipsnio 5 dalį pateiktą pranešimą, Taryba sprendžia, ar šis sąrašas turėtų būti išplėstas ar pakeistas.

⁽¹⁰⁾ OL C 316, 1995 11 27, p. 49.

3. Kitų nei 1 dalyje išvardytos nusikalstamų veikų atvejais vykdančioji valstybė gali pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę su sąlyga, kad jis susijęs su veikomis, kurios pagal vykdančiosios valstybės teisę taip pat laikomos nusikalstama veika, neatsižvelgiant į jos sudėties požymius arba apibūdinimą.

4. Priimant šį pamatinį sprendimą arba vėliau kiekviena valstybė narė pateikdama deklaraciją ir pranešdama apie ją Tarybos Generaliniam sekretoriui gali pareikšti, kad ji netaikys 1 dalies. Bet kuri tokia deklaracija gali būti atsiimta bet kuriuo metu. Tokios deklaracijos skelbiamos arba apie deklaracijų atsiėmimą skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

8 straipsnis

Nuosprendžio pripažinimas ir bausmės vykdymas

1. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija pripažįsta pagal 4 straipsnį ir laikantis 5 straipsnyje nustatytos tvarkos perduotą nuosprendį ir nedelsdama imasi visų būtinų priemonių nuosprendžiui vykdyti, išskyrus atvejus, kai kompetentinga institucija nusprendžia remtis kuriuo nors 9 straipsnyje nurodytu nepripažinimo ir nevykdymo pagrindu.

2. Jei bausmės trukmė nesuderinama su vykdančiosios valstybės teise, tai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali nuspręsti bausmę adaptuoti tik tuo atveju, kai ši bausmė viršija pagal tos valstybės nacionalinę teisę už tos pačios rūšies veikas skiriamą maksimalią bausmę. Patikslintos bausmės trukmė negali būti trumpesnė už maksimalią bausmę, pagal vykdančiosios valstybės teisę skiriamą už tos pačios rūšies veikas.

3. Jei bausmės pobūdis neatitinka vykdančiosios valstybės teisės, tai tos valstybės kompetentinga institucija gali adaptuoti ją pagal bausmę ar priemonę, numatytą tos valstybės teisėje už tapačias veikas. Adaptuota bausmė ar priemonė turi kuo labiau atitikti išduodančiosios valstybės skirtą bausmę, ir todėl bausmė negali būti konvertuojama į baudą.

4. Adaptuota bausmė neturi apsunkinti išduodančiojoje valstybėje nustatytos bausmės pobūdžio ar trukmės.

9 straipsnis

Nepripažinimo ir nevykdymo pagrindai

1. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, jei:

- a) 4 straipsnyje numatytas liudijimas yra neišsamus arba akivaizdžiai neatitinka nuosprendžio, ir nebuvo papildytas ar ištaisytas per vykdančiosios institucijos nustatytą pagrįstą terminą;
- b) nesilaikoma 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų;
- c) bausmės vykdymas prieštarautų *ne bis in idem* principui;
- d) 7 straipsnio 3 dalyje nurodytu atveju ir tuo atveju, jei vykdančioji valstybė narė pateikė deklaraciją pagal 7 straipsnio 4 dalį, 7 straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju, nuosprendis susijęs su veikomis, kurios nelaikomos nusikalstamomis pagal vykdančiosios valstybės teisę. Tačiau mokesčių ar rinkliavų, muitų ar valiutos keitimo atveju atsisakyti vykdyti nuosprendžio negalima remiantis tuo, kad vykdančiosios valstybės teisėje nenumatyti tokie patys mokesčiai ar rinkliavos arba tokios pačios mokesčius, rinkliavas, muitus ir valiutų keitimą reglamentuojančios taisyklės, kaip išduodančiosios valstybės teisėje;
- e) bausmės vykdymas uždraustas pagal vykdančiosios valstybės teisę;
- f) pagal vykdančiosios valstybės teisę galioja imunitetas, dėl kurio negalima vykdyti bausmės;
- g) bausmė skirta asmeniui, kuris pagal vykdančiosios valstybės teisę dėl savo amžiaus dar negalėjo būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už veikas, dėl kurių buvo priimtas nuosprendis;
- h) kai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gauna nuosprendį, bausmė dar turi būti atliekama mažiau nei šešis mėnesius;

- i) pagal 4 straipsnyje numatytą liudijimą asmuo asmeniškai nedalyvavo teisiniame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas, išskyrus atvejus, kai liudijime nurodyta, kad pagal kitus sprendimą priėmusios valstybės nacionalinėje teisėje nustatytus procesinius reikalavimus:
- i) laiku:
- asmeniui buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teismo nagrinėjimą, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teismo nagrinėjimą laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teismo nagrinėjimą,
 - ir
 - asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teismo nagrinėjimą;
- arba
- ii) žinodamas apie numatomą teismo nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teismo nagrinėjimo metu ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teismo nagrinėjimo metu;
- arba
- iii) jam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:
- aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo,
 - arba
 - per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo;
- j) vykdančioji valstybė, prieš priimdama sprendimą pagal 12 straipsnio 1 dalį, pateikia prašymą pagal 18 straipsnio 3 dalį, o išduodančioji valstybė pagal 18 straipsnio 2 dalies g punktą neprieštarauja dėl atitinkamo asmens patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, jo nuteisimo ar jo laisvės atėmimo kitu būdu vykdančiojoje valstybėje už nusikaltimą, atliktą iki perdavimo, išskyrus nusikaltimą, dėl kurio tas asmuo buvo perduotas;
- k) paskirta bausmė apima psichiatrinę ar sveikatos priežiūros priemonę arba kitą su laisvės atėmimu susijusią priemonę, kuri, nepaisant 8 straipsnio 3 dalies, pagal vykdančiosios valstybės teisės ar sveikatos priežiūros sistemą negali būti joje vykdoma;
- l) teismo sprendimas yra susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios pagal vykdančiosios valstybės teisės aktus laikomos visiškai, daugiausia arba iš esmės įvykdytomis jos teritorijoje ar jos teritorijai lygiavertėje vietoje.

2. Sprendimą pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, susijusį su nusikalstamomis veikomis, iš dalies įvykdytomis vykdančiosios valstybės teritorijoje ar jos teritorijai lygiavertėje vietoje, esant išimtinėms aplinkybėms ir kiekvienu atveju atskirai priima 2 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į konkrečias bylos aplinkybes, o ypač į tai, ar didžioji arba esminė atitinkamos veikos dalis įvykdyta išduodančiojoje valstybėje.

3. 1 dalies a, b, c, i, k ir l punktuose nurodytais atvejais, prieš nusprenddama nepripažinti nuosprendžio ir nevykdyti bausmės, vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija tinkamu būdu konsultuojasi su išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija ir prirėkęs prašo jos nedelsiant pateikti reikalingą papildomą informaciją.

10 straipsnis

Dalinis pripažinimas ir vykdymas

1. Vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai turint galimybę apsvarstyti nuosprendžio pripažinimą ir bausmės vykdymą iš dalies, ji, prieš nusprenddama atsisakyti pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, gali pasikonsultuoti su išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija, kad būtų pasiektas susitarimas, kaip numatyta 2 dalyje.

2. Išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į konkrečias bylos aplinkybes, gali nuspręsti dėl dalinio nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo, laikydamosi jų nustatytų sąlygų, jei dėl to nepailgėtų bausmės vykdymo trukmė. Jei tokio susitarimo nėra, liudijimas panaikinamas.

11 straipsnis

Nuosprendžio pripažinimo atidėjimas

Jei 4 straipsnyje numatytas liudijimas neišsamus arba aiškiai neatitinka nuosprendžio, tai vykdančiojoje valstybėje gali būti atidėtas nuosprendžio pripažinimas, kol per pagrįstą vykdančiosios valstybės nustatytą terminą liudijimas nebus papildytas ar pataisytas.

12 straipsnis

Sprendimas dėl bausmės vykdymo ir terminai

1. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija kuo greičiau nusprendžia, ar pripažinti nuosprendį ir vykdyti bausmę, bei apie tai informuoja išduodančiąją valstybę, įskaitant apie visus sprendimus adaptuoti bausmę pagal 8 straipsnio 2 ir 3 dalis.
2. Išskyrus atvejus, kai yra atidėjimo pagrindas pagal 11 straipsnį arba 23 straipsnio 3 dalį, galutinis sprendimas dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo priimamas per 90 dienų nuo nuosprendžio ir liudijimo gavimo dienos.
3. Kai išimtiniais atvejais vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija negali laikytis 2 dalyje nurodytų terminų, ji nedelsdama bet koku būdu informuoja apie tai išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją, nurodydama tokio uždelimo priežastis ir numatomą laiką, reikalingą galutiniam sprendimui priimti.

13 straipsnis

Liudijimo panaikinimas

Kol bausmė nepradėta vykdyti vykdančiojoje valstybėje, išduodančioji valstybė gali panaikinti joje išduotą liudijimą, nurodydama panaikinimo priežastis. Panaikinus liudijimą, vykdančioji valstybė nebevykdo bausmės.

14 straipsnis

Laikinas suėmimas

Kai nuteistasis yra vykdančiojoje valstybėje, ir išduodančiosios valstybės prašymu vykdančioji valstybė, prieš gaudama nuosprendį ir liudijimą arba prieš priimdama sprendimą dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo, gali suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių, užtikrinančių, kad nuteistasis liks jos teritorijoje, kol bus priimtas sprendimas dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo. Bausmės trukmė neturėtų pailgėti dėl šioje dalyje nurodyto suėmimo laikotarpio.

15 straipsnis

Nuteistųjų perdavimas

1. Jei nuteistasis yra išduodančiojoje valstybėje, jis perduodamas vykdančiajai valstybei išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių kompetentingų institucijų sutartu laiku, ir ne vėliau kaip per 30 dienų po to, kai vykdančioji valstybė priima galutinį sprendimą dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo.

2. Jei nenumatytos aplinkybės sutrukdo perduoti nuteistą per 1 dalyje nurodytą laikotarpį, tai išduodančiosios ir vykdančiosios valstybių kompetentingos institucijos nedelsdamos susisieikia viena su kita. Perdavimas vykdomas iškart, kai šios aplinkybės išnyksta. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja vykdančiosios valstybės kompetentingą instituciją ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai sutartos datos.

16 straipsnis

Tranzitas

1. Kiekviena valstybė narė pagal savo teisę turi suteikti leidimą į vykdančiąją valstybę perduodamo nuteistojo tranzitui per jos teritoriją, jeigu išduodančioji valstybė jai perduoda 4 straipsnyje nurodyto liudijimo kopiją su prašymu dėl tranzito. Prašymas dėl tranzito ir liudijimas gali būti perduodami bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą. Valstybei narei paprašius leisti vykti tranzitu, išduodančioji valstybė pateikia liudijimo vertimą į vieną iš prašyme nurodytų kalbų, kuriai pritaria tranzitu vykti leidžianti valstybė narė.

2. Gavusi prašymą leisti vykti tranzitu, valstybė narė, kurios prašoma leisti vykti tranzitu, praneša išduodančiajai valstybei, jei ji negali užtikrinti, kad nuteistasis nebus patrauktas baudžiamojon atsakomybėn arba suimtas, išskyrus ankstesnėje dalyje numatytą atvejį, ar kitais būdais nebus ribojama jo laisvė valstybės narės, kurios prašoma leisti vykti tranzitu, teritorijoje, dėl bet kokios nusikalstamos veikos ar paskirto nuosprendžio iki jo išvykimo iš išduodančiosios valstybės teritorijos. Tokiu atveju išduodančioji valstybė gali atsiimti savo prašymą.

3. Valstybė narė, kurios prašoma leisti vykti tranzitu, tokiu pačiu būdu praneša apie savo sprendimą, kurį ji priima pirmenybės tvarka ne vėliau kaip per vieną savaitę nuo prašymo gavimo. Toks sprendimas gali būti atidėtas, kol tranzito valstybė narė pateiks vertimą, jei tokio vertimo reikalaujama pagal 1 dalį.

4. Valstybė narė, kurios prašoma leisti vykti tranzitu, gali laikyti nuteistąjį asmenį įkalintą tol, kol tai būtina tranzitui per jos teritoriją.

5. Prašymo dėl tranzito pateikti nereikia, jei keliaujama oro transportu be numatytų tarpinių sustojimų. Tačiau nenumatyto nusileidimo atveju išduodančioji valstybė per 72 valandas pateikia 1 dalyje nurodytą informaciją.

17 straipsnis

Vykdomą reglamentuojantys teisės aktai

1. Bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė. Laikantis 2 ir 3 dalių nuostatų, tik vykdančiosios valstybės institucijos yra kompetentingos nuspręsti dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su tuo susijusias priemones, įskaitant paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai pagrindus.

2. Kompetentinga institucija vykdančiojoje valstybėje atliktinos laisvės atėmimo bausmės laikotarpį sutrumpina visu nelaisvės laikotarpiu, praleistu atliekant laisvės atėmimo bausmę pagal priimtą teismo sprendimą.

3. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija, gavusi prašymą, informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie taikomas nuostatas dėl galimo paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai. Išduodančioji valstybė gali nuspręsti taikyti šias nuostatas arba panaikinti liudijimą.

4. Valstybės narės gali numatyti, kad priimant sprendimą dėl paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai taip pat būtų galima atsižvelgti į tas išduodančiosios valstybės nurodytas nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias asmuo nustatytu metu turi teisę būti paleistas nesuėjus terminui ar lygtinai.

18 straipsnis

Išimties taisyklė

1. Pagal šį pamatinį sprendimą vykdančiajai valstybei perduodamo asmens, laikantis 2 dalies nuostatų, negalima patraukti baudžiamojon atsakomybėn, nuteisti arba kitaip apriboti jo laisvės už jokią kitą nusikalstamą veiką, įvykdytą iki to asmens perdavimo, išskyrus tą nusikaltimą, dėl kurio tas asmuo perduodamas.

2. 1 dalis netaikoma šiais atvejais:

- a) jei asmuo galėjo išvykti iš vykdančiosios valstybės teritorijos, tačiau to nepadarė per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo, arba jei tas asmuo po išvykimo grįžo į tą teritoriją;
- b) jei nusikalstama veika nebaudžiama laisvės atėmimo bausme arba išduodant sprendimą dėl įkalinimo;
- c) jei baudžiamasis procesas nesukuria pagrindo taikyti priemonės, apribojančios asmens laisvę;
- d) jei nuteistajam gali būti paskirta sankcija arba priemonė, nesusijusi su laisvės atėmimu, ypač finansinė bauda ar kita priemonė vietoje jos, net jei ta sankcija arba priemonė paskirta vietoje jos gali apriboti to asmens laisvę;
- e) jei nuteistasis sutiko būti perduotas;
- f) jei po perdavimo nuteistasis aiškiai atsisakė savo teisės į išimties taisyklės taikymą tam tikroms iki perdavimo įvykdytomis nusikalstamoms veikoms. Atsisakymas pateikiamas vykdančiosios valstybės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir užregistruojamas pagal tos valstybės vidaus teisę. Atsisakymas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru ir visiškai suvokdamas jo pasekmes. Tuo tikslu asmeniui suteikiama teisė gauti teisinę pagalbą;
- g) kitais nei a–f punktuose nurodyti atvejai, jei išduodančioji valstybė pateikia savo sutikimą 3 dalyje nurodyta tvarka.

3. Prašymas dėl sutikimo pateikiamas išduodančiosios valstybės kompetentingai institucijai, kartu pateikiant Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 8 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją ir 8 straipsnio 2 dalyje nurodytą vertimą. Sutikimas duodamas, jei išipareigojama perduoti pagal šį pamatinį sprendimą. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo. To Pamatinio sprendimo 5 straipsnyje nurodytais atvejais vykdančioji valstybė suteikia tame straipsnyje numatytas garantijas.

19 straipsnis

Amnestija, malonė, teismo sprendimo peržiūrėjimas

1. Amnestiją arba malonę gali suteikti ir sprendimą priėmusi valstybė, ir vykdančioji valstybė.
2. Tik išduodančioji valstybė gali priimti sprendimus dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį, kuriuo skiriama pagal šį pamatinį sprendimą vykdoma bausmė.

20 straipsnis

Išduodančiosios valstybės teikiama informacija

1. Išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja vykdančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie visus sprendimus ar priemones, dėl kurių bausmė tuojau pat ar praėjus tam tikram laikui tampa nevykdytina.

2. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama nutraukia baudmės vykdymą, kai apie tokį sprendimą ar priemonę ją informuoja išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija.

21 straipsnis

Vykdančiosios valstybės teikiama informacija

Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija nedelsdama informuoja išduodančiosios valstybės kompetentingą instituciją bet koku būdu, leidžiančiu pateikti rašytinį dokumentą, apie:

- a) nuosprendžio ir liudijimo perdavimą kompetentingai institucijai, atsakingai už jo vykdymą, pagal 5 straipsnio 5 dalį;
- b) faktą, kad nuosprendžio vykdymas po vykdančiosios valstybės nuosprendžio ir liudijimo perdavimo praktiškai neįmanomas, nes nuteistojo nėra vykdančiosios valstybės teritorijoje, – tokiu atveju vykdančioji valstybė neturi pareigos vykdyti nuosprendį;
- c) galutinį sprendimą pripažinti nuosprendį ir vykdyti baudmę, kartu nurodydama jo datą;
- d) bet kokį sprendimą nepripažinti nuosprendžio ir nevykdyti baudmės pagal 9 straipsnį ir tokio sprendimo priežastis;
- e) bet kokį sprendimą adaptuoti baudmę pagal 8 straipsnio 2 ar 3 dalį ir tokio sprendimo priežastis;
- f) bet kokį sprendimą nevykdyti baudmės dėl 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų priežasčių ir tokio sprendimo priežastis;
- g) lygtinio paleidimo laikotarpio pradžią ir pabaigą, jei tai nurodyta išduodančiosios valstybės liudijime;
- h) nuteistojo asmens pabėgimą iš laisvės atėmimo baudmės atlikimo įstaigos;
- i) apie baudmės įvykdymą iškart po jos atlikimo.

22 straipsnis

Nuteistojo perdavimo pasekmės

1. Laikantis 2 dalies, išduodančioji valstybė negali toliau vykdyti baudmės, jei ją vykdyti jau pradėjo vykdančioji valstybė.
2. Teisė vykdyti baudmę vėl pereina išduodančiajai valstybei, kai ji gauna vykdančiosios valstybės pranešimą apie sprendimą visiškai arba iš dalies nevykdyti nuosprendžio remiantis 21 straipsnio h punktu.

23 straipsnis

Kalbos

1. Liudijimas, kurio standartinė forma pateikiama priede, privalo būti išverstas į vykdančiosios valstybės oficialią kalbą arba vieną iš oficialių kalbų. Bet kuri valstybė narė, priėmus šį pamatinį sprendimą arba bet kada vėliau, gali deklaratijoje, kuri deponuojama Tarybos Generaliniame sekretoriате, nurodyti, kad ji priims vertimą į vieną ar kelias Europos Sąjungos institucijų oficialias kalbas.
2. Išskyrus 3 dalyje numatytus atvejus, nuosprendžio vertimo nereikalaujama.
3. Bet kuri valstybė narė, priimant šį pamatinį sprendimą arba bet kada vėliau, gali deklaratijoje, kuri deponuojama Tarybos Generaliniame sekretoriате, nurodyti, kad ji, kaip vykdančioji valstybė, gavusi nuosprendį ir liudijimą, kurio turinys, jos nuomone, bus nepakankamas sprendimui dėl baudmės vykdymo priimti, galės nedelsdama prašyti, kad prie nuosprendžio ar jo esminių dalių būtų pridėtas jų vertimas į vykdančiosios valstybės oficialią kalbą ar į vieną iš jos oficialių kalbų, arba į vieną ar kelias Europos Sąjungos institucijų oficialių kalbų. Toks prašymas pateikiamas pasikonsultavus, jei būtina, su išduodančiosios ir vykdančiosios valstybės kompetentingomis institucijomis, siekiant nustatyti esmines nuosprendžio dalis, kurios turi būti išverstos.

Sprendimas dėl nuosprendžio pripažinimo ir bausmės vykdymo gali būti atidėtas, kol išduodančioji valstybė perduos vertimą vykdančiajai valstybei arba, jei vykdančioji valstybė nusprendžia išversti nuosprendį savo lėšomis, kol vertimas bus atliktas.

24 straipsnis

Išlaidos

Išlaidas, susidarančius dėl šio pamatinio sprendimo taikymo, atlygina vykdančioji valstybė, išskyrus asmens perdavimo vykdančiajai valstybei išlaidas ir išlaidas, susidarančias tik išduodančiosios valstybės suverenioje teritorijoje.

25 straipsnis

Bausmių vykdymas pagal Europos arešto orderį

Nedarant poveikio Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR taikymui, šio pamatinio sprendimo nuostatos *mutatis mutandis* taikomos bausmių vykdymui tiek, kiek jos atitinka Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR nuostatas, tais atvejais, kai valstybė narė imasi vykdyti bausmę Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 4 straipsnio 6 dalyje nurodytais atvejais, arba kai ji veiksima pagal Pamatinio sprendimo 2002/584/TVR 5 straipsnio 3 dalį nustatė sąlygą, kad asmuo turi būti grąžintas atlikti bausmės į atitinkamą valstybę narę, kad būtų išvengta atitinkamo asmens nebaudžiamumo.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis

Ryšys su kitais susitarimais ir tvarka

1. Šis pamatinis sprendimas nuo 2011 m. gruodžio 5 d. pakeičia atitinkamas nuostatas, išdėstytas toliau nurodytose konvencijose, kurios taikomos valstybių narių santykiams reguliuoti, tačiau nedarant poveikio jų taikymui tarp valstybių narių ir trečiųjų šalių bei taikymo pereinamuoju laikotarpiu pagal 28 straipsnį:

- 1983 m. kovo 21 d. Europos konvencija dėl nuteistųjų asmenų perdavimo ir jos 1997 m. gruodžio 18 d. papildomas protokolais,
- 1970 m. gegužės 28 d. Europos konvencija dėl tarptautinio baudžiamųjų nuosprendžių pripažinimo,
- 1990 m. birželio 19 d. Konvencija dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo III antraštinės dalies 5 skyrius,
- 1991 m. lapkričio 13 d. Europos Bendrijų valstybių narių konvencija dėl užsienyje paskirtų nuosprendžių baudžiamosiose bylose vykdymo.

2. Nuo 2008 m. lapkričio 27 d. valstybės narės toliau gali taikyti galiojančius dvišalius ar daugiašalius susitarimus ar tvarką, jei jie leidžia praplėsti ar papildyti šio pamatinio sprendimo tikslus ir padeda supaprastinti ar dar labiau palengvinti bausmių vykdymo procesą.

3. Po 2008 m. gruodžio 5 d. valstybės narės gali sudaryti dvišalius ar daugiašalius susitarimus ar nustatyti tvarką, jei tokie susitarimai ar tvarka leidžia praplėsti ar papildyti šio pamatinio sprendimo tikslus ir padeda supaprastinti ar dar labiau palengvinti bausmių vykdymo procesą.

4. Iki 2009 m. kovo 5 d. valstybės narės praneša Tarybai ir Komisijai apie 2 dalyje nurodytus galiojančius susitarimus ir tvarką, kuriuos jos pageidauja toliau taikyti. Be to, valstybės narės praneša Tarybai ir Komisijai apie visus 3 dalyje nurodytus naujus susitarimus per tris mėnesius nuo jų pasirašymo.

27 straipsnis

Teritorinis taikymas

Šis pamatinis sprendimas taikomas ir Gibraltarui.

28 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

1. Iki 2011 m. gruodžio 5 d. gautiems prašymams ir toliau taikomi galiojantys teisės aktai dėl nuteistųjų perdavimo. Prašymams, gautiems po tos datos, taikomos taisyklės, kurias valstybės narės priėmė pagal šį pamatinį sprendimą.
2. Tačiau priimant šį pamatinį sprendimą kiekviena valstybė narė gali pateikti deklaraciją, kad tais atvejais, kai galutinis nuosprendis priimtas iki jos nurodytos datos, ji, kaip išduodančioji ir vykdančioji valstybė, toliau taikys galiojančius teisinius aktus dėl nuteistųjų perdavimo, kurie taikomi iki 2011 m. gruodžio 5 d. Jei tokia deklaracija pateikiama, tokiais atvejais šios priemonės taikomos visoms valstybėms narėms, neatsižvelgiant į tai, ar jos pateikė tokią pačią deklaraciją, ar ne. Toji data negali būti vėlesnė kaip 2011 m. gruodžio 5 d. Minėta deklaracija skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Ji gali būti bet kuriuo metu panaikinta.

29 straipsnis

Igyvendinimas

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad iki 2011 m. gruodžio 5 d. pradėtų laikytis šio pamatinio sprendimo.
2. Valstybės narės perduoda Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir Komisijai nuostatų, kuriomis į jų nacionalinę teisę perkeliamos joms pagal šį pamatinį sprendimą nustatytos pareigos, tekstus. Remdamasi pranešimu, kurį Komisija parengia naudodamasi šia informacija, Taryba ne vėliau kaip iki 2012 m. gruodžio 5 d. įvertina, koku mastu valstybės narės laikosi šio pamatinio sprendimo.
3. Tarybos Generalinis sekretoriatas valstybėms narėms ir Komisijai praneša apie pranešimus ar deklaracijas, pateiktus pagal 4 straipsnio 7 dalį ir 23 straipsnio 1 ar 3 dalį.
4. Nedarant poveikio Europos Sąjungos sutarties 35 straipsnio 7 dalies taikymui, valstybė narė, taikydama šio pamatinio sprendimo 25 straipsnį, patirianti pasikartojančių sunkumų, kurių nepavyksta išspręsti dvišalių konsultacijų metu, informuoja apie juos Tarybą ir Komisiją. Komisija, remdamasi šia informacija ir kita jos turima informacija, parengia ataskaitą, kartu pateikdama visas, jos manymu, tinkamas iniciatyvas šiems sunkumams pašalinti.
5. Iki 2013 m. gruodžio 5 d. Komisija, remdamasi gauta informacija, parengia ataskaitą, kartu pateikdama visas, jos manymu, tinkamas iniciatyvas. Remdamasi Komisijos pateikta ataskaita ir iniciatyvomis, Taryba peržiūri, pirmiausia 25 straipsnį, kad įvertintų, ar jo nereikia pakeisti labiau specifinėmis nuostatomis.

30 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

II PRIEDAS

PERDAVIMO LIUDIJIMAS

LIUDIJIMAS

nurodytas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje ⁽¹⁾ 4 straipsnyje

- a) * Išduodančioji valstybė
- * Vykdančioji valstybė:

- b) Teismas, priėmęs galutinį nuosprendį, kuriuo skiriama bausmė:

Oficialus pavadinimas:

Nuosprendis priimtas (nurodyti datą: metai / mėnuo / diena):

Nuosprendis įsiteisėjo (nurodyti datą: metai / mėnuo / diena):

Nuosprendžio numeris (jei yra):

- c) Informacija apie instituciją, į kurią galima kreiptis visais su liudijimu susijusiais klausimais:

1. Institucijos rūšis. Pažymėkite atitinkamą langelį:

- ☐ Centrinė institucija
- ☐ Teismas
- ☐ Kita institucija

2. 1 punkto c papunktyje nurodytos institucijos kontaktiniai duomenys:

Oficialus pavadinimas:

Adresas:

Tel. (šalies kodas) (teritorijos ar miesto kodas):

Faksas (šalies kodas) (teritorijos ar miesto kodas):

El. pašto adresas (jei yra):

3. Kalbos, kuriomis galima palaikyti ryšius su institucija:

4. Asmens (-ų), į kurį (-uos) galima kreiptis papildomos informacijos, siekiant vykdyti nuosprendį ar susitarimą dėl perdavimo tvarkos, kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė, pareigos / rangas, tel. ir fakso numeris, el. pašto adresas), jei skiriasi nuo duomenų, nurodytų 2 punkte:

- d) Informacija apie asmenį, kuriam paskirta bausmė:

Pavardė:

Vardas (-ai):

Mergautinė pavardė (jei taikytina):

Pravardės, slapyvardžiai (jei taikytina):

(¹) Šis liudijimas turi būti parengtas viena iš vykdančiosios valstybės narės valstybinių kalbų ar kuria nors kita tai valstybei priimtina kalba arba išverstas į tokią kalbą.

Lytis:
 Pilietybė:
 Asmens kodas ar socialinio draudimo numeris (jei yra):
 Gimimo data:
 Gimimo vieta:
 Paskutiniai žinomi adresai / gyvenamosios vietos:
 Kalba (-os), kurią (-ias) asmuo supranta (jei žinoma):
 Nuteistasis yra:
☐ išduodančiojoje valstybėje ir bus perduotas vykdančiajai valstybei
☐ vykdančiojoje valstybėje ir bausmė bus vykdoma toje valstybėje
 Papildoma informacija, jei yra ir jei tinka:
 1. Asmens nuotrauka bei pirštų atspaudai ir (arba) asmens, į kurį reikia kreiptis tokios informacijos, kontaktiniai duomenys:

 2. Nuteistojo tapatybės kortelės arba paso rūšis ir numeris:

 3. Nuteistojo leidimo gyventi rūšis ir numeris:

 4. Kita svarbi informacija apie nuteistojo šeimą, socialinius ar profesinius ryšius su vykdančiąja valstybe:

e) Išduodančiosios valstybės prašymas dėl laikino suėmimo (jei nuteistasis yra vykdančiojoje valstybėje):

- ☐ išduodančioji valstybė prašo vykdančiosios valstybės suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių siekiant užtikrinti, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje, kol bus priimtas sprendimas pripažinti ir įvykdyti bausmę
☐ išduodančioji valstybė jau prašė vykdančiosios valstybės suimti nuteistąjį arba imtis kitų priemonių siekiant užtikrinti, kad nuteistasis liktų jos teritorijoje, kol bus priimtas sprendimas pripažinti ir įvykdyti bausmę. Nurodykite vykdančiosios valstybės institucijos, priėmusios sprendimą dėl prašymo suimti asmenį (jei taikytina ir jei yra):

f) Ryšys su bet kuriuo ankstesniu Europos arešto orderiu (EAO):

- ☐ EAO buvo išduotas siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo ir vykdančioji valstybė narė imasi vykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo (Pamatinio sprendimo dėl EAO 4 straipsnio 6 dalis).

EAO išdavimo data ir (jei yra) numeris:

.....

EAO išdavusios institucijos pavadinimas:

Sprendimo dėl vykdymo data ir (jei yra) numeris:

.....

Institucijos, priėmusios sprendimą dėl vykdymo, pavadinimas:

.....

- ☐ EAO buvo išduotas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn asmenį, kuris yra vykdančiosios valstybės pilietis arba joje gyvena ir vykdančioji valstybė narė perdavė tą asmenį su sąlyga, kad tas asmuo turi būti grąžintas atgal į vykdančiąją valstybę, kad ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba kad būtų įvykdytas sprendimas dėl įkalinimo (Pamatinio sprendimo dėl EAO 5 straipsnio 3 dalis).

Sprendimo dėl asmens perdavimo data:

Sprendimą dėl perdavimo priėmusios institucijos pavadinimas:

Sprendimo numeris (jei yra):

Asmens perdavimo data (jei yra):

g) Nuosprendžio ir liudijimo perdavimo priežastys (jei užpildėte f lentelę, šios lentelės pildyti nereikia):

Nuosprendis ir liudijimas perduodami vykdančiajai valstybei, nes liudijimą išduodanti institucija įsitikino, kad vykdančiajai valstybei vykdančiam bausmę būtų sudarytos palankesnės sąlygos nuteistojo asmens socialinei rehabilitacijai ir:

- ☐ a) vykdančioji valstybė yra valstybė, kurios pilietis yra nuteistas ir kurioje jis gyvena
- ☐ b) vykdančioji valstybė yra valstybė, kurios pilietis yra nuteistas asmuo, į kurią nuteistas bus deportuotas panaikinus jam skirtos bausmės vykdymą remiantis sprendimu dėl išsiuntimo iš šalies ar deportavimo, įtrauktu į nuosprendį ar teisminį ar administracinį sprendimą, ar bet kokią kitą priemonę pagal nuosprendį. Jei išsiuntimo iš šalies ar deportavimo orderis neįtrauktas į nuosprendį, nurodykite orderį išdavusios institucijos pavadinimą, išdavimo datą ir, jei yra, numerį:
- ☐ c) vykdančioji valstybė yra kita nei a ar b punktuose nurodyta valstybė, kurios kompetentinga institucija sutinka tai valstybei perduoti nuosprendį ir liudijimą
- ☐ d) vykdančioji valstybė pateikė pranešimą pagal Pamatinio sprendimo 4 straipsnio 7 dalį ir:
- ☐ patvirtinta, kad išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos žiniomis nuteistas vykdančiojoje valstybėje gyvena ir teisėtai nepertraukiamai gyvena ne mažiau kaip penkerius metus bei išlaikys teisę nuolat gyventi toje valstybėje, arba
- ☐ patvirtinta, kad nuteistas yra vykdančiosios valstybės pilietis.

h) Nuosprendis, kuriuo skiriama bausmė:

1. Nuosprendis apima nusikalstamų (-ų) veikų (-ų).

Faktų santrauka ir aplinkybių, kuriomis buvo įvykdytas (įvykdyti) nusikaltimas (nusikaltimai), įskaitant laiką ir vietą, apibūdinimas, ir nuteistojo dalyvavimo pobūdis:

.....

.....

.....

.....

Nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdis bei teisinis klasifikavimas ir taikytinos teisės normos, kuriomis remiantis buvo priimtas nuosprendis:

.....

.....

.....

2. Jeigu 1 punkto h papunktyje nurodyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os) apima vieną ar kelias išduodančiosios valstybės teisės aktuose apibrėžtas nusikalstamas veikas, už kurias išduodančiojoje valstybėje baudžiama laisvės atėmimo bausme arba išduodamas sulaikymo orderis, kurių ilgiausias terminas yra ne mažiau kaip treji metai, patvirtinkite tai pažymėdami atitinkamą langelį (-ius):

- ☐ dalyvavimas nusikalstamoje organizacijoje;
- ☐ terorizmas;
- ☐ prekyba žmonėmis;
- ☐ seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija;
- ☐ neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis;
- ☐ neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis;
- ☐ korupcija;
- ☐ sukčiavimas, įskaitant sukčiavimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos;
- ☐ pajamų iš nusikaltimų legalizavimas;
- ☐ valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas;
- ☐ kompiuteriniai nusikaltimai;
- ☐ nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis;
- ☐ pagalba neteisėtai patekti į šalį ir joje apsigyventi;
- ☐ nužudymas, sunkus kūno sužalojimas;
- ☐ neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais;
- ☐ žmonių pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas;
- ☐ rasizmas ir ksenofobija;
- ☐ organizuotas ar ginkluotas plėšimas;
- ☐ neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;
- ☐ sukčiavimas;
- ☐ reketas ir turto prievartavimas;
- ☐ gaminių klastojimas ir piratavimas;
- ☐ administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais;
- ☐ mokėjimo priemonių klastojimas;
- ☐ neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimą skatinančiomis medžiagomis;
- ☐ neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviosiomis medžiagomis;
- ☐ prekyba vogtomis transporto priemonėmis;
- ☐ išžaginimas;
- ☐ padegimas;
- ☐ Tarptautiniam baudžiamajam teismui teisingi nusikaltimai;
- ☐ neteisėtas orlaivių ar laivų užgrobimas;
- ☐ sabotžas.

3. Jeigu 1 punkte nurodyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os) nėra nurodyta (-os) 2 punkte arba jei nuosprendis ir liudijimas perduodamas valstybei narei, kuri paskelbė, kad patikrins dvigubą baudžiamumą (Pamatinio sprendimo 7 straipsnio 4 dalis), pateikite išsamų atitinkamos (-ų) nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) aprašymą:

.....

.....

.....

i) Nuosprendžio, kuriuo paskirta bausmė, statusas:

1. Nurodykite, ar asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas:

1. ☐ Taip, asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.
2. ☐ Ne, asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.
3. ☐ Jei pažymėjote 2 punkto langelį, prašom patvirtinti vieną iš šių papunkčių:

☐ 3.1a. asmeniui buvo asmeniškai (metai / mėnuo / diena) įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teismo nagrinėjimą, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą;

ARBA

☐ 3.1b. asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas, tačiau jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teismo nagrinėjimą, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą,

ARBA

☐ 3.2. žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliotojui advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teismo nagrinėjimo metu, ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teismo nagrinėjimo metu,

ARBA

☐ 3.3. m. d. (metai / mėnuo / diena) asmeniui įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

☐ aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo,

ARBA

☐ per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo.

4. Jei pažymėjote 3.1b, 3.2 ar 3.3 papunkčio langelį, pateikite informaciją apie tai, kaip buvo įvykdyta atitinkama sąlyga:

.....

.....

2. Informacija apie bausmės trukmę:

2.1. Bendra bausmės trukmė (dienomis):

2.2. Bendra laisvės atėmimo bausmės, jau atliktos vykdant nuosprendį, dėl kurio priimtas sprendimas, trukmė (dienomis):

..... (nurodykite datą, kurią atliktas apskaičiavimas: mmmm mm dd):

2.3. Dienų, kurios turi būti atimtos iš bendros nuosprendžio taikymo trukmės dėl kitų priežasčių, nei nurodyta 2.2 punkte, skaičius (pvz., tos bausmės atžvilgiu suteiktos amnestijos, atleidimai nuo bausmės ar malonės ir t. t.): (nurodykite datą, kurią atliktas apskaičiavimas: mmmm mm dd):

2.4. Bausmės pabaigos data išduodančiojoje valstybėje:

☐ Netaikoma, nes asmuo šiuo metu nesulaikytas

☐ Asmuo šiuo metu sulaikytas ir bausmė pagal išduodančiosios valstybės teisę turėtų būti visiškai atlikta iki (nurodykite datą: mmmm mm dd) ^(*):

3. Bausmės rūšis:

☐ laisvės atėmimo bausmė

☐ su laisvės atėmimu susijusi priemonė (nurodykite):

.....

(*) Įrašykite datą, iki kurios bausmė būtų visiškai atlikta (neatsižvelgiant į bet kokios formos paleidimo prieš terminą ir (arba) lygtinio paleidimo galimybes), jei asmuo turėtų likti sprendimą priėmusiojoje valstybėje.

j) Informacija, susijusi su paleidimu prieš terminą ar lygtiniu paleidimu:

1. Pagal išduodančiosios valstybės teisę nuteistasis turi teisę būti paleistas prieš terminą ar lygtinai, atlikęs:

- ☐ pusę bausmės
☐ du trečdalius bausmės
☐ kitą bausmės dalį (nurodykite):

2. Liudijimą išduodanti institucija prašo, kad ją informuotų apie

- ☐ vykdančiosios valstybės teisės nuostatas, taikomas nuteistojo paleidimui prieš terminą ar lygtiniam paleidimui
☐ paleidimo prieš terminą ar lygtinio paleidimo laikotarpio pradžią ir pabaigą.

k) Nuteistojo nuomonė:

1. ☐ Jo nuomonės negalima sužinoti, nes jis jau yra vykdančiojoje valstybėje.2. ☐ Jis yra išduodančiojoje valstybėje ir:

- a) ☐ paprašė perduoti nuosprendį ir liudijimą
☐ sutiko, kad nuosprendis ir liudijimas būtų perduoti
☐ nesutiko, kad nuosprendis ir liudijimas būtų perduoti (nurodykite nuteistojo pateiktas priežastis):
.....

b) ☐ Pridedama nuteistojo nuomonė.

- ☐ Nuteistojo nuomonė jau perduota vykdančiajai valstybei (nurodykite datą: mmmm mm dd):

l) Kitos bylai svarbios aplinkybės (neprivaloma informacija):

.....
.....

m) Galutinė informacija

Nuosprendžio (-ų) tekstas (-ai) pridedamas (-i) prie liudijimo ⁽³⁾.

Liudijimą išduodančios institucijos ir (arba) jos atstovo, patvirtinančio liudijimo turinio tikslumą, parašas

.....

Pavardė:

Užimamos pareigos (titulas / rangas)

Data:

Oficialus antspaudas (jei yra)

⁽³⁾ Liudijimą išduodanti institucija privalo pridėti visus su byla susijusius nuosprendžius, reikalingus tam, kad būtų gauta visa informacija apie galutinę bausmę, kuri turi būti vykdoma. Taip pat galima pridėti visus turimus nuosprendžio (-ų) vertimus.

III PRIEDAS

PRANEŠIMAS NUTEISTAJAM

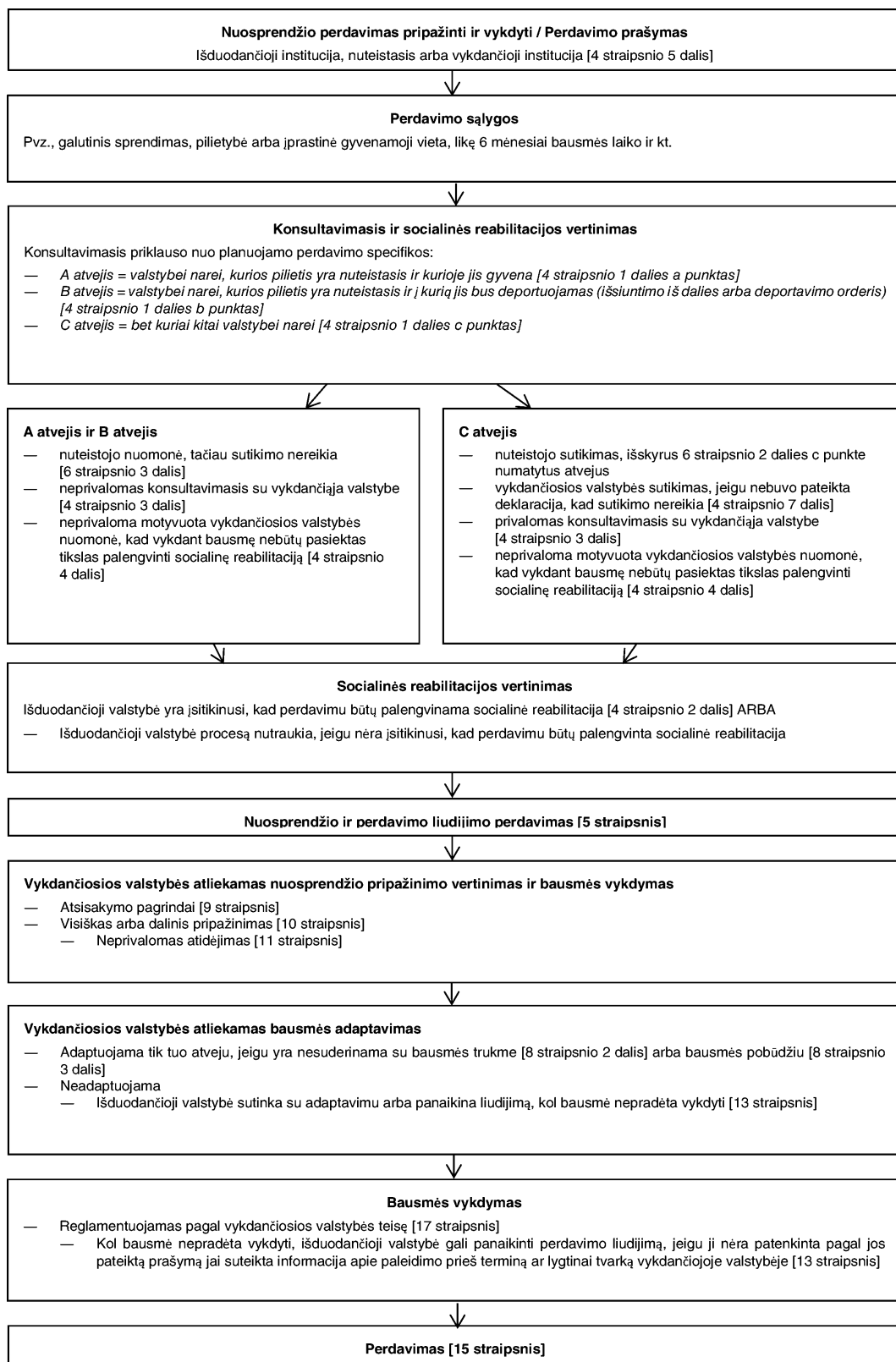
Jums pranešame apie (išduodančiosios valstybės kompetentinga institucija) sprendimą perduoti (nuosprendžio data) (išduodančiosios valstybės kompetentingas teismas) nuosprendį (numeris, jei yra) (vykdančiajai valstybei), kad ji jį pripažintų ir vykdytų juo paskirtą bausmę pagal nacionalinę teisę, kuria įgyvendinamas 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje.

Bausmės vykdymas bus reglamentuojamas (vykdančioji valstybė) teisės nuostatomis. Tos valstybės institucijos bus kompetentingos priimti sprendimą dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su ja susijusias priemones, įskaitant atleidimo prieš terminą ar lygtinio paleidimo priežastis.

(vykdančioji valstybė) kompetentinga institucija iš bendro laisvės atėmimo laikotarpio turi atimti visą jau atliktą laisvės atėmimo bausmės laikotarpį. (vykdančioji valstybė) kompetentinga institucija gali adaptuoti bausmės trukmę ar pobūdį tik tuo atveju, jei jis prieštarauja tos valstybės teisei. Adaptuota bausmė neturi pasunkinti (išduodančioji valstybė) paskirtos bausmės pobūdžio ar trukmės.

IV PRIEDAS

PAMATINIO SPRENDIMO 2008/909/TVR STRUKTŪRINĖ SCHEMA

V PRIEDAS

INFORMACIJOS ŠALTINIAI

- ES Tarybos pateikta informacija apie Pamatinį sprendimą 2008/909/TVR:
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9618-2014-REV-1/en/pdf>
- Europos teisminio tinklo (ETT) pateikta informacija: kompetentingų institucijų sąrašas, įgyvendinimo būklė ir valstybių narių pateiktos deklaracijos dėl Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libcategories.aspx?Id=36>
- Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina pamatinius sprendimus 2008/909/TVR, 2008/947/TVR ir 2009/829/TVR dėl teismo sprendimų dėl laisvės atėmimo bausmių ar su laisvės atėmimu susijusių priemonių, dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų ir dėl kardomųjų priemonių kaip alternatyvos kardomajam kalinimui tarpusavio pripažinimo (COM(2014) 57 *final*, 2014 2 5).
<https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/libdocumentproperties.aspx?Id=1222>
- Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Lentelės „Įgyvendinimo būklė“, „Deklaracijos“, pridėtas prie dokumento: „Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina pamatinius sprendimus 2008/909/TVR, 2008/947/TVR ir 2009/829/TVR dėl teismo sprendimų dėl laisvės atėmimo bausmių ar su laisvės atėmimu susijusių priemonių, dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų ir dėl kardomųjų priemonių kaip alternatyvos kardomajam kalinimui tarpusavio pripažinimo, ataskaitos priedas“ (SWD(2014) 34 *final*, 2014 2 5).
- EuroPris grupių ataskaitos ir rekomendacijos dėl Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR, įskaitant Informacijos šaltinį dėl nuteistųjų perdavimo
<http://www.euopris.org/>
- Platforma „STEPS 2 Resettlement (Support for Transfer of European Prison Sentences towards Resettlement)“, kuria siekiama padėti veiksmingai įgyvendinti Pamatinį sprendimą 2008/909/TVR ištiriant ir išnagrinėjant teises ir praktines kliūtis, galinčias trukdyti jį įgyvendinti ir vykdyti visose valstybėse narėse.
<http://steps2.euopris.org/en/>
- Pagrindinių teisių agentūros tyrimas dėl Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR „Criminal detention and alternatives: fundamental rights aspects in ES cross border transfers“
<http://fra.europa.eu/en/publication/2016/criminal-detention-and-alternatives-fundamental-rights-aspects-eu-cross-border>

VI PRIEDAS

TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU PAMATINIU SPRENDIMU 2008/909/TVR, SĄRAŠAS

2019 m. birželio 24 d. sprendimas *Openbaar Ministerie / Daniel Adam Popławski („Popławski II“)*, C-573/17

2017 m. birželio 29 d. Sprendimas *Popławski*, C-579/15

2017 m. sausio 25 d. Sprendimas *van Vemde*, C-582/15

2017 m. sausio 11 d. Sprendimas *Grundza*, C-289/15

2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimas *Ognyanov*, C-554/14

Nebaigtos nagrinėti bylos:

C-495/18: 2018 m. liepos 30 d. pateiktas *Najvyšší súd republiky* (Slovakijos Respublikos Aukščiausiojo Teismo) prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje YX

C-314/18: 2018 m. gegužės 8 d. pateiktas *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Openbaar Ministerie / SF*.

VII PRIEDAS

TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU PAGRINDŲ SPRENDIMU 2002/584/TVR, SĄRAŠAS

2019 m. birželio 24 d. Sprendimas *Openbaar Ministerie / Daniel Adam Popławski („Popławski II“)*, C-573/17

2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimas *Sut*, C-514/17

2018 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *RO*, C-327/18 PPU

2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *ML*, C-220/18 PPU

2018 m. liepos 25 d. Sprendimas *AY*, C-268/17

2018 m. sausio 23 d. Sprendimas *Piotrowski*, C-367/16

2016 m. balandžio 5 d. Sprendimas *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU

2015 m. liepos 16 d. Sprendimas *Lanigan*, C-237/15 PPU

2013 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Jeremy F*, C-168/13 PPU

2008 m. liepos 17 d. Sprendimas *Kozłowski*, C-66/08

Nebaigtos nagrinėti bylos:

C-314/18: 2018 m. gegužės 8 d. pateiktas *Rechtbank Amsterdam* (Nyderlandai) prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *Openbaar Ministerie / SF*.

C-128/18: 2018 m. vasario 16 d. *Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg* (Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš *Dumitru-Tudor Dorobantu*
